

Četrtek, 1. decembra 2005, št. 48, leto X., ISSN 1408-0494, vsak četrtek, cena 550 SIT ● 2,35 EUR ● 36 HRK

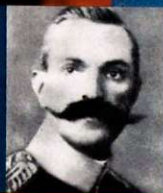
DEMOKRACIJA

**Kacin
čisti
stranko**

V soboto se je na Kongresnem trgu v Ljubljani zbralo kakšnih 15.000 protestnikov, kar je za več kot polovico manj od tistega, kolikor so napovedovali "rdeči" sindikati.

Komu koristi kričanje v snegu?

POLITIKA
Praznovanje
dneva generala
Rudolfa Maistra

ZAMEJSTVO
Knežji kamen
v Haiderjevem
ujetništvu

INTERVJU
Jani Virk
Delo je talec
majhne skupine

Vedno in povsod.

Dnevno izgubimo veliko vode, tudi če mirujemo. Vendar ne mirujemo! Naša telesa so v skrbi za zdravje in lepši videz vedno v gibanju – na sprehodih v naravi, na treningih, v fitnessu, med tekom in ... pri drugih aktivnostih. Zato moramo paziti, da popijemo dovolj vode. Voda sodeluje pri prav vseh procesih v naših telesih! Najpomembnejši se dogajajo v možganih, zato dobro razmislite – in pijte Zalo.

NAPOVEDUJEMO PRENOVO TEDNIKA

DEMOKRACIJA

Spoštovane bralke in bralci tednika Demokracija.

Vaša najljubša revija bo v kratkem dobila novo podobo. Damo smo odpeljali v lepotilni salon in ji spremenili videz, da bi njena notranja lepota prišla do popolnega izraza. Dodali ji bomo nove vsebine, stare pa napravili še zanimivejše. Upamo, da boste z opravljenim delom zadovoljni. Demokracija se bo prenovila samo za vas.

zelo kmalu ...

9 Luknje v novejši zgodovini

Izšla je obsežna Slovenska novejša zgodovina, ki pa ima na žalost tudi precej pomanjkljivosti.

11 Kacin "čisti" stranko

12 Demagogija ulice

Napoved sindikatov, da bo protestni shod proti reformam največji shod v zgodovini Slovenije, se ni uresničila. V soboto se je na Kongresnem trgu v Ljubljani zbralo kakšnih 15.000 protestnikov, kar je za več kot polovico manj od števila, ki so ga napovedovali sindikati.

16 Po Maistrovi poti

V petek, 25. novembra, je v univerzitetnem športnem središču Leona Štuklja v Mariboru potekala osrednja slovesnost ob novem državnem prazniku, ki je posvečen vojaškemu poveljniku in pesniku generalu Rudolfu Maistru.

18 Prekupčevanje s Trgom republike

22 V boju za zavarovance

31 Poigravanje s simbolom

Knežji kamen nedvomno sodi med nacionalne mite, zato se ne smemo čuditi, da je dogajanje okoli njega sprožilo toliko polemik. Seveda mislimo na upodobitev knežjega kamna na slovenskih evrokovancih za dva centa in na odločitev koroške deželne vlade, da zaradi slovenske "provokacije" ta zgodovinski spomenik prenese iz koroškega Deželnega muzeja na svoj sedež.

34 Delo je talec peščice agresivnih novinarjev

Pogovor z Janijem Virkom

Kot bralcu se mi zdi, da je večina odličnih Delovih novinarjev nekakšen talec peščice agresivnih ali neveščih novinarjev, ki v javnem mediju bijejo svoje male ideološke vojne in mu krhajo ugled profesionalnega in kredibilnega medija.

44 Grobišča na Kozjanskem

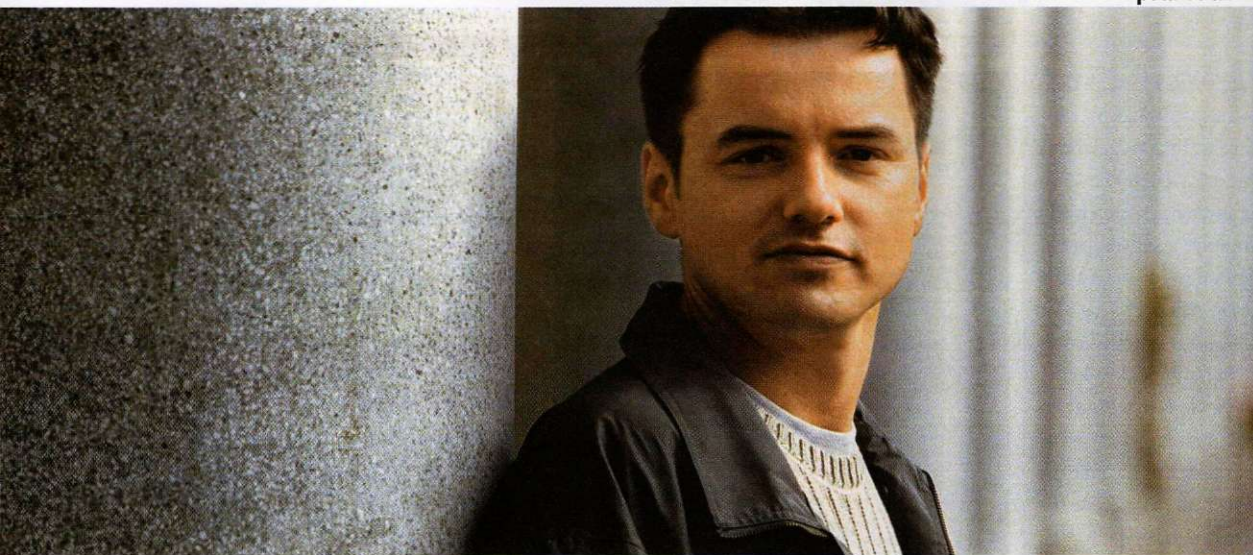
56 Ponos slovenstva

Slovenska gimnastika je po 35 letih znova na svetovnem prestolu. Aljaž Pegan in Mitja Petkovšek sta postala svetovna prvaka.

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gasper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; fotografija: Gregor Pohleven (urednik fotografije), Reuters; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbaher; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poština plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: SAFO

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %. Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Objave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Vonj po socializmu

Pretekli teden sem na povabilo tržaških Slovencev sodeloval pri okrogli mizi v Trstu. Predmet razprave je bilo stanje v slovenskem medijskem prostoru. Ker smo štirje razpravljavci (novinarji - uredniki) prihajali iz Slovenije in smo bili svetovnonazorsko "uravnoteženi", je bila debata nadvse živa, mestoma tudi ostra. Poslušalci so lahko spoznali obe plati slovenske medijske scene. Presenetilo pa me je, kako je poskušal razmere v slovenskem medijskem prostoru prikazati urednik, ki vodi tednik, znan po svojih anarholevičarskih izpadih. Po njegovem mnenju ta čas v Sloveniji med novinarji vlada strah pred izgubo službe, saj naj bi bila na oblasti politična opcija, ki želi počistiti z "nepravimi" novinarji. Obstajali naj bi celo seznami nezaželenih levičarskih novinarjev, ki bi jih bilo treba postaviti na stranski tir. Skratka, v Sloveniji naj bi imela vladajoča opcija nekakšne nedemokratske težnje na področju medijev, vključno s poskusi uvajanja cenzure. Kot bi bili v naši državi tik pred uvedbo diktature ...

Nekaj podobnega se dogaja pri razpravah o predvidenih vladnih reformah. Govorjenje na pamet in brez vsakršnih resnih argumentov in analiz. Reforme naj bi odpravile socialno državo in povzročile večje razslojevanje. Zanimiva je prigoda, ki se je zgodila spomladi. Mladi ekonomisti so pripravili študijo o učinkih uvedbe enotne davčne stopnje in jo predstavili javnosti. Že naslednji dan so se oglasili "rdeči" sindikalni funkcionarji in začeli odločno govoriti proti njeni uvedbi. Veliko vprašanje je, ali jim je uspelo čez noč tisto študijo sploh prebrati, kaj šele dobro naštudirati in jo na podlagi tega kritično ovrednotiti. Podobno se je zgodilo na sobotnem sindikalnem protestu v Ljubljani – veliko demagoških gesel in kričanja brez pravih argumentov. Sindikati so se postavili na okope, še preden se je začela resna razprava o posameznih predlogih zakonov, s katerimi naj bi začeli uresničevati sprejeti okvir gospodarskih in socialnih reform. Vlada je v sprejetem besedilu okvira reform že upoštevala nekatere predloge in pomisleke in o tem še pred sprejetjem dokumenta obvestila sindikate. Po prepričanju premierja Janeza Janše je s tem pokazala

pripravljenost na upoštevanje utemeljenih pripomb in na nadaljevanje dialoga o ukrepih. "Socialni partnerji so bili pozvani, da predlagajo morebitne druge ukrepe, ki bi lahko zagotovili gospodarsko rast in zaposlovanje. Socialnim partnerjem je bilo obljubljeno tudi sodelovanje pri oblikovanju konkretnih rešitev oziroma zakonov, ki se bodo nanašali na področja socialnega dialoga." Janša je pri tem opozoril, da se je Slovenija s svojim zapletenim institucionalnim sistemom in s podleganjem politiki parcialnih interesov spremenila v deželo rent in posebnih pravic, ki dušijo zdravo podjetniško pobudo in izkrivljajo delovanje socialne države. "Nasprotovanje spremembam je zato pogosto motivirano z interesom za ohranjanje pridobljenih položajev. Reforme so naprejene proti takšnim parcialnim interesom in privilegijem, ne pa proti delavcem ali proti socialni državi." Janša je prav zaradi tega prepričan, da so predlagane reforme v interesu vseh državljanov.

Seveda pa tako imenovani rdeči sindikati niso takega mnenja oziroma nočejo biti, saj jih zanimajo predvsem lastni interesi in nabiranje političnih točk. Še posebej to velja za njihove funkcionarje. Ker se za reforme zavzema vlada, ki jim ideološko ni blizu, jim a priori nasprotujejo. Le kje so bili v preteklih letih tranzicije, ko se je socialni položaj ljudi slabšal, ko so ljudje izgubljali delovna mesta in ko so nekateri astronomsko bogateli? Poleg tega se sindikalni aparatički bojijo izgube položajev znotraj korporativnega trikotnika vlada - kapital - delo. Značilen primer za to je predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič. V prejšnjem režimu je bil aktiven član Socialistične zveze delovnega ljudstva. Še sredi osemdestih let prejšnjega stoletja, natančneje 24. decembra 1985, je na programski republiški konferenci SZDL imel pomemben govor o ohranjanju revolucionarnih tradicij. Leta 1986 je postal izvršni sekretar predsedstva CK ZKS. Vsa leta tranzicije je bil član prenovljenih komunistov oziroma združene liste. Danes je član Socialnih demokratov. Kot je slišati, si želi, da bi na vrhu stranke zamenjal Boruta Pahorja. Tako niti ne preseneča, da so se na zborovanju pojavili napisi tudi proti slednjemu, saj so ga protestniki porinili v isti koš z Janšo, Damijanom in drugimi. Borut Pahor se nedvomno zaveda, da so reforme potrebne, manj se tega zaveda Jelko Kacin, ki za predlagane reforme raje uporablja "učene" citate iz stripa Alana Forda, kot da bi resno razpravjal o njih.

Sobotno zborovanje je precej spominjalo na nekdanje jugoslovanske, socialistične čase. Poleg nekaterih izrazito neprimernih gesel so bili protestniki "oboroženi" še z rdečimi zastavami s srpom in kladivom pa s slovenskimi zastavami z rdečo zvezdo in podobno. Kot da bi se želeli vrniti v čas, iz katerega smo pred petnajstimi leti mukoma odšli ...

Metod Berlec

T. i. rdeči sindikati so se postavili na okope, še preden se je začela resna razprava o posameznih predlogih zakonov, s katerimi naj bi začeli uresničevati sprejeti okvir gospodarskih in socialnih reform.

Mesarji

V dveh največjih opozicijskih strankah LDS in SD že dlje časa ostro nasprotujejo predlogu, da bi posebna komisija državnega zbora preiskala vse posle, ki sta jih v preteklih letih izpeljala dva največja paradržavna sklada KAD in SOD. Po njihovem mnenju je takšno preiskovanje nesmiselno, saj bi v tem primeru Mercator prišel na vrsto šele čez nekaj let. In v tem je pravzaprav hec. V LDS in SD bi preiskovali samo domnevno spornost tistih poslov, ki naj bi jih bila zagrešila zdajšnja vlada, medtem ko naj bi bila preiskava tistih prodaj, ki so potekale pod njihovim vodstvom, nesmiselna. So tako rekoč nedotakljive svetinje, v katere se nima pravice vtikati prav nihče. Izvajal jih je visoko usposobljen kader z veliko mero strokovnosti in čuta za družbeno lastnino, zato ni prav nobenega razloga, da bi kdo dvomil vanje.

Na srečo danes takšnim pravljicam seveda ne verjame nihče več, razen mogoče tistih, ki so še danes prepričani, da se je v soboto na Kongresnem trgu res zbralo 40.000 ljudi in da je predsednik Janez Janša še vedno tisti, ki ropa slovenske delavce. Slednje seveda ni res, kajti če kdo ropa delavce, potem to ni Janez Janša, ampak kar sindikati sami. Slednji namreč že dlje časa delujejo po načelu, ki ga je nedavno slikovito opisal sindikalist Albert Pavlič, ko je dejal, da je treba za eno klobaso zaklati celo kravo. Pri tem je seveda klobasa tistih tisoč ali dva tisoč tolarjev, ki bi jih, če bi sploh jih, z reformami izgubili delavci, krava pa reforma. Če bi kravo pustili, da lepo raste in se redi, bi čez nekaj let dobili nekaj ducatov klobas, ker pa so Semolič, Rebolj in še nekateri drugi rekli, da klobaso potrebujemo takoj, je treba kravi nemudoma prerezati vrat.

V ozadju tega navidez krutega ravnanja seveda ne gre za tradicionalni slovenski mazohizem, ampak predvsem in izključno za politiko. Politiko LDS in SD ter njihovih sindikalnih izpostav. V slednjih se namreč že nekaj časa zavedajo, da jim reforme ne morejo prinesiti nič dobrega, še posebej če uspejo. V tem primeru bi namreč ljudstvo ugotovilo, da so mu sindikati lagali, kar bi kaj hitro lahko povzročilo puč. Semoliča bi članstvo skupaj s stolom in fikusom vred postavilo pred vrata, visokemu predstavništvu LDS in SD pa ne bi preostalo drugega, kot da še naprej vegetira v stranskih klopih parlamenta in se na vse pretege prereka, kdo je kriv, da so znova izgubili volitve. Reforme torej ne smejo uspeti, pa četudi bi morali v ta namen Semolič, Rop in Potrč lastnoročno zaviti vrat vsemu govedu v državi.

V vsakem primeru bo nekdo cvilil ...

Aleš Kocjan

h-umor

diktafon

“Za zelo resne stvari gre, zato LDS na reforme ne more gledati kot na strip, kar reformni paket v bistvu je.”

(Predsednik LDS Jelko Kacin primerja vladne reforme s stripi, s katerimi je očitno “gor” rasel. Zato se ne čudimo, da ga motijo tudi intelektualci v njegovi lastni stranki.)

“V mednarodni skupnosti deluje Dimitrij Rupel kot diplomatski klovn, v sosedskih odnosih kot piroman, doma pa kot maščevalni oblastnik.”

(Kolumnist Vlado Mihelj se je znova z vsemi topovi lotil zunanjega ministra. Očitno mu po številnih komentatorskih porazih ni preostalo nič drugega, kot da se vrne k svojemu “ljubljenju”, o katerem sanja še ponoči.)

“Če nas vlada ne bo poslušala, bomo prišli še večkrat, tudi v slabem vremenu.”

(Delavcu Janku Škrinjarju ne manjka vztrajnosti in trme.)

“Ne bo. Jaz mu verjamem na besedo.”

(Direktor Interspara Igor Mervič ne pričakuje, da bo odstavljeni direktor Mercatorja Zoran Jančič kandidiral za ljubljanskega župana.)

“S prejšnjo vlado se je dalo bolje pogajati, čeprav so bile občasno tudi težave.”

(Študentskemu funkcionarju Mihi Ulčarju se toži po mehki prejšnji vladi in ideoloških prijateljih.)

“Mislite za ponucat?”

(Samookljčani homoseksualec Andrej iz TV-odaje Bar odgovarja na vprašanje, ali mu je bil kakšen od sotekmovalcev všeč.)

“Tole me bo drago stalo.”

(Direktor nordijskih reprezentanc Primož Ulaga se je ob velikem uspehu slovenskih tekmovalcev v nordijskih disciplinah prijel za denarico. Obljuba o nagradah najboljšim športnikom dela dolg.)

“Ne jokam, niti ko padem z orodja niti ko zmagam.”

(Telovadec Mitja Petkovšek je hladen kot špricar.)

“Za vlogo v Nebeškem kraljestvu sem se zredil za deset kilogramov, da bi izgledal močnejši in večji ter deloval bolj avtoritativno.”

(Igralec Orlando Bloom bi za vlogo, ki mu ugaaja, naredil vse. Če je treba, bi postal tudi gorila.)

“V samem začetku bi se zahvalil vsem, ki so kupili moj CD, kajti to je danes žal že prava redkost.”

(Tudi pevec Rok Kosmač se spopada z recesijo pri prodaji zgoščenk, čeprav je nazadnje prodal dvajset tisoč svojih plošč.)

“Kaj namesto reform ponujajo sindikati, ki organizirajo proteste? Mogoče kozmodisk koga iz Foruma 21?”

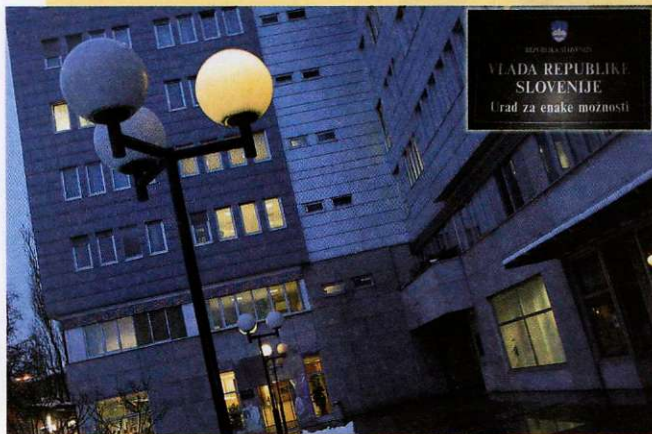
(Predsednik Sindikata Solidarnost Albert Pavlič o tem, da sindikati, ki so v soboto organizirali proteste v Ljubljani, nimajo idej o tem, s čim premakniti naprej slovensko gospodarstvo.)

“Včasih jih. Ampak mogoče sem to rekel zato, ker včasih rečem kaj, da zadovoljim novinarje. Novinarji pač iščejo posebnosti, ne?”

(Oblikovalec Ito Morabito je nekoliko popravil svojo nedavno trditev, da nikoli ne nosi kavbojk.)

Demokracija ni diskriminirala

V začetku letošnjega leta je Društvo ŠKUC, ŠKUC-LL iz Ljubljane, ki se zavzema za pravice istospolno usmerjenih, na zagovornico načela enakosti Tatjano Strojano, ki deluje v okviru vladnega urada za enake možnosti, naslovilo pobudo zaradi domnevnega neenakega obravnavanja zaradi spolne usmerjenosti, ki naj bi ga bil zakrivil naš tednik. Pri ŠKUC so problematizirali objavo prispevka Bogomirja Kmeta v rubriki Poštni predal 4315. V prispevku je Kmet obravnaval okroglo mizo na temo nestrpnosti, ki je bila februarja v Cankarjevem domu. Prispevek po mnenju predstavnikov ŠKUC predstavlja nekorektno obravnavo homoseksualnosti. Kot naši bralci dobro vedo in kot smo navedli v odgovoru Strojano, objavljeni prispevki oz. pisma bralcev v omenjeni rubriki ne odražajo mnenja uredništva, ampak le bralčevega. Tako Demokracija v Poštnem predalu 4315 objavlja mnenja ljudi različnih ideoloških prepričanj, svetovnih nazorov in stališč.

Zagovornica načela enakosti Tatjana Strojano, je ugotovila, da smo pri objavi pisma bralca Bogomirja Kmeta ravnali pravilno.

Če bi se pri ŠKUC pisno odzvali, bi njihovo mnenje z veseljem objavili. Kot naši bralci vedo, so replike na članke in druga pisma bralcev v naši reviji nekaj običajnega. Še več, prepričani smo, da so konstruktivni odzivi bralcev na naše pisanje in na dogajanje v družbi koristni za spodbudno družbeno debato in izboljšanje naše revije. V društvu ŠKUC pa so raje angažirali zagovornico s sklicevanjem na zakon o uresničevanju načela enakopravnega obravnavanja. Zagovornica načela enakosti v ravnanju Demokracije ni ugotovila diskriminacije ali nadlegovanja, ki so nam jo poskušali dokazati pri ŠKUC. V uredništvu Demokracije zavračamo cenzuro in upamo, da pobudniki obravnave razumejo pomen zagotavljanja mnenjske pluralnosti in le-to cenijo tako kot mi. M. V.

Evforija na bienalu

Naslov 3. mednarodnega arhitekturnega bienala, ki je svoja vrata zapuščene Tobačne zaprl 30. novembra, je bil EUPHORIA. Žal pa se je vse skupaj pri evforiji tudi končalo. Bienale je namreč svoj nerazumljeni in nerazčiščeni letošnji koncept gradil predvsem na dveh predavanjih, na katerih naj bi sodelovala svetovno znana francoski oblikovalec Ito Morabito in nizozemski arhitekt Rem Koolhaas. Za vse poznavele sodobnega oblikovanja in arhitekture je bil takšen program kot naročen. Le kdaj bi imeli nadobudni študenti možnost znova v živo videti in slišati oblikovalskega in arhitekturnega guruja? Pred začetkom so drli kupovat vstopnice. Dnevno po 5.000 sit oziroma t. i. bienalno po 9.000 sit, s katero bi bilo mogoče obiskati vse napovedane dogodke. Žal pa je vse ostalo pri prazni evforiji, ki so jo na svojem žepu še najbolj začutili najštevilnejši študentje. Celotna propaganda bienala, ki je očitno slonela na brezkompromisni improvizaciji in dveh vrhunskih imenih, s katerima so želeli vzbuditi lažno zanimanje, je namreč neslavno propadla. Organizator je na napačno ime rezerviral letalsko karto iz Pariza v Ljubljano. Namesto Ito Morabito se jim je "zapisal" njegov vzdevek Ora Ito. Rem Koolhaas pa je menda že pred bienalom odpovedal

svoje sodelovanje, saj se mu glede na njegov sloves ni zdelo pomembno, da se pojavi, temveč mu je zadostovalo, da je bil nastavljen kot vaba, ki bi pripomogla k teži bienala. Vse skupaj je bilo torej veliko zavajanje obiskovalcev letošnjega bienala, organizatorji z direktorico Špelo Hudnik pa so bili še posebej neusmiljeni do študentov, ki so zahtevali povračilo. Posmehljivo so jih odslovili in jih podučili, da bienale nista samo dve imeni. Bienale na trhljih improviziranih nogah, brez vizije in koncepta je potem v neogrevanem in akustično nesprejemljivem prostoru zapuščene Tobačne ponudil samo nekaj nepomembnih okroglih miz in filmskih projekcij. L. K.

Svetovno znanemu oblikovalcu Ito Morabito zaradi malomarnosti organizatorja ni uspelo priti na razprodano predavanje.

Metropolis ostal brez pogodbe

Pred časom smo v Demokraciji prvi poročali, da je podjetje Metropolis Media na oglasne panoje, za postavitev katerih je od mestne občine Ljubljana (MOL) dobilo dovoljenje, brez potrebnih dovoljenj namestilo luči za njihovo osvetljevanje. Zdaj kaže, da se je zgodba začela razpletati. Kot smo izvedeli, je MOL s podjetjem Metropolis Media razdrila pogodbo, s katero mu je dovolila postavitev okoli

Občina zahteva, da Metropolis Media odstrani vse reflektorje, nato pa se bodo odločili, ali bodo s podjetjem še sodelovali ali ne.

1.000 oglasnih panojev po vsej Ljubljani. Razlog za to je, da podjetje ni upoštevalo sklepa ljubljanske županje Danice Simšič kot drugostopenjskega organa, s katerim je slednja zavrnila Metropolisovo prošnjo, naj mu legalizira na črno postavljene luči nad reklamnimi panoji. S tem sklepom bi moral Metropolis z oglasnih panojev odstraniti dodatno nameščene luči, česar pa ni storil. Hkrati z odpovedjo pogodbe je MOL s posebnim dopisom podjetje Metropolis Media pozvala, naj do 10. decembra na svoje stroške odstrani vse objekte in naprave za oglaševanje, ki jih ima na območju Ljubljane. Kot pravijo na občini, so se pri Metropolisu o tem hoteli še pogovarjati, vendar so jim na MOL še pred začetkom pogovorov postavili pogoj, da morajo najprej odstraniti vse reflektorje na velikih plakatih, šele nato se lahko pogovori začnejo. Ali bo torej Metropolis v Ljubljani lahko še naprej oglaševal, je odvisno predvsem od tega, ali bo izpolnil pogoj, ki mu ga je postavila MOL. A. K.

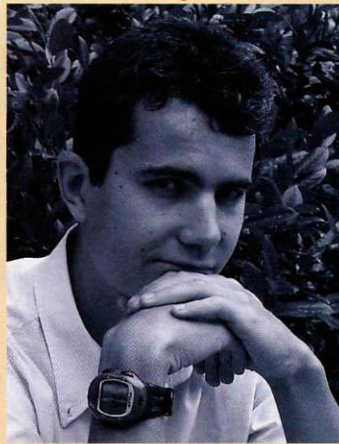
modrosti tedna

"Res je, da Slovenija nudi davčne ugodnosti za študentsko delo, ki jih ostale države praviloma ne poznajo. Vendar bi se moral vsak vprašati, koliko je vredno imeti nekaj let davčnih ugodnosti za delo med študijem v primerjavi s štiridesetimi leti visokih davkov."

(Predstavniki odbora za reforme Arjana Brezigar, Jože P. Damjan, Igor Masten in Sašo Polanec)

"Tako kot so cagavost ljubljanske politike in pretirane delitve škodovala v Maistrovih časih, tako nam lahko škodujejo tudi zdaj. Nasprotovati razumnim spremembam v svetu, ki se vsak dan hitreje spreminja, pomeni pristati na slabo prihodnost, povečano brezposelnost in gospodarsko nazadovanje. Slovenija si tega ne zasluži. Dovolj nas je, dovolj znamo in zmoremo, da lahko prav in pravočasno, kot je to leta 1918 zmogel Rudolf Maister, preberemo znamenja časa na našem in evropskem nebu ter naredimo vse, kar je v naši moči, da priložnosti ne bodo ostale neizkoriščene."

(Premier Janez Janša)

Sredozemska alternativa

V ponedeljek se je v Barceloni končalo vrhunsko zasedanje evro-sredozemskega partnerstva. Ob koncu je vrh sicer zapustil grenak priokus, ki je posledica latentnega izraelsko-arabskega spora, a je kljub temu ponudil pomembne iztočnice.

Evro-sredozemsko partnerstvo ali Euromed je začelo svojo pot leta 1995, da bi vzpostavili mir, stabilnost in blaginjo na tem dokaj nemirnem območju. Da bi izpolnili zastavljene cilje, naj bi do leta 2010 zaživelo tudi evro-sredozemsko prostotrgovinsko območje. Danes je sicer že jasno, da bo časovni okvir zadnjega cilja treba prestaviti in da so bili nekateri cilji vendarle preveč ambiciozni.

Vrh se je poleg tega soočil z izraelsko-arabskim sporom, ki je privrel na dan ob poskusu formulacije skupnega pravilnika o boju proti terorizmu. Arabski predstavniki niso privolili v zapis, da ob upoštevanju pravice narodov do samoodločbe ni opravičila za teroristična dejanja. Vključitev te diktacije bi predstavniki arabskih držav sprejeli le ob navedbi, da pravilnik ne bi nasprotoval pravici "narodov pod tujo zasedbo, da si prizadevajo za njen konec skladno z mednarodnim pravom", s čimer je bil

Brez gospodarske in politične podpore EU se arabske države ne bodo izmahnile vplivom terorizma.

seveda mišljen primer Palestincev. Spor je prav tako preprečil sprejetje skupne vizije za prihodnost. Na njenem mestu je predsedujoči EU Tony Blair objavil le enostransko izjavo o podpori pravični rešitvi izraelsko-palestinskega spora. Tudi udeležba ni bila najbolj spodbudna; voditelji držav EU so resda prišli v polnem številu, od desetih voditeljev iz južnega Sredozemlja pa sta bila navzoča le palestinski in turški predstavnik.

Vse navedeno ni dalo novega zagona povezavi, kar je bil namen vrha. Vendar je pravilnik o boju proti terorizmu nazadnje le bil potrjen, tako da je Blair lahko zatrdil, "da smo v boju proti terorizmu enotni". Prav tako so države članice EU potrdile nadaljnjo podporo prizadevanjem drugih držav partnerstva za politične in gospodarske refor-

me. Le-te bodo osrednjega pomena pri uresničitvi obvladovanja migracijskih tokov, ki velja za eno najpomembnejših nalog povezave.

Kot so dokazali nedavni nemiri po francoskih predmestjih, so trenja med evropskimi "staroselci" in priseljenci iz sredozemskih držav oz. njihovimi potomci vse močnejša. Intenzivni ilegalni migracijski tokovi iz afriških obal na območje EU pa postajajo neobvladljivi. Zavedati se moramo, da pot k stabilnosti Evropske unije nujno pelje prek ustvarjanja ugodnih trgovskih in življenjskih razmer v arabskih državah, ki jih morje povezuje z Evropo. Le od tam bo mogoče filtrirati, če ne popolnoma ustaviti čolne s prebežniki. Brez gospodarske in politične opore tem državam se te

prav tako ne bodo nikoli dokončno izmahnile nevarnemu koketiranju s Teheranom ali vplivom terorizma. Uresničitev ciljev Euromeda pa predstavlja tudi alternativo turskemu članstvu v EU, saj bi ta država na ta način izrabila vse ugodnosti povezovanja z evropskim prostorom, hkrati pa bi se tudi lažje vključila v povezavo, v kateri bi se iz zgodovinskih in kulturnih razlogov bolje znašla.

Mitja Volčanšek

Nevarna razmerja

Čeprav nedavni kongres NSi v Novi Gorici po vodstveni plati ni prinesel sprememb – Andrej Bajuk namreč ostaja predsednik stranke –, pa je izid glasovanja, na katerem je Bajukov tekmelec Franci Vovk prejel več kot 40 odstotkov glasov, presenetil tako rekoč vse. Spomnimo se: Franci Vovk se je v javnosti pojavil kot Bajukov proti-

tudi Lojzetu Peterletu, ki bi, če se ne bi odpovedal kandidaturi, utegnil celo zmagati. Nobenega dvoma namreč ni, da je z afero Udba Peterle v vlogi žrtve več pridobil, kot izgubil, kljub temu pa je presodil, da bi njegovo kandidaturo nekateri lahko napačno razumeli, morda celo v smislu slabitve zveze s SDS, čeprav takšne namige zavrača. Toda nevarnost

Vprašanje je, ali je Lojze Peterle v vlogi žrtve v aferi Udba več pridobil ali več izgubil.

kandidat le teden dni pred kongresom, ko je ob napovedi svoje kandidature dejal, da pričakuje okrog deset odstotkov glasov, na kongresu pa jih je prejel kar štirikrat več.

S tem se seveda postavlja vprašanje, ali so bili to res glasovi za kandidata, ki se je tako rekoč v enem tednu prebil iz anonimnosti, ali pa morda glasovi protesta proti politiki dosedanjega (in novega) predsednika stranke Andreja Bajuka. Takoj po kongresu so vodilne medijske hiše izid glasovanja pospremile z oceno, da je v NSi z vodstvom očitno nekaj hudo narobe, če je praktično neznan kandidat prejel toliko glasov. Seveda se je mogoče strinjati, da gre v tem primeru za nezadovoljstvo predvsem na terenu

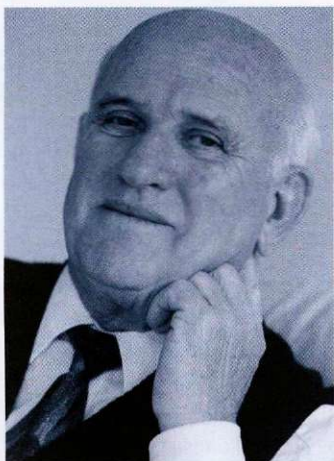
za koalicijo ni toliko v Peterletu kot v tistih, ki ne vidijo mesta NSi v sedanjih vladnih koalicijah (gre predvsem za krog nekdanjih pripadnikov SKD, za katere je Jansa še vedno večji sovražnik kot na primer Milan Kučan in tranzicijska levica). Dejstvo je namreč, da bi Peterle glede na izkušnje s SKD lahko postal žrtev njihovih ambicij, podobno kot tedaj, ko so SKD vodili razni tajniki z dvomljivo, včasih celo (ne)oporečno udbovsko preteklostjo. Zato je bila Peterletova odpoved kandidaturi morda dejanje državniške modrosti, v ozadju pa je že mogoče slišati namige, naj bi Peterleta bolj zanimalo predsedniške volitve, na katerih bi utegnil z ljudskim pristopom pridobiti široko javno podporo.

Seveda pa je jasno, da bo novi Bajukov predsedniški mandat verjetno tudi zadnji. Vsekakor bo prvi resni preizkus prepoznavnosti stranke že prihodnje leto na lokalnih volitvah, saj bi slab izid lahko dodatno omajal zaupanje članstva v sedanje vodstvo stranke. Dejstvo, da je Bajuk oseba z velikim moralnim kreditom, namreč ne zadostuje več, potrebna bodo predvsem dejanja.

(občinski strankarski odbori), saj je poslanska skupina že vnaprej izrazila trdno podporo dosedanjemu predsedniku stranke Bajuku. Vse to kaže, da je bila glavna šibka točka dosedanje politike vodstva odnos med centralo in občinskimi odbori, prav slednji pa imajo na kongresu vsake stranke bolj ali manj večino.

Seveda je odstotek glasov, ki jih je pri glasovanju dobil Franci Vovk, dal marsikomu misliti, najverjetneje

Gašper Blažič

Dr. Janez Jerovšek

Luknje v novejši zgodovini

Ko je izšla Slovenska novejša zgodovina v dveh obsežnih knjigah, ki imata skupaj kar 1.500 strani, sem z veseljem segel po njej in začel brati tisti del zgodovine, ki sem jo sam živel in doživel. Čeprav obstaja težnja, naj bi bila zgodovina pozitivna veda, je v bistvu le instrumentalna, saj je v funkciji legitimiranja vsakokratne oblasti kot tudi v funkciji legitimiranja novih političnih gibanj, raznih civilnih združenj in njihovih vrednot.

Zato postavljamo vprašanje, kaj naj počnemo s svojo najnovejšo zgodovino, ki je dokaj nesrečna. Ali naj sledimo tistim antizgodovinskim priporočilom, ki nam svetujejo, naj ne gledamo nazaj v preteklost, temveč samo naprej? Naj postanemo nezgodovinski narod brez svojih korenin? Ali pa naj svojo zgodovino le preučujemo, kakršna koli že je, in se iz nje nekaj naučimo. Ali iz nje lahko potegnemo neko izkustvo, ki ga posredujemo novim rodovom? Ali naj pri tem preučevanju izhajamo iz duha današnjega časa ali iz du-

ha tistega časa, ki ga preučujemo in upoštevamo, da smo vrednostno še vedno razdvojen narod? Ali pa se vsemu temu izognemo tako, da zgodovino opisujemo kot nekakšno zaporedje statističnih dogodkov, ki jih samo nepristransko opisujemo, ne pa razlagamo ali celo opravičujemo.

Ko v tej najnovejši zgodovini bremo tisti del zgodovine, ki smo jo sami doživeli in o kateri smo bili informirani v šoli in 50 let skozi vse medije indoktrinirani, smo ugotovili, da je to kronologija dogodkov, ki imajo vsi enako težo, v kateri so poboji domobrancev obdelani na treh straneh, prav toliko torej, kot jih je posvečenih gibanju članstva v zvezi komunistov. Tine Hribar imenuje ta poboj "zločin, ki ni običajen dogodek slovenstva, marveč naddogodek, vse druge zgodovinske dogodke v senco postavljajoči dogodek; torej tudi dejanje storilcev ni bilo običajno dejanje, marveč vse druge zločine presegajoče dejanje". Dalje Tine Hribar pravi, "da so ideološki in politični dediči komunističnega totalitarizma po vojni zločin priznali" (Nova Revija 2004, št. 271–272). Ta novejša zgodovina pa še ni prišla do tega, da bi za najkrutejše zločine v slovenski zgodovini – kot jih imenuje Jože Pučnik – uporabila pojem zločin.

Tudi pojem narodni izdajalci je postal z družbenimi in vrednostnimi spremembami problematičen in se ga novejše zgodovino pisje izogiba. Izogiba se ga tudi politika in celo naslednice kontinuitetnih strank. Med vojno je VOS likvidirala 4.300 ljudi, ki naj bi bili narodni izdajalci, njihova imena pa so še danes izbrisana. Po vojni je partija s svojo državo in organizacijo Ozno likvidirala 12.000 domobrancev, ki naj bi bili po komunističnem uradnem zgodovino pisju tudi izdajalci. Če k tem likvidiranim prištejemo njihove ožje družinske člane, dobimo okoli 100.000 izdajalcev. Po takšni kvalifikaciji je slovenski narod narod izdajalcev, o čemer je govoril že Edvard Kocbek. Da so te kvalifikacije zgodovinsko in moralno problematične, nas je opo-

zoril dr. France Bučar, ko je napisal naslednje: "Reči, da so bivši domobranci narodni izdajalci, je norost in v bistvu kriminal." (Delo, 18. 6. 2005) Zgodovinar Damjan Guštin pa v tej knjigi še vedno uporablja pojem narodni izdajalci in sem šteje tudi Lamberta Ehrlicha. Pri tem ne omenja ali ne pozna knjige Viktorja Blažiča Semena razdora (Nova revija 2003), ki je v veliki meri posvečena umoru Ehrlicha in ga ne uvršča med narodne izdajalce. Res je, da zgodovinar Guštin daje pojem narodni izdajalci v narekovaje, kar pa njegove ideološke oznake v bistvu ne spremeni.

V ta statistični prikaz novejše zgodovine spada nedvomno zelo pomemben del z naslovom Izgube in smrtne žrtve, ki nam v statistični tabeli prikaže, da je bilo med vojno ubitih 94.012 ljudi, kar je predstavljalo 6,3 odstotka slovenskega prebivalstva. V tej tabeli ni navedenih 4.300 med vojno likvidiranih ali pa so skriti v kakšni drugi rubriki. Navedenega ni niti približnega števila po vojni v Sloveniji pobitih Hrvatov, Srbov in Črnogorcev. Samo v dolini Kamniške Bistrice je bilo likvidiranih okoli 2.000 Črnogorcev, na Štajerskem pa leži v raznih jarkih okoli 100.000 žrtev neslovenskih narodnosti. Hrvatje so po najbolj konservativni metodi –

dediči se Pučniku niso nikoli oddolžili za krivico, ki so mu jo storili. Še opravičili se mu niso zares." Če mu politika ni bila pravična, bi mu morala biti vsaj zgodovina. A tudi ta, sedaj na novo napisana, mu ni dala mesta, ki mu v zgodovini pripada. Vse to pa so hudi strokovni in tudi politični spodrsrljaji, kar potrjuje trditev Tarasa Kermaunerja, da se velik del zgodovino pisja doslej ni mogel iztrgati iz komunističnega vrednostno interpretativnega okvirja.

Zgodovina ima svoj smisel in svojo utemeljitev, če nam posreduje duha časa, ki ga opisuje, ali če nam s stališča današnjega duha časa razlaga preteklo in tudi žalostno dogajanje. Ta novejša zgodovina nam ne posreduje niti preteklega niti današnjega duha, s katerim bi razumeli vse tisto, kar se je v preteklosti dogajalo. Če bi čutili duha preteklega in sedanjega časa, bi se lahko vsak posameznik vprašal, kako bi ravnal, če bi se znašel v navzkrižju takratnih razmer, ne da bi imel pred sabo zmagovalčev zgodovinski interpretativni model in večdesetletno indoktrinacijo.

Če bremo to novejšo zgodovino, nas nič ne prizadene. Zato ob branju le ugotavljamo, da zgodovine ne moremo preprosto prepustiti zgodovinarjem, ker po Bučarjevem

Zgodovina ima svoj smisel in svojo utemeljitev, če nam posreduje duha tistega časa, ki ga opisuje, ali če nam s stališča današnjega duha časa razlaga preteklost.

glede na manjko v številu rojstev – izračunali, da je bilo pobitih najmanj 50.000 žrtev. Te številke so v tej knjigi preprosto zamočane, čeprav so večini zgodovinarjev znane, kot da to ne spada v slovensko zgodovino. Tudi ni navedeno, da je v času NOB padlo samo 6.000 nemških vojakov.

Začudenje pa vzbuja predvsem to, da je v tej knjigi Jože Pučnik kot simbol slovenskega upornišva, ki ga Janko Kos šteje med najpomembnejše Slovence in je v novejši zgodovini odigral izredno pomembno vlogo pri slovenski osamosvojitvi, v tej knjigi omenjen mimogrede. Tine Hribar pravi, da Pučnik ni bil deležen pravice. "Ne nekdanji režim ne njegovi

mnenju zgodovina za večino vprašanj ni kvalificirana. Premis za pisanje novejše zgodovine ne postavljajo sami zgodovinarji – vsaj ne tisti, ki so v glavnem in večinskem toku –, temveč tiste politične, socialne in civilne skupine, ki so nosilke in ustvarjalke novih vrednot ter nosilke novih interpretativnih vzorcev in pojmovnih kategorij. Zgodovinarji pa v pretežni večini sprejemajo tiste premise, ki so zmogle ali postale večinske in se tako s cikličnim zaostankom prilagajajo globalni prerazdelitvi politične moči. Zgodovina, ki jo imamo torej pred seboj, je primer takšnega cikličnega zaostanka in nam kot taka ne prinaša novega izkustva.

Za Kosa bodo zbirali podpise

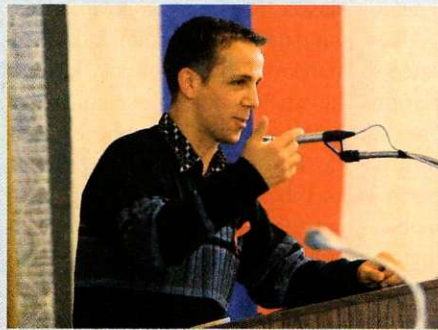
Predsednik državnega zbora France Cukjati je v ponedeljek kot ustrezno sprejel dopolnjeno referendumsko vprašanje Stranke mladih (SMS) v zvezi s predlogom zakona o nezdržljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo.

SMS je referendumsko vprašanje o odpravi t. i. Kosove protikorupcijske komisije vložila že prejšnji teden, a ga je zakonodajno-pravna služba DZ zaradi nejasnosti zavrnila. Prvotno vprašanje je namreč govorilo le o odpravi sedanje samostojne komisije, ni pa omenjalo ustanovitve nove, parlamentarne komisije, ki jo zakonski predlog predvideva.

Dopolnjeno vprašanje, ki je dobilo zeleno luč zakonodajno-pravne službe, se glasi: "Ali ste za to, da se ukine (preneha z delom) sedanja komisija za preprečevanje korupcije, kot je to predvideno v 21. členu predloga zakona o nezdržljivosti

opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo, ter da se za opravljanje nalog po tem zakonu v skladu s 3. členom predlaganega zakona ustanovi komisija državne zbornice, sestavljena iz poslancev?"

Tako bodo v SMS zdaj imeli 40 dni časa (to je do 7. januarja), da zberejo 40 tisoč podpisov volilcev, potrebnih za razpis referenduma. V SMS so takoj po pozitivnem odgovoru predsednika parlamenta izrazili prepričanje, da bodo državljani prek medijev dobili

V Stranki mladih Slovenije, ki jo vodi Darko Krajnc bodo zbirali podpise v podporo t. i. Kosovi komisiji in proti njeni nadomestitvi s parlamentarno.

dovolj informacij o pomenu preprečevanja korupcije in se bodo zato tudi podpisali v zadostnem številu. Zaradi prostih dni v decembru, ko upravne enote ne delajo, pa je predsednik SMS Darko Krajnc izrazil mnenje, da bi se Cukjati lahko odločil za podaljšanje roka za zbiranje podpisov na 45 dni.

Po besedah glavnega tajnika stranke Jožeta Vozlja bodo podpise zbirali na stojnicah pred upravnimi enotami, poskrbeli pa bodo tudi za oglaševanje z letaki in plakati, ne bodo pa uporabili, tako zatrjujejo, t. i. jumbo plakatov. Uradno tudi niso prosili za podporo drugih strank.

Borut Pahor, predsednik Socialnih demokratov, ki so v dosedanjih razpravah v DZ tako kot poslanci LDS ostro nasprotovali zakonski noveli, je napovedal, da njegova stranka ne bo dejavno sodelovala pri zbiranju pod-

pisov. Po Pahorjevem prepričanju bo verodostojnost morebitnega referenduma večja, če bo pobudnikom uspelo zbrati potrebne podpise brez neposrednega angažiranja strank.

Novelo zakona je vložila SNS, saj v Kosovi komisiji vidi velikega porabnika proračunskih sredstev, ki ni upravičil svojega namena. Kot so opozorili v vladnih strankah (le DeSUS se v celoti ne strinja z nadomestitvijo komisije), je komisija zaradi omejenih pristojnosti samo papirnati tigr. Ne nazadnje je zaradi njegove vloge v raznih aferah vprašljiva tudi osebnost predsednika komisije Draga Kosa. Približno milijardo tolarjev, ki bi jo privarčevali z odpravo samostojne komisije, bi po mnenju predstavnikov koalicije lahko uporabili za učinkovitejšo delo policije in tožilstva v boju proti korupciji.

Če pobudnikom ne bo uspelo zbrati zahtevanih podpisov, bo DZ tretjo obravnavo zakona, ki je bila predvidena za minuli torek, izpeljal na naslednji redni seji. **M. V.**

Vloga državljsanske vzgoje v šoli

V sredo, 23. novembra, je v prostorih državnega sveta potekala javna razprava o državljsanski in domovinski vzgoji. Udeležilo se je veliko število razpravljavcev, med njimi minister za šolstvo in šport Milan Zver.

Povod za javno razpravo je bila razglasitev evropskega leta državljsanske kulture, ki jo je v letošnjem letu razglasil odbor ministrov Sveta Evrope. Tako je bil v Sloveniji že v začetku leta pripravljen akcijski načrt za uveljavljanje državljsanske kulture, v njegovem okviru pa je bilo doslej izvedenih že veliko posvetov in konferenc. Na tokratni javni razpravi pa je ministrstvo za šolstvo in šport v sodelovanju z državnim svetom želelo odpreti nekatera aktualna vprašanja v zvezi z državljsansko in domovinsko vzgojo. Na javni razpravi so tako sodelovali minister Milan Zver, zgodovinar prof. dr. Janko Prunk, zgodovinar dr. Stane Granda, državni svetnik

Janvit Golob, predstavnik Pedagoškega inštituta dr. Darko Štrajn in dr. Janez Justin, direktorica Urada za razvoj šolstva dr. Andreja Barle-Lakota, predsednica Društva učiteljev zgodovine Slovenije mag. Andreja Valič Zupan, profesor zgodovine Janez Globočnik, profesorica zgodovine mag. Jelka Razpotnik in ravnatelj OŠ Krmelj Rado Kostrevc. Prispevki razpravljavcev bodo objavljeni v posebnem zborniku, ki bo izšel prihodnje leto.

Razpravljavci so se strinjali, da šolski sistem caplja za družbenimi razmerami in ga je treba prilagoditi času, zato bi bilo treba tudi v srednje šole uvesti pouk domovinske in državljsanske vzgoje. Pouk naj bi bil sicer interdisciplinaren, vendar bi moral temeljiti na zgodovini. Dr. Prunk je izrazil prepričanje, da le v državljskih vrlinah poučen in vzgojen človek lahko državljske pravice dobro izpolnjuje

in živi, kar so poudarjali vsi veliki misleci od razsvetljenstva dalje.

Biti državljan pomeni imeti dejaven odnos do družbe in države, je v svojem nastopu poudaril minister za šolstvo in šport Milan Zver, ki je prepričan, da državljan za to potrebuje določena znanja, veščine in vrline, ki jih lahko pridobi v procesu vzgoje in izobraževanja. Po njegovem mnenju domovinsko kulturo najbolj oblikuje pouk zgodovine, vendar je bil le-ta v preteklosti podvržen ideološkemu aparatu totalitarne oblasti. Po bese-

dah Jelke Razpotnik zgodovina v srednjih šolah v Evropi ostaja ločen predmet, ločeno se uvaja tudi državljsanska vzgoja kot interdisciplinarni predmet. Poudarek v učnih načrtih za zgodovino je predvsem na veščini in ne vsebini, kar pomeni, da učenec ni treba vedeti podatkov, pač pa naj bi predvsem kritično razmišljali in krepili nacionalno identiteto.

Zgodovinar dr. Stane Granda si domovinsko vzgojo (kljub njeni čustveni naravnosti) predstavlja kot strogo racionalno, njen cilj pa mora biti osmišljanje pravne države in prizadevanje za njeno polno vsakodnevno uresničevanje. Po njegovem mnenju mora domovinska vzgoja upoštevati temeljna filozofska načela, na katerih temelji sodobna civilizacija, pa tudi praktične rešitve. Njen temelj mora biti dobra državljsanska vzgoja, v nasprotnem primeru je lahko celo nevarna za demokracijo. Njena največja nevarnost je samozaničevanje naroda, kar je pri Sloven- cih precej pogost pojav. **G. B.**

Šolski minister Milan Zver je na posvetu o državljsanski in domovinski vzgoji opozoril zlasti na problematiko učbenikov za zgodovino.

Kacin "čisti" stranko

Potem ko je vodenje LDS prevzel evropski poslanec Jelko Kacin, se razmere v tej največji opzijski stranki ne umirjajo. Strankarski spori in nesoglasja, ki trajajo že vse od poraza na zadnjih državnoborskih volitvah, so se znova zaostri na nedavni seji sveta stranke. Seja sveta LDS, ki je bila prva seja tega strankinega organa, odkar je vajeti v LDS od Antona Ropa prevzel evropski poslanec Jelko Kacin, se je zapletla že pred začetkom. Ker je pred sejo v zakulisju zaokrožila informacija, da bi Kacin za stankinega generalnega sekretarja utegnil predlagati Petra Jamnikarja, svojega zvestega podpornika v tekmi za položaj predsednika stranke, so nekateri vidni člani zagrozili z izstopom, če bo na to mesto zares imenovan Jamnikar. Najglasnejši pri tem je bil Kacinov protikandidat na oktobrskem kongresu in svetovalec predsednika države Ivo Vajgl, ki je zbranim novinarjem pred sejo dejal, da se z morebitnim Jamnikarjevim imenovanjem ne strinja in da bo, če bo ta izvoljen za generalnega sekretarja stranke, iz nje odstopil. Takšna napoved Vajgla in še nekaterih v stranki je bila najverjetneje razlog, da se je Kacin premislil in na seji za generalno sekretarko predlagal Meto Vesel Valentinčič, ki vodi eldeesovo svetniško skupino v ljubljanskem mestnem svetu. Slednjo so člani sveta nato na tajnem glasovanju podprli. Zanj je glasovalo 57 članov, proti pa jih je bilo 16.

Cvikl in Širčeva poskrbela še za en zaplet

S tem pa zapletov na seji sveta LDS še zdaleč ni bilo konec. Kacin je na seji predlagal, da bi svet stranke imenoval vseh sedem novih članov izvršilnega odbora stranke (Jožefa Školča, Cvetko Zalokar Oražem, Dragico Bac, Lidijo Majnik, Milana Petka, Marinka Hrvatina in Marjana Pintarja), temu pa sta se uprla stara člana odbora Milan M. Cvikl in Majda Širca, ki sta bila po oktobrskem kongresu edina od članov izvršilnega odbora, ki še nista odstopila (drugi so s tega položaja odstopili kmalu po kongresu). Kot je med sejo novinarjem pojasnil Cvikl, statut stranke novemu predsedniku ne omogoča, da avtomatično razreši stari izvršilni odbor in imenuje novega (slednje je po njegovih besedah mogoče le iz krivdnih razlogov), kar pomeni, da se njegov mandat izteče šele konec prihodnjega leta. Ker se je večina članov na svetu strinjala s takšno interpretacijo statuta stranke, se je Kacin po skoraj štiriurni razpravi odločil, da bo z liste predlaganih kandidatov črtal Jožefa Školča in Cvetko Zalokar Oražem, svet pa je nato potrdil preostalih pet novih članov odbora. Zaradi takšnega ravnanja Cvikla in Širčeve Kacin po seji seveda ni mogel skriti svoje slabe volje, njuno ravnanje pa je označil kot napako. "Če želimo naprej, je treba storiti korak nazaj in dati možnost in priložnost tudi drugim. Kot stranka bi bili še bolj prepričljivi, če bi zmogla korak nazaj. Žal se to ni zgodilo." Cvikl mu seveda ni ostal dolžan: "Gre za vprašanje, ali smo stranka s piramidno strukturo ali pa stranka, v kateri lahko sodelujejo tudi tisti, ki se ne strinjamo stoo odstotno v vseh programskih točkah," je dejal Cvikl.

Spor dveh struj LDS

Ob vsem tem se seveda postavlja vprašanje, kaj zapleti že na prvi seji sveta stranke pomenijo za LDS. Odgovor na to vprašanje bomo verjetno dobili v prihodnosti, iz dogajanja samega pa je videti, da sporov in nesoglasij znotraj stranke niti po oktobrskem kongresu, ki naj bi vsaj navidezno pomiril nasprotja znotraj stranke, ni konec. V stranki tako še vedno delujeta vsaj dve močni struji. V eni, zbrani okoli Jelka Kacina, je poleg predvsem skrajni levici naklonjenih članov stranke po novo očitno tudi Jožef Školč, eno pa tvorijo ljudje, ki so bolj naklonjeni aktualnemu predsedniku države Janezu Drnovšku, to so Anton Rop, Ivo Vajgl, Tone Anderlič in večina strankinih poslancev v parlamentu. Slednji so po kongresu napovedovali, da Kacinu ne bodo dovolili večjih kadrovskih čistk znotraj stranke, in to očitno zdaj uresničujejo. Seveda se postavlja vprašanje, kako bo opozicija znotraj stranke vplivala na nadaljnje Kacinovo ravnanje. Slednji je najverjetneje upal, da bo sebi nenaklonjene člane v vodstvu stranke hitro zamenjal (s kadrovskimi menjavami ima izkušnje iz časa, ko je bil obrambni minister in je po hitrem postopku zamenjal vse Janezu Janši naklonjene ljudi) s sebi lojalnimi ljudmi in stranko zapeljal v svojo smer, vendar mu je to zdaj do neke mere spodletelo. Ker Kacin ne velja za človeka, ki bi bil pripravljen izgubljati ali sprejemati kompromise, lahko v liberalni demokraciji v prihodnosti pričakujemo še več podobnih poskusov kadrovskih zamenjav. Vprašanje je le, kako daleč si bo upal iti.

Aleš Kocjan

Jelko Kacin je začel s čistkami v stranki. Na stranski tir želi postaviti t. i. intelektualno jedro stranke.

Ker Jelko Kacin ne velja za človeka, ki bi bil pripravljen izgubljati ali sprejemati kompromise, lahko v Liberalni demokraciji Slovenije v prihodnosti pričakujemo še več podobnih poskusov kadrovskih zamenjav. Vprašanje je le, kako daleč si bo upal iti.

Fotografije: Gregor Pohleven in Arhiv Demokracije

Demagogija ulice

Napoved sindikatov, da bo protestni shod proti reformam največji shod v zgodovini Slovenije, se ni uresničila. V soboto se je na Kongresnem trgu v Ljubljani zbralo kakšnih 15.000 protestnikov, kar je za več kot polovico manj od števila, ki so ga napovedovali sindikati.

Prvi avtobusi s protestniki so v soboto, za katero so štiri sindikalne centrale (Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Pergam, Neodvisnost in Konfederacija 90) napovedale največje proteste v zgodovini Slovenije, v Ljubljano začeli prihajati že dobri dve uri pred napovedanim začetkom protestov. Večino avtobusov so varnostniki in organizatorji preusmerili na parkirišče v Tivoliju, kjer so bile nato še zadnje priprave na proteste, to je razvijanje transparentov, oblačenje

sindikalnih dežnih plaščev in podobno. Čeprav smo nekako pričakovali, da bodo avtobusi polni, so bili ti v resnici na pol prazni. Na posameznih avtobusih je bilo tudi samo po deset ljudi, v najboljšem primeru pa so bili polovično zasedeni. Kot nam je dejal eden izmed

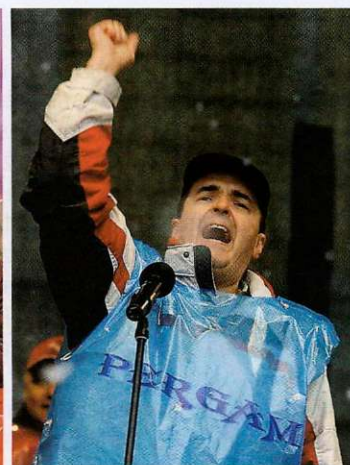
lokalnih organizatorjev protesta, je bil razlog za to v tem, da so avtobuse naročili po številu prijav, ker pa so se nekateri v zadnjem hipu premislili (bodisi zaradi sneženja, bodisi zaradi česa drugega), avtobusi pa so bili že plačani, so v Ljubljano odpeljali na pol prazni.

Večina ni natančno vedela, proti čemu protestira

Ker je bilo v času, ko smo se mudili na parkirišču v Tivoliju, do protestov še več kot eno uro časa, smo protestnike povprašali, zakaj in proti čemu sploh protestirajo. Zanimivo je, da večina med njimi sploh ni ve-

Okoli enajste ure se je množica protestnikov s transparenti pod vodstvom predsednikov štirih sindikalnih central začela pomikati proti Kongresnemu trgu.

Na Kongresnem trgu se je množica zgozdila pred odrom, s katerega so jo potem nagovorili sindikalni voditelji. Najglasnejši je bil predsednik Pergama Dušan Rebolj.

Demonstracije v Ljubljani

Koliko je bilo v resnici protestnikov?

Po navedbah organizatorjev in nekaterih medijev se je demonstracij udeležilo 40.000 protestnikov, kar pa je prenapihnjena številka. Po naših ocenah se je v soboto na Kongresnem trgu zbralo okoli 15.000 ljudi. Parkirišče, na katerem je bila večina demonstrantov, meri okoli 4.000 kvadratnih metrov (površina celotnega parkirišča je 4.520 kvadratnih metrov, vendar je treba odšteti okoli 500 kvadratnih metrov, ki sta jih zasedala oder in prazen prostor med njim in demonstranti). Če 4.000 pomnožimo s tri (toliko demonstrantov s transparenti naj bi stalo na kvadratnem metru) in k temu prištejemo še kakšnih 3.000 demonstrantov (kar je precej velikodušno), ki so stali zunaj parkirišča, na zelenici, je končno število 15.000.

dela, proti čemu protestirajo, vedeli so le, da protestirajo proti reformam. Pri vprašanju, katere reforme jih najbolj motijo, pa se je ustavilo. Še najbolj pošteno je odgovoril livarniški delavec Janez Zakrajšek iz Zagorja, ki je odkrito priznal, da je prišel v Ljubljano bolj za zabavo. "Proti čemu natančno protestiramo, ne vem. Doma nisem imel kaj delati, pa sem se odločil, da grem na proteste. K temu je nekaj pripomogla tudi obljuba našega sindikata, da nam bodo plačali kosilo. Upam, da bodo obljubo držali," nam je dejal.

Okoli desete ure so se protestniki s transparenti in piščalkami počasi začeli zbirati na Gosposvetški ulici, od koder so nato odšli proti Kongresnemu trgu. Tam so se zbrali pred odrom, s katerega so jih nato nagovorili njihovi sindikalni voditelji. Prvi je nastopil predsednik konfederacije sindikatov KS 90 Boris Mazalin in dejal, da ni vse, kar predlaga vlada, za zavreči, da pa praznim obljubam ne morejo več verjeti. "Nočemo se upreti znanju ali razbremenitvi gospodarstva, a kaj ko bo na koncu odrekanja prišel račun in plačali ga bomo mi. Zahtevamo, da se ohrani jedro socialne ureditve. Za to bo nedvomno treba delati bolje kot z zastarelimi stroji, bolj inovativno in smelo, za več prihodka, za večje dobičke, a ne v zameno za socialno varnost, ne v zameno za solidarnost." Odgovora na to, kako je to mogoče

doseči, če ne z reformami, delavci niso dobili, vlada pa je dobila poziv, naj reforme usklajuje z vsemi socialnimi partnerji. "Reforme bodo uspešne le, če jih podprejo vse generacije – mladi, delavci, upokojenci, vsi, ki želimo delo, blaginjo. Od vlade zato zahtevamo, naj se odreče enotni davčni stopnji, istočasno pa naj proces drugih reform obrne v smer konsenza med socialnimi partnerji o potrebnem gospodarskem in socialnem razvoju. Vlada naj omogoči nov začetek dialoga o najpomembnejših vprašanjih." O tem, da je vlada ta dialog že začela, vendar so ga s protesti enostransko ustavili prav sindikati, seveda ni rekel nobene, je pa slednje posredno priznal predsednik Konfederacije novih sindikatov Slovenije - Neodvisnost Drago Lombar. "Očitajo nam, da pogovor z nami ni mogoč, da smo gluhi. Priznavamo, gluhi smo, vendar le za ukrepe, ki znižujejo življenjski standard de-

lavcev, in za posege v delavske pravice. Temu se bomo upirali z vsemi oblikami sindikalnega boja. Vlada naj ne podcenjuje sindikatov. Nočemo biti socialni podpiranci. Zahtevamo, verjamemo in upamo, da nam bo bolje," je dejal.

Rebolj kričal, Semolič grozil

Za Mazalinom in Lombarjem je na govorniški oder prišel najglasnejši in najbolj zagret govornik sobotnega popoldneva, predsednik konfederacije Pergam Dušan Rebolj. Kot je dejal, delavstvo in sindikate združuje odločen upor zoper tiste vladne reforme, ki želijo Slovenijo pahnuti nazaj v mračno obdobje, v delavsko revščino in socialno bedo, v bogato peščico kapitalistov in v nepošteno socialne razlike. "Danes vsi slovenski sindikati pišemo nove strani delavskega boja in sindikalnega gibanja. Ne strinjamo se s predlagatelji reform, da te vodijo v večjo blaginjo ljudi. V resnici vo-

ANKETA

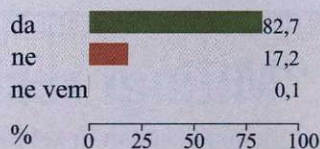
Ali se strinjate z uličnimi protesti sindikatov?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali Ljubljana potrebuje predčasne volitve?

Glasovalo: 1.294

DEMOKRACIJA

dijo v blaginjo le izbrance, kapitaliste in njihove politične elite, posameznike, ki so že bogati," je kričal. Sklenil je z besedami: "Delavci in sindikati zahtevamo poštene plače in delovna mesta. Hočemo pošteno delati in živeti od plačila za delo in ne od socialne podpore!"

Po Rebolju so na govorniški oder prišli predsednik Študentske organizacije Slovenije Miha Ulčar (študentov v nasprotju s trditvami nekaterih, da jih je bilo na zboru okoli 5.000, skoraj ni bilo videti) in predstavniki nekaterih drugih sindikatov, sklepni nastop pa je imel predsednik največjega slovenskega sindikata Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič. Kot je dejal Semolič, pot, ki jim jo ponuja vlada, da bi okrepila gospodarstvo, ni prava. "To ni pot, po kateri bi hodili delavci, študentje in upokojenci. Ne smemo in ne moremo graditi Slovenije, ne da bi videli brezposelne, obolele, prejemnike nizkih plač in pokojnin, ali Slovenije, v kateri bi morali biti

Po navedbah organizatorjev naj bi se bilo protestov udeležilo tudi okoli 5.000 študentov. Resnici na ljubo smo na Kongresnem trgu videli le nekaj študentskih funkcionarjev.

V sindikalni boj je svoje člane popeljal tudi glavni tajnik Sindikata vzgoje in izobraževanja ter Kučanov zet Branimir Štrukelj. Na splošno se je zdelo, da mu je bolj do zabave kot do protesta.

Sindikati so v soboto uprizorili tisto, proti čemur so se vedno najbolj bojevali: namesto pogajanj in moči argumenta so raje uporabili argument moči oziroma ulico.

» revni solidarni z bogatimi in v kateri bo vse več revščine. Enotna davčna stopnja bi zagotovo povečala revščino, zato mora oditi tja, od koder je prišla – v zgodovino

di zato želimo, da bodo politiki razumeli sporočilo tega zborovanja. Glavno sporočilo in opozorilo ne prihaja z našega govorniškega odra. Glavno sporočilo in opozorilo pri-

19. stoletja,” je dejal Semolič. Nato je vladni požugal: “Če vlada tudi tokrat ne bo uslišala naših zahtev in bo hotela z zakonodajo zmanjšati socialne in delavske pravice, bomo te pravice branili z referendummi in tudi s splošno stavko. Tu-

haja danes od vas, od vas tisočih, ki ste prišli iz vse Slovenije, da pokažete svoj odločni ne tistim predlaganim reformam, ki bodo prizadele delavce, študente, dijake in upokojence,” je ob koncu dejal Semolič.

Preuranjeno napenjanje mišic?

Če potegnemo črto pod proteste, ugotovimo, da so bili ti nekakšno napenjanje mišic, še preden se je bitka sploh začela. Organizirani so bili namreč v času, ko se pogajanja z vlado še niso niti dobro začela in ko sindikalni voditelji še ne vedo, pri čem je vlada pripravljena popuščati. Tu pa ne gre več za moč

Predsednik zveze svobodnih sindikatov Dušan Semolič je v svojem nastopu napovedal vsesplošne proteste, če se vlada ne bo uklonila njihovim zahtevam.

argumenta, ampak za argument moči, to pa je tisto, kar sindikalisti ob vsaki priložnosti razglašajo za nedopustno. Tokrat so se ujeli v lastno zanko. **Aleš Kocjan**

Kaj menita o protestih in reformah

“Mitingi resnice ne morejo reševati razvojnih težav

O demonstracijah in reformah, proti katerim so v soboto protestirali sindikati, smo povprašali dve znani osebnosti.

Dr. Milan Balažic, politolog in profesor na Fakulteti za družbene vede

Kako ocenjujete nedavne proteste, ki so jih v Ljubljani organizirali sindikati? Se vam zdi, da so bili potrebni?

Sobotne delavske demonstracije predstavljajo veliko prezgodnjo in neproduktivno politizacijo industrijskega konflikta. Ulica in mitingi resnice ne morejo reševati kompleksnih razvojnih problemov Slovenije, poleg tega je vlada večkrat izrazila pripravljenost za nadaljevanje socialnega dialoga in pogajanj. V procesu sprejemanja reformne zakonodaje bo še veliko priložnosti, da sindikati izrazijo svoja stališča, in kolikor bodo ta razvojno usmerjena, ne vidim nobenega razloga, da jih ne bi vlada vključila v predloženi koncept liberalnih reform. Očitno pa so nekatera sindikalna vodstva ocenila, da je že zdaj treba vlado opozoriti na to, da brez nada-

ljevanja korporativnega tripartizma ne bo uspela s svojimi reformnimi namerami. Gre za strah, da bi sindikati izgubili svoj status privilegiranega partnerja, ki je v zadnjih 15 letih odločilno soodločal pri uveljavljanju gradualističnega koncepta razvoja. Ta koncept se je izpel, zato je nujno, da tudi sindikati spremenijo svojo vlogo in namesto politike konflikta začnejo uveljavljati kooperativne metode.

Kako ocenjujete dejstvo, da so bili protesti izvedeni, še preden so se pogajanja o reformah sploh dobro začela?

Ne morem se znebiti vtisa, da gre v ozadju za določeno politično igro: najprej je Janševa vlada požrla obljubo o umiku države iz gospodarstva, ker je predsednik vlade očitno ocenil, da mora razgraditi vpliv Kučanovih “old boyev” iz Foruma 21. Zdaj pa imamo opravka z odzivom politične levice, ki je v parlamentu šibka opozicija, s politiziranimi sindikati pa lahko zavre ali celo onemogoči izvedbo liberalnih reform. Pri tem je paradokso, da se kot nasprotnica liberalnih reform pojavlja stranka, ki nosi liberalizem v svojem imenu.

Kako pa gledate na reforme? So po vaše potrebne?

O potrebnosti liberalnih reform ni

nobenega dvoma. V razmerah planetarne neoliberalne globalizacije se je Slovenija hočeš nočeš prisiljena prilagoditi zaostrenim trendom tekmovalnosti na svetovnem trgu ali pa jutri postati kot celota socialna podpiranka EU. Liberalizacija in deregulacija trga, nižji davki, minimalna država itd. so razvojni koncepti, ki – nekoliko prilagojeni specifičnim slovenskim razmeram z razširjeno egalitaristično in socialno komponento – lahko pospešijo gospodarsko rast. Do neke mere se je o njih mogoče pogajati, vendar pa Janševa vlada ne bi smela sklepati kravih kupcij. Zato mora na izvedbo reform vezati svojo politično usodo in pri njih vztrajati, tudi če bodo v začetku nepriljubljene v javnosti. Takšna vztrajnost bi znala obroditi bogato žetev.

Franjo Bobinac, predsednik uprave Gorenja

Kako ste videli sobotne proteste sindikatov v Ljubljani? So bili po vaše potrebni?

Protesti in takšna zborovanja so vedno legitimna pravica sindikatov, vendar osebno menim, da tokrat niso bili potrebni. Socialni dialog med vlado in sindikati je namreč stekel. Na temo je bilo ogromno srečanj in okroglih miz, na katerih smo imeli

vsi možnost povedati svoje mnenje. Glede na to mislim, da bi morali sindikati najprej izčrpati vse možnosti, ki jim jih daje dialog, in šele nato oditi na ulice.

Kaj menite o reformah, ki jih je predlagala vlada?

Reforme so seveda nujno potrebne. Sam sem trdno prepričan, da bodo omogočile višjo gospodarsko rast, na podlagi katere bo potem mogoče zagotoviti večjo socialno varnost za vse zaposlene. Reforme razumem tudi kot nekakšno šokrazbremenitev gospodarstva; podjetjem bo omogočila večja vlaganja v razvoj in zaposlovanje visoko izobraženih kadrov, ki bodo pomagali povle-

či ta voz razvoja naprej. To je pa tisto, kar si želimo vsi – gospodarstveniki, vlada in tudi sindikati.

Zakaj ena komisija

Nasprotovanje opozicije odločitvi predsednika DZ, da na dnevni red ne uvrsti odreditve preiskovalne komisije o zadevi Mercator, ni ostalo brez odzivov.

France Cukjati je tako dan po burnih dogodkih med sejo parlamenta sklical tiskovno konferenco, na kateri je razčlenil svojo odločitev. Cukjati je prepričan, da bi bilo nemogoče in nedopustno ustanoviti dve komisiji za preiskavo iste zadeve. Predsednik je razložil nerodnosti, ki bi nastale, če bi komisiji ob zaslišanju istih prič prišli do različnih sklepov. Poleg tega bi posegli v ustavno pravico preiskovanca, da ga ne preiskujejo in mu sodijo dvakrat. Če namreč 93. člen ustave določa odreditev preiskovalne komisije na zahtevo tretjine poslancev, na istem mestu piše, da komisija deluje smiselno kot pravosodni organi, torej z vsemi njihovimi pooblastili in dolžnostmi. "Ista ustava v 31. členu prepoveduje vnovično sojenje o isti stvari," je svojo analogijo izpeljal Cukjati. Z ustanovitvijo dveh komisij bi ne le kršili ustavno načelo, ampak tudi močno načeli verodostojnost DZ.

Posledično je Cukjati izbral med dvema predlogoma, držal pa se je načela, da DZ najprej obravnava predlog, ki je bil posredovan prvi, v tem primeru koalicijskega. Sicer se predsednik DZ ne izogiba svoji odgovornosti in se je pred sprejetjem odločitve posvetoval z zakonodajno-pravno službo DZ. Cukjati si prizadeva, da bi

komisijo pri obravnavi primerov iz obdobja te vlade vodil podpredsednik iz vrst opozicije in obratno, kar pa je stvar dogovora in dobre volje, saj ni podlage za to, da bi opozicija vodenje komisije zahtevala zase.

Cukjati se je dotaknil tudi protestnega odhoda poslancev LDS iz sejne dvorane. Pri tem je pojasnil, da mu poslovnik ne dovoljuje pretrganja seje med odločanjem o dnevnem redu, kar je zahtevala LDS.

Zadnjič o Kosovi komisiji?

Duhove je pretekli teden burila še ena komisija, in sicer Kosova za preprečevanje korupcije. DZ je prvič in glede na bližnjo obravnavo predloga za njeno odpravo tudi zadnjič obravnaval njeno poročilo. Ob robu razprave je predsednica parlamentarne komisije za preprečevanje korupcije Barbara Žgajner Tavš (SNS) opozorila na neudeležbo predstavnikov vlade na njenih sejah, na katerih je njihova navzočnost nujna za sprejem odločitev. Žgajner Tavševa je izpostavila, da še čakajo na odgovor vladne strani glede določene proračunske postavke, in izrazila precejšnjo zaskrbljenost nad odnosom do organa, ki naj bi prevzel večino pristojnosti Kosove komisije.

Sicer pa tako v SNS kot v vladni SDS nasprotujejo nadaljnjemu delovanju komisije, ki nima ustreznih pristojnosti in ni upravičena pričakovani predstavljati pa velik proračunski izdatok. Predstavniki predlagateljev novega zakona Srečko Prijatelj (SNS) je

prepričan, da bo parlamentarna komisija imela bistveno širše pristojnosti od sedanje Kosove komisije.

Dimitrij Kovačič (SDS) je predlagal, naj se namesto za ohranitev Kosove komisije poskrbi za vzpostavitev razmer za učinkovitejše delovanje organov pregona, tožilstva in policije.

Na nemoč sedanje komisije je opozoril Alojz Sok (NSi), ko je dejal, da ima od nje največ koristi pošta zaradi pošiljanja obrazcev o prijavi premoženjskega stanja funkcionarjev. Franc Kangler (SLS) je podvomil o neodvisnosti Kosovega organa. Na čelu takšne komisije bi morali biti ljudje, ki bi uživali široko podporo v parlamentu, po potrebi dvotretjinsko, je prepričan Kangler, njegov predlog pa je pozdravil sam Drago Kos.

Majda Potrata (SD) je v svoji kritiki vzela za primerjavo novo ureditev RTV Slovenija, kjer naj bi imenovanje članov nadzornega sveta s strani parlamenta zagotavljalo neodvisnost. Če namreč to drži, padejo v vodo očitki o politični odvisnosti Kosove komisije. Še bolj dramatičen je bil Rudolf Moge, ki je kot edini poslanec LDS sodeloval pri obravnavi poročila in naznanil "rekviem" za Kosovo komisijo. V opoziciji sicer verjamejo, da se s predlaganim zakonom vračamo v stanje pred 12 leti, ko smo po besedah Dušana Kumra (SD) imeli popolnoma neučinkovito parlamentarno komisijo.

Racionalizacija pri azilantih

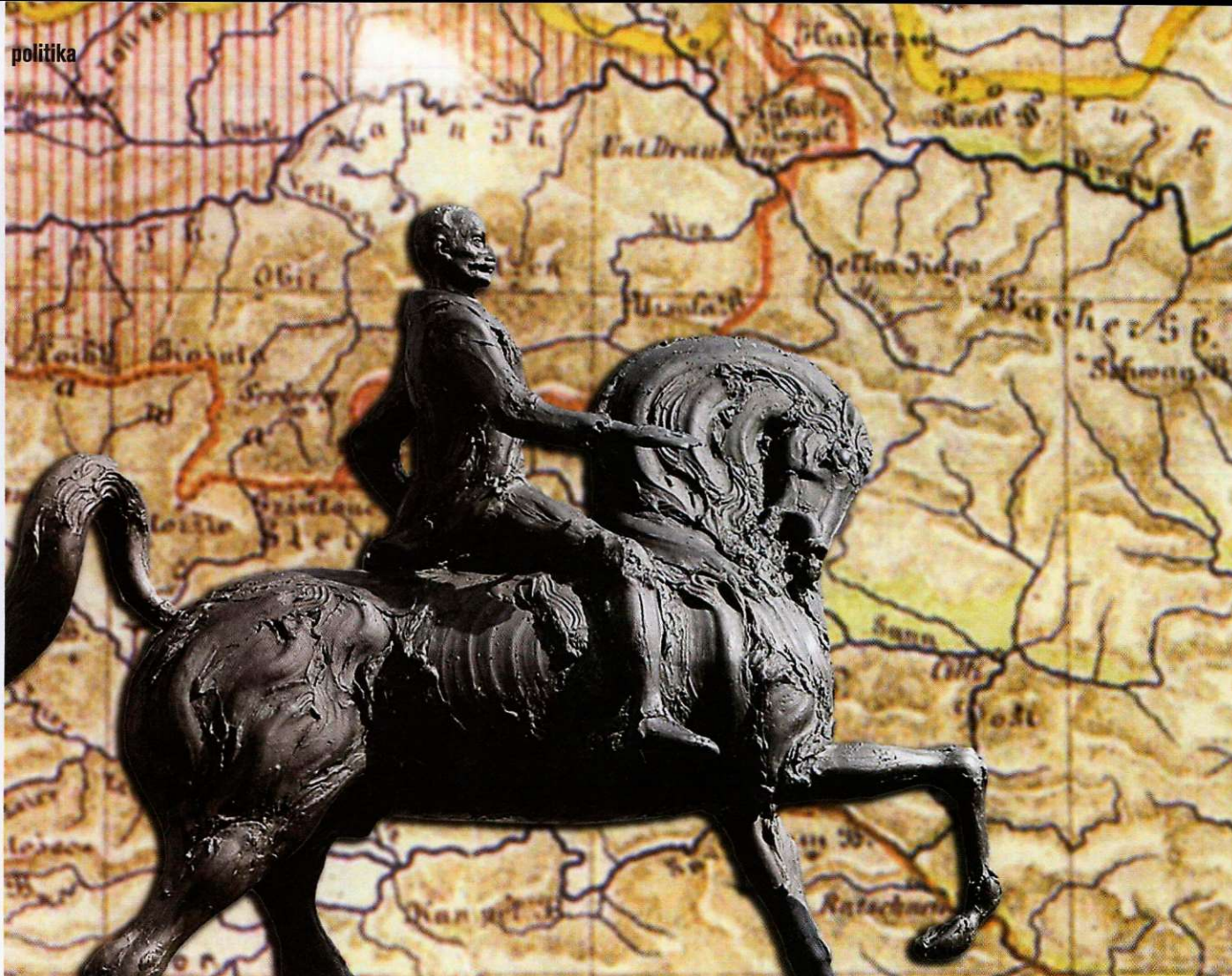
Minuli teden ni mirovala niti vla-

da. Tako je pripravila predlog novele zakona o azilu, ki bo uvedla mednarodno varstvo ter ukrepe, s katerimi bodo racionalizirali azilne postopke, denimo s krajšimi tožbenimi roki. Prosilci bodo razen izjem nastanjeni v azilnem domu in izpostavah notranjega ministrstva, ne pa več pri zasebnikih. Predlog tudi odpravlja žepnino za prosilce za azil. Ti bodo po novem lahko začeli delati šele leto dni po vložitvi prošnje. Da bi se izgonili zlorabam, bodo morale osebe, ki jih bodo prijeli pri nezakonitem prečkanju meje, ob prijetju jasno izraziti željo po azilu. Zahtevek za azil bo sicer mogoče vložiti tudi v vsaki nadaljnji fazi, ko bo oseba pristala v centru za tujce. Za nastanitev ljudi s statusom begunca naj bi uvedli tudi integracijske hiše, kjer bodo lahko nastanjeni do enega leta.

Vlada se je soočila tudi s predlogi za ustanovitev novih občin in za spremembo njihovega statusa. Izmed kandidatov za nove občine jih 12 izpolnjuje potrebne pogoje, od kandidatke za pridobitev statusa mestne občine pa ni bila nobena uspešna. V nadaljevanju postopka bodo sledili referendumski po posameznih območjih, o predlogih pa bo odločal državni zbor.

Vlada je tudi sklenila, da poleg 3,2 milijona tolarjev, ki jih je društvo Ključ že prejelo v sklopu akcijskega načrta medresorske delovne skupine za boj proti trgovini s ljudmi za obdobje 2004–2006, omenjeni organizaciji prisrbi dodatnih 10 milijonov.

Mitja Volčanšek

Fotografije: Gregor Pohleven in Arhiv Demokracije

Po Maistrovi poti

V petek, 25. novembra, je v univerzitetnem športnem središču Leona Štuklja v Mariboru potekala osrednja slovesnost ob novem državnem prazniku, ki je posvečen vojaškemu poveljniku in pesniku generalu Rudolfu Maistru. Slavnostni govornik je bil predsednik vlade Janez Janša, ki je v svojem govoru orisal zgodovinsko dogajanje na Štajerskem konec leta 1918.

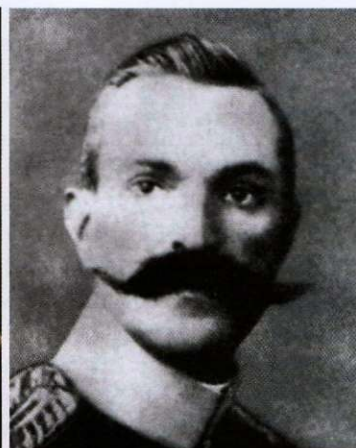
General in pesnik Rudolf Maister Vojanov se je rodil leta 1874 v Kamniku. Kot vojak in častnik je deloval v več delih Slovenije in takratne avstro-ogrške monarhije, vedno pa je ohranil svojo uporniško držo ter ljubezen

do domovine. Ob koncu prve svetovne vojne se je povezal z Narodnim svetom za Štajersko in 1. novembra 1918 prevzel vojaško poveljstvo nad Mariborom in slovensko Štajersko. Umrl

Generalu Maistru je teren pripravil škof Anton Martin Slomšek s prenosom škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor.

je leta 1934 na Uncu pri Rakeku, pokopan pa je v Mariboru. Maister je zaslužen predvsem za obstoj Štajerske v okvirju Slovenije, s čimer je pripomogel k ideji Zedinjene Slovenije.

Pesnik in vojaški poveljnik general Rudolf Maister je s svojim življenjem in delom pomagal postaviti temelje slovenske državnosti.

Ob koncu prve svetovne vojne je namreč takratni mestni svet razglasil priključitev Maribora (nemški) Republiki Avstriji, zato je Maister na svojem območju nemudoma ustanovil slovensko vojsko z okoli 4.000 vojaki in 200 častniki. V soboto, 23. novembra 1918, je Maister s svojimi borci razorožil enote nemško-avstrijske mestne varnostne straže oz. t. i. zeleno gardo mariborskih Nemcev, s tem pa se je otresel nemško govoreče in čedalje nevarnejše vojaške konkurence ter prevzel vojaško oblast v Mariboru. Vojaška akcija, ki se je začela ob štirih zjutraj, je trajala natančno 47 minut.

Preprečil črni scenarij

Po ugotovitvah zgodovinske stroke bi brez Maistra, njegovih borcev in njihovega boja prišlo do črnega scenarija, saj so avstrijski Nemci zahte-

vali skoraj celotno Štajersko oz. t.i. trdnjavski trikotnik Maribor, Celje, Ptuj s pripadajočim zaledjem pa tudi Mežiško dolino, Dravograd in še nekatere dele Koroške. Vse to naj bi skupaj z Avstrijo celo postalo del nemške države. S tem bi bila Avstrijcem avtomatično, to je brez plebiscita, zagotovljena meja na Karavankah, hkrati pa bi Štajersko doletel plebiscit z negativnim izidom in verjetno delitvijo ozemlja. Maistrova vojaška intervencija je pravočasno preprečila uresničenje črnega scenarija. Kot je poudaril v svojem govoru Janez Janša, je Narodni svet za Štajersko že od konca septembra 1918 začel ustanovljati svoje krajevne odbore, zlasti po mestih in trgih z nemško upravo. Hkrati so bile organizirane tudi narodne straže, po dokončnem razpadu Avstro-Ogrske in ustanovitvi Države Slovencev, Hrvatov in Srbov 29. oktobra 1918 pa je tudi vojaška oblast prešla v slovenske roke. Prvega novembra se je major Rudolf Maister, poveljnik 26. črnovojnškega okrožja v Mariboru, razglasil za vojaškega poveljnika Države SHS v tem mestu. Istega dne mu je Narodni svet na njegovo zahtevo še formalno podelil poveljniški položaj in generalski čin, s čimer je dobil politično podporo.

Na podlagi poziva je bil 21. novembra ustanovljen prvi Mariborski polk s tremi bataljoni, dopolnilnim bataljonom in posebnimi enotami s skupaj 70 častniki in 2.000 vojaki. To je bila močna in pomembna slovenska vojaška formacija, ki je 23. novembra 1918 odigrala odločilno zgodovinsko vlogo. Tega dne so enote Mariborskega polka skupaj z enotami Celjskega pehotnega polka, ki je tedaj štel okoli 1.000 mož, v dobro pripravljeno akcijo pod vodstvom generala Maistra razorožile in razpustile oboroženo mestno stražo Marburger Schutzwehr, ki je bila pod poveljstvom nemško usmerjenega mestnega sveta in je stela 1.500 mož.

Od 23. novembra 1918 je imel general Maister svoje vojaške

Janez Janša je na proslavi v spomin na generala Maistra orisal dramatične dogodke v Mariboru novembra 1918.

Prejšnji predsednik vlade Anton Rop se je udeleževal predvsem partizanskih proslav.

moči na razpolago za druge pomembne operacije, saj tedaj še ni bila določena severna meja nove države. Maister je začel vojaško prodirati na slovensko narodno mejno območje na Štajerskem in ga zasedel do Radgone, Šentilja in Kozjaka, že pred tem pa tudi Mežiško dolino do Dravograda. Zasedba tega dela slovenskega narodnega mejnega območja na (vzhodnem) Koroškem in Štajerskem je bila izvršeno dejstvo, ki je prestalo tudi preizkus pariške mirovne konference in njeno določitev novega evropskega političnega zemljevida po končani prvi svetovni vojni. Predlog za plebiscit (po zgledu plebiscita na Koroškem) ni bil sprejet, vrhovni svet mirovne konference pa je sklenil, da je na tem območju meja med Avstrijo ter Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev reka Mura. Radgona je po sklepu konference pripadla Avstriji, Maribor pa Kraljevini SHS. "Tako je bil z mirovno pogodbo, ki jo je antanta 10. septembra 1919 v Saint-Germainu sklenila z Avstrijo, skoraj v celoti določen še danes veljavni del naše državne meje, ki jo je utemeljila narodno-ujeljavljena volja generala Maistra

in njegovih vojaških enot," je v svojem govoru poudaril Janez Janša.

Temelj slovenske državnosti

Spomin na Maistra pa seveda ni samo spomin na zgodovinski dogodek, ampak tudi na vgrajevanje Maistrovega izročila v temelje slovenske državnosti, kar poudarja tudi Janša: "Maistrova narodna volja in volja slovenskega vojaštva ter vseh tedanjih slovenskih mož in žena, ki je temeljila v jasni in dejavni odločenosti doseči spoštovanje našega narodnostnega obstoja, je pomemben zgodovinski temelj naše narodne samozavesti." Janša je v svojem govoru med drugim omenil, da je Maistrov pogum "dajal zgled Šarhu in sobojevnikom v Pohorskem bataljonu, ko so se uprli tuji okupaciji v času druge svetovne vojne. Bil je zgled branilcem Pekr maja 1991 ter slovenskim teritorialcem in policistom, ki so se na slovenskem Štajerskem in Koroškem še posebej pogumno zoperstavili agresorski JLA v vojni za Slovenijo." Že sama bliskovita Maistrova vojaška akcija namreč močno spominja na dogodke iz sodobne slovenske zgodovine, ko je konec

osemdesetih let prislo do ostrih konfliktov med jugoslovansko armado in pripadniki teritorialne obrambe. Maister s svojo vojsko pa je tudi dokaz, da imamo Slovenci vojaško tradicijo, ki so nam jo mnogi odrekli.

Janša pa je v svojem govoru žal "pozabil" na to, da je generalu Ma-

istru "pripravil teren" škof Anton Martin Slomšek, ki je skoraj šestdeset let prej prenesel škofijski sedež iz nemškega Št. Andraža v Labotski dolini v Maribor, s tem pa mnoge štajerske Slovence rešil pred germanizacijo, saj so bili tedaj prav duhovniki narodni buditelji. S spremembami škofijskih meja je bilo namreč v okvir mariborske (lavantinske) škofije vključenih okrog dvesto tisoč Slovencev, ki so prej živeli v graški škofiji, čeprav si je Slomšek prizadeval dobiti še več župnij, v katerih so živeli Slovenci. Brez Slomškovega prizadevanja za prenos škofijskega sedeža in njegove narodnobuditeljske dejavnosti bi namreč meja med Slovenijo in Avstrijo potekala nekje pri Slovenski Bistrici in ne pri Šentilju.

Nova paradigma

Vsi Janševi nastopi na proslavah v zadnjem letu dni – 3. decembra mineva eno leto, odkar je svoj položaj prevzela sedanja vlada – kažejo, da je Janša v nasprotju s svojimi predhodniki postavil povsem novo paradigmo v odnosu do slovenske državnosti. Medtem ko se je Janez Drnovšek v času, ko je bil predsednik vlade, bolj ali manj držal ob strani (glavni govornik na prireditvah je bil tedanji predsednik države Milan Kučan), je bil njegov naslednik Anton Rop predvsem slavnostni govornik na borčevskih proslavah v čast komunistični revoluciji. V času vladanja LDS pa je prihajalo tudi do afer, v katerih so poskušali vsaj posredno umazati osamosvojitve Slovenije (npr. afera Vič-Holmec). Janša je septembra letos govoril na proslavi ob obletnici priključitve Primorske matični domovini, oktobra ob obletnici manevrske strukture narodne zaščite, novembra pa ob stoletnici Zaveda sv. Stanislava. Prihodnje leto bodo svoj praznik prvič praznovali tudi Prekmurci, in sicer 7. avgusta.

Prav gotovo pa bo Maistrovo izročilo pomembno tudi v prihodnosti, saj čaka Slovenijo več pomembnih izzivov – od spopada s Haiderjevim nasprotovanjem upodobitvi knežjega kamna na evrokavčnicah do pogajanja o meji v Istri, kar bo velika preizkušnja za sedanjo vlado.

Gasper Blazič

Sedanja oblastna elita pri odnosu do slovenske državnosti gradi na stvarnem in ne ideološkem pristopu, ki ga simbolizira napis na Sabotinu.

Fotografije: Gregor Pohleven

Prekupčevanje s ploščadjo

V prekupčevanje s ploščadjo Trga republike so domnevno vpletene povezane osebe z verjetnim ciljem, da bi na koncu iztržile velike vsote denarja, saj bo nedvomno obveljalo dejstvo, da je Trg republike javno dobro in kot takšno nujno v lasti mestne občine Ljubljana.

Po domnevnem scenariju bodo morali Ljubljančani na koncu zasebnikom drago plačati tisto, kar je bilo nekdanj skupna lastnina, nato pa so jo nekateri mestni veljaki odtujili, drugi pa jo bodo pridobili nazaj, tako da bodo zanjo iz mestne blagajne odšteli milijardni znesek.

Mestna občina Ljubljana (MOL) je v začetku oktobra izgubila tožbo o lastništvu Trga republike. To je ploščad nasproti zgradbe državnega zbora, na kateri prirejajo tudi najpomembnejše državne proslave. Ta trg

je zdaj uradno v lasti švicarskega podjetja BSL. Po izgubljeni tožbi na Višjem sodišču v Ljubljani je MOL trg že izročila omenjenemu podjetju, to pa trži tudi parkirišče, ki je na tej ploščadi. Sodni spor se je vlekel že nekaj let, družba BSL pa naj bi bila z nakupom garaže pod Trgom republike postala tudi lastnica njene "strehe", torej ploščadi Trga republike. MOL je zahtevala razveljavitev pogodbe, s katero je prejšnji lastnik prodal garaže, češ da je njihova streha javno dobro. Višje sodišče je zahtevo zavrnilo, saj trg statusa grajene javne dobrine nikoli ni dobil. Kmalu po tej novici, to je 27. oktobra, je svetniški klub ljubljanske SDS sporočil, da bo zaradi primera Trga republike, v zvezi s katerim je MOL izgubila tožbo o lastništvu, nemudoma posredoval prijavo pristojnim organom. Dimitrij Kovačič, vodja svetniškega kluba SDS, je

tega dne dejal, da bodo prijavo poslali policiji, tožilstvu in računskemu sodišču. Pri tem je izrazil upanje, da se bodo pristojni organi vključili v primer in da bodo postopki za razjasnitev zadeve čim prej stekli. Pri tem je skupina svetnikov SDS v MOL opozorila na domnevno sporno vlogo odvetnika Andreja Toša, ki naj bi

v zadevi "nastopal na obeh straneh, nato pa javno izjavljal, da s švicarskim podjetjem nima nič". Kovačič je poudaril, da Toš brez podpore v oblastnih strukturah tega gotovo ne bi mogel izpeljati, in dejal, da se ne Danica Simšič, županja MOL, ne Viktorija Potočnik, nekdanja županja, na njegova opozorila v zvezi s Tr-

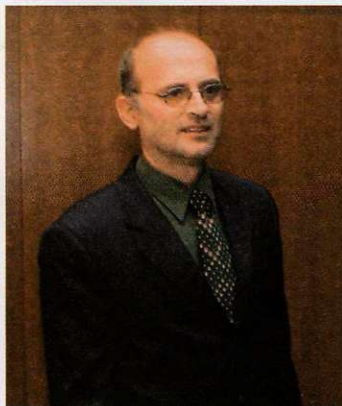
Za Holdingom Ljubljana se je skrivalo marsikaj.

Peter Sušnik, svetnik MOL, meni, da je Slovenija edinstven primer v tranziciji, kjer je mogoče trgovati z javnimi površinami.

Večjo vlogo pri prenosih lastništva naj bi odigral tudi Marjan Rekar, nekdanji direktor Holdinga Ljubljana.

Dimitrij Kovačič je prepričan, da brez pomoči oblastnih struktur prenos te javne dobrine v zasebno last ne bi bil mogoč.

Postopek v tožbi za razveljavitev pogodbe s strani MOL je vodil uradno pooblaščen odvjetnik MOL Miha Kozinc.

gom republike nista ozirali. Peter Sušnik pa je celo izjavil, da je bil edini namen teh poslov v tem, da se javno dobro proda zasebnikom, da ga bodo lahko ti znova prodali nazaj občini, pri tem pa veliko zaslužili.

Toševa pojasnila

Nekdanji predsednik nadzornega sveta Holdinga Ljubljana Andrej Toš je vse navedbe poskušal zanihati, saj naj v vrhu mestnih oblasti ne bi bil imel priložnosti vplivanja na dogodke v zvezi s ploščadjo v letih 1997 in 1998, ko MOL po njegovih trditvah ni hotela brezplačno sprejeti ploščadi Trga republike. Pri tem je pojasnil, da je sodni postopek, ki je obravnaval takratno ravnanje občine in je tekel vse do letos, od vložitve tožbe vodil odvjetnik Miha Kozinc, na katerega ni mogel vplivati, česar pa večina poznavalcev ne verjame. Dejal je še, naj bi bil ob prodaji garaž pri novem lastniku izposloval, da je v letu 2003 še enkrat brezplačno ponudil ploščad mestni občini, vendar je MOL zavrnila možnost zunajsodne poravnave in vztrajala pri nadaljnjem pravdanju, ki je pripeljalo do znane razsodbe najprej prvostopenjskega sodišča, letos pa še Višjega sodišča v Ljubljani.

Pričakujejo ustrezne postopke

Dimitrij Kovačič je na tiskovni konferenci med drugim dejal, da je Toš nastopal na obeh straneh, nato pa javno izjavljal, da z zasebnim švicarskim podjetjem, ki je postalo lastnik Trga republike, nima nič. Ker se je Andrej Toš v javnem pismu obrnil na svetnika SDS Kovačiča in Suš-

nika, sta slednja to pismo razumela kot grožnjo, ki pa se je v ljubljanski SDS niso ustrašili, ampak bodo še naprej v skladu z zakonom opozarjali na nepravilnosti. Svetnika SDS sta znova poudarila, da je v primeru Trga republike prišlo do navzkrižja zasebnih in javnih interesov, v svetniški skupini pa pričakujejo le, da bodo zadevo preiskali pristojni organi in sprožili ustrezne postopke. Ob tem dodajmo, da je ljubljanska županja gradivo o Trgu republike le uvrstila na dnevni red seje mestne-

ga sveta, vendar do oddaje članka v tisk epilog te razprave ni bil znan.

Veriga povezanih oseb

Ob vsem tem se v javnosti že nekaj let pojavljajo dvomi o lastništvu podjetja BSL. To je bilo včasih v lasti Andreja Toša, svetovalca nekdanje mestne oblasti in nekdanjega predsednika nadzornega sveta Holdinga Ljubljana. Podjetje BSL naj bi bil namreč pred leti ustanovil prav Toš, ki pa je zatrdil, da je svoj delež v podjetju prodal. Uradna lastnica družbe

BSL naj bi bila švicarska družba iz Züricha, vendar naj bi bili pravi lastniki še vedno iz Slovenije. Dodajmo, da je po zdajšnjih uradnih podatkih lastnica družbe BSL, ki je registrirana na Beethovnovi ulici 12 v Ljubljani, družba TO-TO, registrirana na Beethovnovi ulici 14, njena lastnica pa je švicarska družba FC Meinrat Holding AG, kar pomeni, da je uradni izvor kapitala švicarski. Obe podjetji imata isto direktorico, to pa je Andreja Jankovič Drovenik. Njeno ime se pojavlja v kar osmih družbah, a s to razliko, da je v uradni bazi podatkov pri družbah BSL in Confida Consult priimek napisan s č, v drugih šestih primerih pa s č. Pri vseh osmih podjetjih gre za povezana švicarska ali avstrijska podjetja. Večina podjetij se ukvarja z različnimi oblikami svetovanja, nekatera pa tudi z nepremičninskimi posli.

Prek Kajmanskih otokov v Švico

Po podatkih iz sodnega registra je bila družba BSL v register vpisana 18. novembra 1999. 28. septembra 1999 naj bi jo ustanovila družba IRR Capital Limited s Kajmanskih otokov, kjer je po podatkih iz registra obstajal le poštni predal številka 309. Družba je nato svoj delež prodala 31. januarja 2002, kupila pa ga je družba KTI-Nepremičnine iz Slovenije, ki je danes v lasti ljubljanske družbe TO-TO, ta pa v lasti švicarske družbe PC Meinrat Holding AG. KTI-Nepremičnine je svoj delež kmalu prodala, že 9. decembra 2002 ga je odkupila družba TO-TO. Dodajmo, da je lastništvo BSL priznaval tudi Andrej Toš, a je dejal, da je svoj delež prodal. Iz uradnega sodnega registra »»

Mesec dni pred nakupom garaž in ploščadi naj bi odvjetniško družbo TOŠ in partnerji, obiskal švicarski odvjetnik Peter Nesti, direktor lastniške družbe ljubljanske BSL.

Danica Simšič in Viktorija Potočnik, odgovorni županji za afero Trg republike

Šifra	Ime in dejavnost	Vrsta	Šifra	Leto	Šifra
6110	Financijski sektor (bankarstvo)	18.11.1999	1999	1449	
6120	Poslovni dejavnosti, posredništvo	18.11.1999	1999	1449	
7010	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7020	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7030	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7040	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7050	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7060	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7070	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7080	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7090	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7100	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7110	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7120	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7130	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7140	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7150	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7160	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7170	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7180	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7190	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7200	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	

Podatki iz sodnega registra kažejo spremembe lastništva.

njegov delež ni razviden, kar lahko pomeni le to, da je "stal" za imenom bodisi družbe s Kajmanskih otokov ali katere koli njegove naslednice v tej lastninski zgodbi. S faksimila iz-piska iz sodnega registra je razvidno, da je ves čas direktorica Andreja Jan-kovič Drovenik. Če pogledamo iz-pisek za družbo TO-TO, ugotovimo, da je to 12. marca 2003 ustanovila švicarska družba FC Meinrat Hol-ding AG. Ko pa pogledamo švicar-ski register te družbe, ugotovimo, da je bila družba registrirana 23. no-vembra 2001 z ustanovnim kapita-lom v višini dobrih 15 milijonov to-larjev; podjetje je registrirano za poslovanje z nepremičninami, nje-gov direktor pa je Peter Nesti. Od-vetnika Petra Nestija najdemo tudi v družbi Smelt Intag v Zürichu. Po naših podatkih je bil Nesti od febr-uarja 1999 član upravnega odbora Smelta Intaga, odvetnik Andrej Toš pa je bil od leta 1997 prokurist te švicarske družbe, sicer podružni-ce ljubljanskega Smelta. Poleg tega so novinarji tednika Mag izbrskali, da je bil Nesti v zadnjih letih več-

Šifra	Ime in dejavnost	Vrsta	Šifra	Leto	Šifra
6110	Financijski sektor (bankarstvo)	18.11.1999	1999	1449	
6120	Poslovni dejavnosti, posredništvo	18.11.1999	1999	1449	
7010	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7020	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7030	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7040	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7050	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7060	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7070	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7080	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7090	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7100	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7110	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7120	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7130	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7140	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7150	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7160	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7170	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7180	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7190	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	
7200	Ustanoviteljstvo	18.11.1999	1999	1449	

Podatki iz švicarskega registra, ki po-vedo, da je odvetnik Peter Nesti direk-tor družbe FC Meinrat Holding AG.

krat v Sloveniji, tudi en mesec pred prodajo garaž in ploščadi Trga repub-like. Nestija naj bi bili takrat videli v družbi Andreja Toša in Marjana Re-karja, obiskal pa naj bi bil sedež od-vetniške pisarne Toš & Partnerji na Beethovnovi ulici 14 v Ljubljani. Da-nes je švicarska družba FC Meinrat Holding AG prek BSL lastnica ploš-čadi na Trgu republike v Ljubljani.

Za konec

Po nekaterih podatkih je MOL na izdano razsodbo Višjega sodišča v Ljubljani vložila izredno pravno sred-stvo, to je revizijo. Ven-dar so možnosti za us-peh po mnenju nekate-rih zaradi pomanjklj-ivosti in napak v rednih tožbenih sredstvih dokaj picle. Zato nekateri na-povedujejo, da bo mo-rala MOL ploščad na Trgu republike odkupi-ti od BSL, saj je jasno, da gre za ploščad, ki je jav-no dobro, zato ne mo-

Kje vse najdemo Andrejo Jankovič Drovenik?

- Gina, d. o. o., Dunajska cesta 117, izvor kapitala Liechtenstein; za-stopnik Andrej Oblak, ustanovitelji Hypo Alpe-Adria-consultants, d. o. o., in Trewalla Aktiengesellschaft;
- Kabelnet, d. o. o., Ljubljana, Kebetova ulica 1, izvor kapitala domač; ustanovitelj Prudentia, d. o. o., Beethovnova ulica 12, ustanoviteljica in direktorica Renata Toš;
- KTI - Nepremičnine, d. o. o., Ljubljana, Beethovnova ulica 14; usta-novitelj TO-TO, d. o. o. (ustanoviteljica je švicarska družba FC Me-inrat Holding AG);
- Leu, d. o. o., Beethovnova ulica 12, izvor kapitala švicarski; ustanovi-teljica družba FC Meinrat Holding AG;
- Pista, d. o. o., Beethovnova ulica 12, ustanovitelj Andrej Toš;
- TO-TO, d. o. o., Ljubljana, ustanoviteljica naj bi bila po zadnjih po-datkih švicarska družba FC Meinrat Holding AG;
- BSL, d. o. o., Beethovnova ulica 12, Ljubljana, TO-TO, d. o. o. (njena ustanoviteljica je švicarska družba FC Meinrat Holding AG);
- Confida Consult, d. o. o., Beethovnova ulica 14, Ljubljana; ustanovi-teljji Ernst Malleg, Renata Toš, Walter Otto Groier; izvor kapitala slo-vensko-avstrijski.

Andrej Toš:

- P. C. Holding, d. o. o., v stečaju, Dunajska 103; zastopnik (ustanovi-telj Iztok Pogačar);
- Komercialna banka Triglav (KBT Ljubljana) v stečaju, Beethovnova ulica 14 (banka), zastopnik;
- Mercator-Nebotičnik, d. o. o., v likvidaciji, Tivolska cesta 30, zastop-nik (ustanovitelj Mercator, d. d.);
- Slovenska hranilnica in posojilnica v stečaju, Likozarjeva ulica 1, Kranj, zastopnik skupaj s Petrom Smukom (ustanovitelji Alpmetal, d. o. o., Selca, Inzas, d. o. o., Spedor, d. o. o.);
- Toš in partnerji, odvetniška pisarna, d. n. o., Beethovnova ulica 12, Ljubljana, zastopnik (ustanovitelja Andrej Toš, Tanja Pleško);
- Univerzale, d. d., v stečaju, Slamnikarska cesta 4, Domžale, zastopnik.

re biti last zasebnikov. Zaradi več-kratnih prenosov lastništva z družbe na družbo nam ni uspelo izvedeti, koliko naj bi bila družba BSL plača-la za ploščad, iz bilance stanja te družbe za leto 2004 pa je razvidno, da je pod osnovnimi sredstvi vred-nost v višini 1.387 milijonov tolar-jev. Ker ploščad zaradi visokih znes-kov parkirnine dnevno prinaša ve-liko denarja, je malo verjetno, da bi se bili ploščadi pripravljene odreči samo za ta znesek. Najverjetneje je, da bodo ljubljancani zanjo plačali tri- do štirikrat višji znesek, če bodo želeli odkupiti tisto, kar naj bi bilo javno dobro. Lahko pa se zgodi, da bodo vmes posegli organi pregona in skupaj s pravosodnimi organi od-ločili drugače. **Vida Kocjan**

Evropa je v pričakovanju dviga ključne obrestne mere.

Naš portfelj je pridobil že več kot 5 odstotkov vrednosti.

Tudi tokratni komentar lahko začnemo s spodbudnimi novicami. Pozitivno ozračje na svetovnih borzah se namreč nadaljuje. Indeksi še naprej podirajo rekorde. Evropski indeksi so teden končali pri

rasti delnic pa bo pomagala tudi rast dolarja v primerjavi z jenom, saj je tokrat dosegel vrednost skoraj 120 jenov za en dolar, kar je najvišji tečaj v zadnjih dveh letih.

V Sloveniji je SBI 20 teden končal pri 4632,01 točke, kar je glede na začetek leta 5,56-odstotni padec. Kljub dosednji negativni rasti pa lahko do konca leta pričakujemo manjši popravek, saj si Ljubljanska

Borzni indeksi še vedno rastejo

naslednjih vrednostih; nemški DAX 30 pri 5.194,27, kar pomeni, da je letos pridobil za dobrih 22 odstotkov vrednosti, francoski CAC 40 pri 4.600,48 točke, kar pomeni 20-odstotno rast od začetka leta, angleški FTSE 100 pa je teden končal pri

vlagatelj, bo to verjetno zelena luč za začetek rasti tečajev. Verjetno bo najpomembnejši podatek glede novih delovnih mest; analitiki napovedujejo, da je bilo v novembru ustvarjenih 220.000 novih delovnih mest, in če bo ta podatek dosežen ali pre-

banke razbrati, da se lahko zgodi, da FED v naslednjih mesecih ne bo več dvigoval ključne obrestne mere.

Tudi v Tokiu še vedno padajo rekordi. Nikkei 225 je teden končal najvišje v zadnjih petih letih. Dodatni zagon lahko pričakujemo tudi v

borza prizadeva v Slovenijo pripeljati čim več tujih investorjev, zaradi česar organizira tudi predstavitev večjih slovenskih podjetij na tujih borzah. Ena takih predstavitev je bila prejšnji teden v Londonu. Tuji investitorji so namreč zelo pomembni za likvid-

Portfelj 10 delnic na dan 25. 11. 2005

	Vrednostni papir	Trg	Indeks	Valuta	Število lotov	Tečaj ob nakupu	Tečaj 25.11.2005	Rast delnic v %	Skupaj v SIT
1	Software AG	Nemčija	TecDax	EUR	109	38.2	40.79	6.78	1,065,008
2	Norilsk Nickel	Rusija	RTS	USD	67	74.8	86	14.97	1,176,716
3	Continental	Nemčija	DAX 30	EUR	61	67.75	70.31	3.78	1,027,353
4	Andritz	Avstrija	ATX	EUR	50	83.01	86.69	4.43	1,038,273
5	Leoni	Nemčija	MDAX	EUR	159	26.2	26.05	-0.57	992,150
6	BASF	Nemčija	DAX 30	EUR	70	59.02	62.8	6.40	1,053,005
7	ETF Japonska	Amerika	ASQ	USD	411	12.26	12.52	2.12	1,050,859
8	Allianz	Nemčija	DAX 30	EUR	35	119.2	122.63	2.88	1,028,105
9	Pif BIG	BIH	BIFX	BAM	811	10.06	9.91	-1.49	993,934
10	Badel	Hrvaška	CROBEX	HRK	103	300.05	280	-6.68	939,030

EUR 239,537 • USD 204,22

Denar v SIT 171,543 • Skupaj 10,535,975

Vrednost portfelja 04.11.2005 → 10,023,326 • Vrednost portfelja 25.11.2005 → 10,535,975 • Donosnost portfelja v odstotkih → 5.11 • Donos portfelja v SIT → 512,649

vrednosti 5.523,00 ali za 14,74 odstotka nad vrednostjo v začetku leta. Pomembnejši dogodek v tem tednu v Evropi bo zasedanje Evropske centralne banke, na katerem se pričakuje, da bo svet guvernerjev zvišal ključno obrestno mero za 25 bazičnih točk, na 2,25 odstotka.

Najpomembnejša ameriška indeksa Dow Jones in Nasdaq sta minuli teden končala pri 10.931,62 oziroma pri 2.263,01 točke. Glede na izkušnje zadnjih štirih let pa lahko pričakujemo, da bo ta vrednost konec leta še višja. Konec leta se ponavadi na ameriški borzi začne tako imenovani božični reli. Odločilen bo verjetno tekoči teden, ko bodo objavljeni nekateri makroekonomski podatki, in če le-ti ne bodo razočarali

sežen, se verjetno lahko investitorji v ameriške delnice veselijo letošnjega veselega decembra. Dobra podlaga za rast cen je bila dana že prejšnji teden, ko je bilo iz izjav ameriške osrednje

tem tednu, saj lahko delnice zrastejo zaradi optimizma glede dobre nakupne sezone v Ameriki. Najvišje rasti bodo verjetno deležne delnice izvoznikov in tehnološke delnice. Pri

nost trga in rast tečajev, kar smo lahko v prejšnjem tednu videli pri delnicah Krke. Po umiku tujih investorjev iz nakupne strani se je namreč delnica vrnila pod 100 tisočakov, vendar pa je kmalu sledil močnejši odboj, tako da se posli znova sklepa v območju okoli 106 tisočakov.

Naš portfelj je tudi prejšnji teden zrasel. Za najboljši nakup se je ta čas izkazala delnica ruskega podjetja Norilsk Nickel, ki je od nakupa pridobila 14,97 odstotka. Pri tej delnici razmišljamo o realizaciji dobičkov in re-investiranju denarja v ameriške delnice. Vsekakor bo odločitev odvisna od ameriških makroekonomskih podatkov v naslednjem tednu.

Boštjan Kramberger,
Kapitalska družba, d. d.

Pridružite se modrim

Z vplačevanjem premij prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, si lahko že **letos znižate svojo dohodninsko osnovo.** Tako si poleg varnejše finančne prihodnosti, zagotovite višjo davčno olajšavo že zdaj.

Za dodatne informacije pokličite brezplačno številko 080 2345

KAPITALSKA DRUŽBA

V ospredje javnosti prihaja čedalje ostrejši boj za zavarovance, ki se s takšnimi in drugačnimi sredstvi bije med zdravstvenimi zavarovalnicami.

Danes ima Vzajemna okoli 1,1 milijona članov, ki bi po morebitnem preoblikovanju v delniško družbo postali delničarji družbe, če bo do preoblikovanja sploh prišlo.

Vzajemna bi se preoblikovala v delniško družbo

Vzajemna je mnenja, da bo za nadaljnji uspešni razvoj zavarovalnice nujno povezovanje v enega od finančnih stebrov, kar pomeni preoblikovanje v delniško družbo. Čeprav po drugi strani vodstvo Vzajemne tudi trdi,

Fotografije: Gregor Pohleven

V boju za zavarovance

da preoblikovanja iz vzajemne zavarovalnice v delniško družbo ta čas ne načrtujejo. Prvo z drugim ne gre, zato se postavlja vprašanje, kaj je res.

Pri Vzajemni trdijo, da z uvedbo osebnih računov postaja lastništvo Vzajemne preglednejše, saj naj bi odslej vsak član Vzajemne vedel, da je lastnik zavarovalnice, in poznal višino deleža, s katerim bo lahko razpolagal ob morebitnem preoblikovanju družbe v delniško družbo. Vendar ta podatek (potencialnemu) zavarovancu ne pove dovolj, če ne pozna višine zavarovalne premije. Deleži vsakega potencialnega "delničarja" za zdaj še visijo v zraku. Nihče torej ne more vedeti, kakšen delež bi mu pripadal, če bi dejansko prišlo do spremembe v delniško družbo. Vse skupaj je torej veliko zaporedje "čejev", ki vsekakor na eno izmed največjih zavarovalnic mečejo slabo luč. Potrošniku navedbe, ki so zavite v tancico skrivnosti, nikoli ne dišijo prav lepo. In če se poleg tega vsak dan znova v medijih pojavijo še takšna ali drugačna namigovanja o prekrških, te nejasnosti v hi-

pu postanejo ena sama nezaupljivost. Ne smemo pozabiti omeniti, da bo po preoblikovanju Vzajemne v delniško družbo zagotovo spet veliko priložnosti za poslovno iznajdljive. Poleg tega v zadnjem času nad Vzajemno visi tudi velik sum goljufije; pristojni namreč preverjajo, ali obstaja sum, da je Vzajemna ogoljufala oziroma imela namen ogoljufati zavarovance, s tem ko jim je konec lanskega leta in na začetku letošnjega predlagala, naj preoblikujejo pogodbe iz dosmrtnih zavarovanj v 12-letne. Tržni inšpektorat je to ponudbo Vzajemne ocenil kot zavajajočo, saj "lahko zavarovalnica s takšno ponudbo pri povprečnem

potrošniku ustvari napačno predstavo oziroma pretirana pričakovanja".

Preglednost je lepa čednost

Pa pogledjmo, kako so si zadeve sledile, od začetka. Septembra so začele veljati spremembe pri prostovoljnem dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju. Več kot 1,400.000 zavarovancev je z novim zakonom dobilo možnost, da znova izberejo zdravstveno zavarovalnico za dodatno zavarovanje, s prestopom pa ničesar ne izgubijo. Izbirajo lahko med Vzajemno, Adriaticom in Triglavom. Na pobudo Zveze potrošnikov Slovenije (ZPS) je ministrstvo za zdravje izdalo zloženko za vsa gos-

podinjstva, v kateri so predstavljene novosti in pravice zavarovancev. Ministrstvo je zloženko izdalo zato, da zavarovanci ne bi bili zavedeni z oglaševalskimi prijemi zavarovalnic. Ta ukrep je po vsej verjetnosti omajal samozavest Vzajemne in je najbrž zato začela in potencirala svojo skorajda revolucionarno oglaševalsko kampanjo. V zloženki je namreč navedeno, da se lahko zavarovanci do konca decembra odločijo za drugo zavarovalnico, nato jo lahko znova zamenjajo po preteku enega leta od začetka veljavnosti zavarovanja, ki bo veljalo od 1. marca 2006, in sicer s trimesečnim odpovednim rokom. Vsekakor je slednje nagnalo strah v

Premija Vzajemne ostaja skrivnost do zadnjega.

Ministrstvo za zdravje in Zveza potrošnikov Slovenije svetujeta previdnost pri sklepanju pogodb z različnimi zdravstvenimi zavarovalnicami.

kosti tistim, ki so bili doslej daleč največji. Po zakonu morajo zavarovalnice do 1. decembra zavarovance pisno obvestiti o zakonskih spremembah in jim ponuditi prilagoditev pogodbenega razmerja. V obvestilu morajo zavarovanca seznaniti z njegovim statusom, o pravici do odpovedi zavarovalne pogodbe, roku, v katerem lahko sprejme ali zavrne prilagoditev, novih pogojih, mogočem načinu plačila premij in trajanju zavarovalne pogodbe.

Vzajemna tudi še ni predstavila ponudbe in višine premije zavarovanja. Tako je za zdaj znana le ponudba preostalih dveh zavarovalnic, Adriatica in Triglava.

Na skupščini Vzajemne so v začetku oktobra navzoči soglasno potrdili spremembe statuta, ki predvidevajo odprtje osebnih računov za vse njihove člane. Najpomembnejša novost, ki jo prinaša ta odločitev, je, da bodo imeli člani Vzajemne na osebnih računih zapisane podatke o lastniškem deležu v kapitalu družbe, ki pa za zdaj ne pomenijo še ničesar. Kot pravijo na Vzajemni, so se za ta korak odločili, ker želijo, da bi lastništvo Vzajemne postalo bolj jasno in preglednejše. Odslej bo vsak njihov član natanko vedel, kakšen je njegov solastniški delež. Njegovo višino bodo določili glede na posameznikovo skupno obračunano premijo v obdobju od ustanovitve do 31. decembra lani. Do začetka decembra bodo tako vsi tisti, ki imajo pri Vzajemni skle-

Zavarovalni premiji Triglava in Adriatica sta že dolgo znani.

njeno zavarovalno pogodbo za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, prejeli tudi obvestilo s tem podatkom. Članov Vzajemne je ta čas nekaj čez 900.000. Člani so zavarovalci, ki imajo sklenjena dopolnilna zdravstvena ali druga dolgotrajnejša zavarovanja, torej pravne in fizične osebe. Med člani je največ posameznikov, ki so hkrati zavarovalci (sklenitelji pogodb) in tudi zavarovanci.

Spodletela oglaševalska kampanja

Republiški tržni inšpektorat je zaradi zavajajočih trditvev v oglasih zavarovalnic Triglav in Vzajemna izdal odločbo o prekršku, s katero je obema zavarovalnicama izrekel globo v višini tri milijone tolarjev, odgovornima osebama obeh zavarovalnic pa globo v višini 300.000 tolarjev. Tržni inšpektorat je Vzajemni izdal tudičasno prepoved oglaševanja "posebnega obvestila" v medijih v delu, v katerem družba zavarovance obvešča o njihovem lastništvu in solastništvu Vzajemne in izgubi pravice do lastništva Vzajemne v primeru, če podpisajo pogodbo z drugo zavarovalnico. Slednje se je izkazalo za zelo zavajajoče, saj Vzajemna potrošnike podzavestno nagovarja k sklenitvi zavarovanja, sicer bodo "izgubili svoj delež". Zveza potrošnikov je konec oktobra v okviru javnega poziva zavarovalnicam, naj zavarovancem čim prej predstavijo celostno ponudbo, pozvala tudi tržni inšpektorat, naj preveri, ali gre pri oglaševanju zavarovalnic za zavajajoče oglaševanje, predvsem pa, ali so trditve Vzajemne v zvezi z lastništvom zavarovalcev v Vzajemni v skladu z zakonom in statutom. Na zvezi potrošnikov zavarovancem svetujejo, naj tudi sami presoajo oglaševanje zavarovalnic kot kritični potrošniki, od zavarovalnic zahtevajo jasne odgovore na vprašanje v zvezi z zavarovanjem in na-

tančno preučijo pogodbe zavarovalnic ter splošne pogoje zavarovanja.

Skrivnostnost premije

Medtem ko sta zdravstveni zavarovalnici Adriatic in Triglav že pred tedni objavili ponudbo premije zdravstvenega zavarovanja po novem vključno z mesečno ceno zavarovanja, največja zdravstvena zavarovalnica celovite ponudbe še ni objavila. Predstavniki Vzajemne so dejali, da bodo ponudbo objavili do zakonskega roka (torej pred 1. decembrom), predvidoma v sredo, 30. novembra. Triglav in Adriatic sta že začela pošiljati ponudbe dosedanjim in morebitnim novim zavarovancem, podatke o premiji sta objavila že pred

več kot mesecem dni. Tako je Triglav objavil, da bo premija 4.781 tolarjev, Adriatic pa, da bo ta 4.754 tolarjev. Obe zavarovalnici ponujata zavarovancem tudi kombinirano dodatno ponudbo in popuste v okviru zakona. Kar se tiče premije v Adriaticu, bi to spremenili le, če bi imele druge zavarovalnice bistveno nižje. V zdravstveni zavarovalnici Triglav pa bodo spoštovali zavezo iz pristopnih izjav, da bodo premijo z začetkom veljavnosti zavarovanja 1. marca 2006 znižali najmanj na višino premije konkurence.

Vzajemna nasprotno ponudbe v celoti še ni objavila, čeprav je tako kot drugi zavarovalnici že pred mesecem začela oglaševalsko akcijo. Kljub pozivom zveze potrošnikov in pisanju medijev o tem v Vzajemni še vedno vztrajajo, da ponudbe še ne bodo objavili. Pojavlja pa se neuradna ocena, naj bila premija Vzajemne najvišja izmed vseh treh zavarovalnic. Kako visoka bo dejansko njena zavarovalna premija, bomo verjetno izvedeli šele tik pred iztekom uradnega roka.

Denis Vengust

FM 102.1
99.5
stereo
RDS

Radio VIVA

M.Sobota tel:02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

**STIMULATIVNO
NAGRAJEVANJE,
DODATNO
POKOJNINSKO
ZAVAROVANJE
IN
MOŽNOST
NAPREDOVANJA**

Pridruži se nam!
Kot vojak v polični vojski, pogodbeni rezervni ali na pripravljenem sopolnjenju za oboroženo borbno oddelno posilnico in telesno pripravljen. Tudi se boš za preživetje v najstrognejših okoliščinah ter sponziral večine modernega bojevanja.

Si pripravljen na pravo stvar?
Poklič na brezplačno telefonsko številko 080 13 22 ali pošli elektronsko pošto na naslov naberna.pisarna@mvrs.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRVOSTVO ZA OBRAMBO

www.slovenskavojska.si

SLOVENSKA VOJSKA
V službi domovine.

Ustavna pravica je varovanje osebnih podatkov, tudi tistih, ki so povezani s premoženjskim stanjem. Iz evidenc o premoženju verskih skupnosti, povezanih s postopkom denacionalizacije, pa se po mnenju nekaterih da ugotoviti, kolikšno je cerkveno premoženje.

Denacionalizacijski postopki gre do počasi h koncu in lastniki počasi dobivajo nazaj svoje premoženje. Ne glede na to, kdo je lastnik, z vsakim dnem upravičenec utrpri škodo, ki bo le stežka kdaj povrnjena. Vse od leta 1945 so bile stvari v rokah vseh in nikogar. Takšno gospodarjenje z imo-

Fotografije: Gregor Pohljevec in Arhiv Demokracije

Sporne evidenc

vino pa je že vnaprej obsojeno na propad. Dandanes se govori le o tem, koliko bo Cerkev dobila, nihče pa ne želi omenjati škode, ki jo je v letih socializma utrpela; koliko cerkva je bilo porušenih, kakšna je bila namembnost tistih, ki so še ostale, koliko žrtev preteklega režima je bilo med duhovniki in podobno.

Zadnje debate in prerekanja okoli te problematike pa so v javnost prinesle še eno stvar; vodja poslanske skupine SD Miran Potrč meni, da se iz letnih poročil o uresničevanju zakona o denacionalizaciji da precej natančno oceniti, koliko tega premoženja pripada Rimskokatoliški cerkvi na Slovenskem – navedel je celo približno številko. Verjetno želi Potrč z namerno špekulacijo škoditi ugledu največje slovenske verske skupnosti. Če pa dejansko razpolaga s podatki o cerkvenem premoženju, bi bilo to lahko protiustavno.

Pred zakonom vsi enaki

“Povedati bi morali, da so se o premoženju RKC vsaj do leta 2000 vodili zelo natančni podatki in da je že na podlagi teh podatkov mogoče ugotoviti, da je RKC zahtevala vrnitev premoženja v vrednosti več kot 50 milijard tolarjev, in to brez dodatnih od-

škodnin zaradi nemožnosti uporabe nepremičnin. Vsi vemo, da je RKC med verskimi skupnostmi daleč največja denacionalizacijska upravičenka. Iz podatkov v 16. poročilu o uresničevanju ZDEN je zato mogoče dovolj verodostojno oceniti, kaj je oziroma bo RKC dobila z denacionalizacijo,” je na zasedanju državnega zbora pred dobrim tednom dni premierju Janezu Janši navrgel vodja poslanske skupine SD Miran Potrč. Predsednik slovenske vlade mu je odgovoril, da se “čudi, da ima nekdo podatke, ki se očitno ne zbirajo na podlagi uradnih evidenc”, in da se evidenc niso vodile tako, da bi bilo iz njih mogoče razbrati podatke o pre-

moženju RKC. Podobnega mnenja so tudi na ministrstvu za pravosodje. Izjavo premierja Janše, da bo ministrstvo podatke o premoženju posredovalo takoj, ko jih zbere, imamo lahko za politični lapsus. Minister Lovro Šturm je namreč prepričan, da podatke lahko razkrije le Cerkev sama ter da smo pred zakonom vsi enaki. “Podatkov, ki jih je zahteval poslanec Potrč, ministrstvo ne more zbirati in posredovati javnosti, saj bi s tem kršilo pravice Katoliške cerkve,” meni Šturm. Ustava v 38. členu prepoveduje uporabo osebnih podatkov v nasprotju z zakonsko določenim namenom zbiranja in tudi to, da ima vsakdo “pravico seznaniti se z zbra-

nimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi”. Zadnje, 16. poročilo o uresničevanju zakona o denacionalizaciji iz julija 2001 sicer navaja le znesek, ki je bil povrnjen verskim skupnostim, ne pa konkretno katerim. Kako je poslanec SD prišel do omenjenega zneska, torej ni jasno.

Postopki tečejo hitreje

Za zdaj zadnje poglavje denacionalizacijskega postopka je bila nedavno podpisana poravnalna pogodba med ministrom za obrambo Karlom Erjavcem in ljubljanskim nadškofom in metropolitom Alojzom Uranom. Za nepremičnine vojaškega

Vodja poslanske skupine SD Miran Potrč meni, da se da iz poročil o uresničevanju ZDEN precej natančno oceniti vrednost cerkvenega premoženja.

Premier Janez Janša se čudi, da ima nekdo podatke, ki se ne zbirajo na podlagi uradnih evidenc.

Minister za pravosodje Lovro Šturm je dejal, da bodo na ministrstvu preučili, ali je prejšnja vlada z zbiranjem osebnih podatkov kršila ustavno pravico Cerkev.

Kratki pogovor

Priče smo številnim izmišljijam

Za mnenje o poteku denacionalizacije smo se obrnili na župnika in direktorja Doma sv. Jožefa v Celju Jožeta Planinška.

Menite, da bo Cerkev boljša lastnica kot država?

Cerkvenopravne osebe so se praviloma izkazovale kot dober gospodar in ne vidim razlogov, zakaj bi bilo pri gozdovih drugače. Iz polpretekle dobe vemo, kaj je pomenilo, da je nekaj državno. Pravzaprav je bil to sinonim za nikogaršnje. Danes še vedno ni dosti drugače, kako se pa v tistem, kar je nikogaršnje, gospodari, pa si lahko predstavljamo.

Kaj menite o očitkih, da bo Cerkev z denacionalizacijo nazaj dobila več kot 25 odstotkov slovenskih gozdov? Kakšen je ta odstotek v resnici?

Spet ena izmed izmišljij, ki je bila razmeroma dobro in načrtno lansirana med ljudi, a seveda izrazito zavaja. V Sloveniji bo po dokončanju denacionalizacije v lasti posameznih cerkvenopravnih oseb približno 4 odstotke gozdov.

Kako ste zadovoljni z dozdajšnjim potekom denacionalizacije?

Po trinajstih letih je težko govoriti o zadovoljstvu z nekim dogajanjem, še posebej če je večkrat kazalo, da se sploh nikoli ne bo končalo. Zlasti je naporno tam, kjer smo na račun denacionalizacije že začeli posamezne projekte, da bi iz denacionalizacije čim prej dobili pameten in koristen učinek, pa je prav malo manjkalo, da bi se stvari porušile. Res pa je, da se v zadnjem času kar precej dogaja in resnično vse skupaj daje upanje, da bomo prišli do konca. Pri tem se mi zdi pomembno še nekaj, namreč odgovornost tistih, ki so v preteklosti te postopke zavirali. Prepričan sem, da se je s tem storila državi velika škoda. Vsi namreč sedaj kričijo, kakšen strošek je za državo denacionalizacija, čeprav so še pred nedavnim zavirali njeno izvajanje in s tem krepko dodatno obremenili državo. Predstavljajte si, da bi že takoj na začetku vrnili večino, predvsem tisto v obveznicah. Kdo je takrat računal, da bodo ti papirji kaj vredni? Večina bi jih podcenjene prodala, kupila bi jih lahko država in si s tem pridela lep kapital, ki bi ga še z lepo obrestno mero tudi učinkovito večala. To so stvari, ki bi glede na oškodovanje države morale pred sodišče.

Ali se bo režim v gozdovih (tu gre predvsem za gozdove v Triglavskem narodnem parku) kaj spremenil? Nekateri namreč pravijo, da bo odslej prepovedano gobarjenje in podobno.

To vprašanje bi bilo primerneje postaviti ljubljanski nadškofiji, vendar kolikor poznam situacijo, ne bo razlik. Ponekod v Savinjskih planinah je vse že lepo in vzorno urejeno in ni nobenih težav. Kaj vse pa ljudje pravijo, je druga pesem; te ljudje niso sami skomponirali, temveč so to storila trobila sistema, ki je denacionalizaciji nasprotoval. Ko se razburjajo v gozdnih gospodarstvih in širijo različne govorice, bi se bilo treba vprašati, kaj so odgovorni v njih storili za svoje delavce in njihovo delo. Kot zreli ljudem bi jim moralo biti jasno, da nadškof pač ne bo sekal drevja po gozdovih, temveč bo za to potreboval ustrezne delavce, in bi se začeli potegovati za to delo s posebno simpatijo. Če bi bil jaz odgovoren za gozdove, res ne bi najemal ljudi iz vrst, v katerih so najbolj blatili potek vračanja. Tudi o tem je treba razmišljati. Vsekakor pa je jasno, da bo v teh gozdovih še vedno veliko delovnih mest, na katerih se bo dalo čisto lepo in pošteno zaslužiti.

Zadnja odmevnejša denacionalizacijska zgodba se je končala v Šentvidu nad Ljubljano s podpisom poravnalne pogodbe ministra Erjavca in nadškofa Urana.

kompleksa v Šentvidu. Sicer pa postopki od zadnjih državnozborskih volitev tečejo precej hitreje. Na pobudo ministra Šturma so namreč na vrhovnem in upravnem sodišču sprejeli ukrepe za reševanje denacionalizacijskih zadev, kar je povzročilo, da je bilo letos kar za 65 odstotkov več rešenih zadev kot v istem obdobju lani.

“Davkoplačevalci imajo pravico izvedeti, s čim razpolaga ustanova, ki ji vlada omogoča nove in nove privilegije,

od privilegiranega položaja v predlaganem zakonu o verskih skupnostih do plačanih služb v vojski, policiji in še kje,” je svoje mnenje očitno enostransko skušal utemeljiti Potrč. A zakon je pač zakon. Skrajni čas je, da se zadeve okoli podržavljenega premoženja, ki se, roko na srce, vlečejo že predolgo, končno uredijo. Ne nazadnje je za premoženje najpomembnejše, da ima dobrega lastnika. Ali to Cerkev je, pa bo pokazal čas.

Peter Avsenik

Regionalna Televizija posebnega pomena
izija posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 81

www.rts-tv.com

Tudi takrat, ko sodišče po dolgotrajnih postopkih razsodi nekomu v prid, še ne pomeni, da bo pravici s tem zadoščeno.

Zgodba, ki jo opisujemo na teh straneh, je skoraj absurdna, a vendar povsem v skladu s slovensko zakonodajo. Čeprav je sodišče Marjanu Rožiču priznalo pravico do povrnitve škode, že več kot poldrugo desetletje čaka na svoj denar, s tem da je zapravil že ogromno časa, denarja in energije.

Varljiv nakup

Marjan Rožič je s soprogo leta 1987 od Alojza Vrbnika kupil stanovanje v Litiji v dobri veri, kot sam pra-

Fotografije: Gregor Pohleven in Arhiv Demokracije

Pirova sodna zmaga

vi, da ne bo prišlo do kakršnih koli zapletov. Pri tem pa se ni pozanimal o tem, ali je lastništvo nad nepremičnino nesporno. Vrbnik je namreč leto pred tem isto stanovanje že prodal, družino, ki se je vselila vanj, pa tik pred prodajo Rožiču nasilno izselil. Prvi lastnik je tožil tako prodajalca kot kupca, zakonca Rožič torej, ki sta si morala na vrat na nos poiskati najemniško stanovanje. Da bi lahko kupila stanovanje v Litiji, sta namreč prodala nepremičnino, ki sta jo imela v lasti v Ljubljani.

Opeharjeni Rožič je seveda na ljubljanskem temeljnem sodišču sprožil postopek zoper Vrbnika za vračilo kupnine v vrednosti tedanjih

66.000 nemških mark, h katerim je treba prišteti še obresti. Ker pa se je vrednost stanovanja do leta 1990, ko je tekel postopek, skoraj podvojila, sta Rožičeva zahtevala dodatno povračilo v višini dobrih 52.000 mark. Samo z denarjem, s katerim sta kupila stanovanje, namreč nikakor ne bi mogla več kupiti stanovanja vsaj približno enake velikosti. V začetku leta 1991 je sodišče delno razsodilo v prid tožeče stranke, ki pa je nosila del odgovornosti, saj naj bi bila po mnenju sodišča ob nakupu vedela, da je stanovanje zasedeno in da je lastništvo nad njim sporno. Kakor koli, sodišče je Vrbniku naložilo vračilo dveh tretjin škode, ki sta jo utrpela Rožičeva.

Nemogoča izvršba

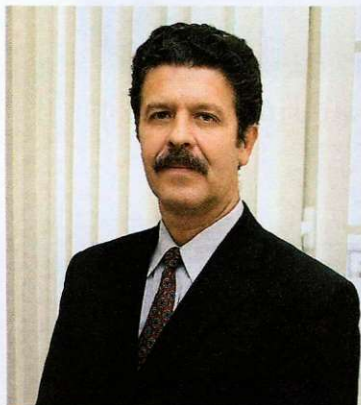
Zgodba pa se je s tem šele začela zapletati. Vrbnik naj bi bil plačilno nesposoben, zato je Rožič proti njemu sprožil izvršilni postopek. Ker toženi Vrbnik in njegova žena nista zaposlena, je Rožič po posvetovanju z odvetnikom predlagal rubež na prodajo nepremičnin pri Razdrtem, ki so v lasti Vrbnikovih. Kot nam je razložil Rožič, kaže, da njegov dolжник navsezadnje ni takšen revež, za kakršnega se predstavlja. Med drugim je na njegovih parcelah teniško igrišče. Poleg tega je potegnil za nos še številne druge ljudi in pustil za seboj dolgo vrsto upnikov.

Pri postopku izterjave, ki sta ga sprožila Rožičeva, pa se je pošteno za-

vleklo. Kot so ugotovili kasneje, se je še pred tem postopkom v Postojni (okrajno sodišče je že decembra 1992 odredilo cenitev nepremičnin dolžnikov) na ljubljanskem sodišču začel drug postopek izvršbe zoper Vrbnika. Zapleti so se kar vrstili, saj pristojni izvedenec zaradi fizičnega nasprotovanja Vrbnikovih dolgo ni mogel opraviti cenitve. Teklo je leto 1996, ko je Vrbnik prosil za odlog izvršbe, saj naj bi v roku poldruga meseca poplačal svoj dolg, kar pa se seveda ni zgodilo. Okrajno sodišče v Postojni, kjer je potekal izvršni postopek, je poskušalo Vrbnikove nepremičnine kar trikrat brezuspešno prodati.

Nelogičen predlog

Sodišče se je zaradi nezainteresiranosti morebitnih kupcev odločilo za domik omenjenih parcel Rožičevima, pri čemer pa bi slednja morala plačati dobrih deset milijonov tolarjev kupnine. Rožičev odvetnik Andrej Žabjek je tedaj predlagal, naj sodišče Rožičeva oprosti plačila. Upoštevajoč obresti je Vrbnikov dolg tedaj znašal več kot 20 milijonov, zato bi sodišče del dolga pač kompenziralo s predmetno kupnino. Žabjek je utemeljil nelogičnost postopka, kot ga je predlagalo sodišče, saj bi moral Rožič položiti visoko kupnino,

Marjan Rožič skoraj petnajst let po odločitvi sodišča v njegov prid čaka na svoj denar.

Odvetnik Andrej Žabjek ugotavlja krivičnost zakonodaje in njeno nenaklonjenost upnikom.

V uradu varuha človekovih pravic so Rožiča "izbrisali" s seznama, saj so bili prepričani, da je njegova zadeva rešena.

Okrajno sodišče v Postojni je v izvršilni zadevi upnika **MARJANA ROŽIČA** in **DANICE ROŽIČ**, Brodarjev trg 14, Ljubljana, ki ju zastopa odvetnik Andrej Žabjek iz Ljubljane, proti dolžnikoma **ALOJZU VRBNIKU** in **NADI VRBNIK**, Malo Ubeljsko 25, Hruševje, zaradi izterjave denarne terjatve v znesku 476.036,00 SIT, izven naroka dne 3/3-2003

s k l e n i l o :

Predlog upnikov **MARJANA** in **DANICE ROŽIČ** za oprostitev plačila kupnine **s e n e u g o d i .**

O B R A Z L O Ž I T E V :

Okrajno sodišče v Postojni ni ugodilo Rožičevi prošnji za oprostitev plačila kupnine za zemljišče v lasti njegovega dolžnika.

ki bi jo nato v roku nekaj mesecev skraj v celoti dobil vrnjeno. Ne nazadnje je šlo za zemljišče, ki Rožiča ni niti najmanj zanimalo, odkup pa bi bil za Rožičeve, družino sšolajočimi se otroki, velik strošek. A postojnsko sodišče in kasneje tudi Višje sodišče v Kopru je prošnjo odbilo. Čeprav je Rožič prvi vložil izvršni zahtevek, je bilo namreč upnikov več. Zaradi tega tudi ni bil izpolnjen temeljni pogoj, ki ga zakonodaja predvideva za oprostitev plačila kupnine, to je, da je kupec edini upnik.

Kot nam je razložil odvetnik Žabjek, je za to kriv 191. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ), po katerem "sodišče v primerih, ko je upnikov več, določa, da mora kupec, četudi je to upnik, založiti kupnino za nepremičnino in da se iz kupnine prvenstveno plačajo neplačane davkatve državi in stroški drugih upnikov, razliko pa mu sodišče vrne".

Ker Rožičeva potrebna denarja nista imela, je sodišče decembra 2004

ustavilo izvršbo na nepremičnino, stem pa je bila "stvar dejansko končana". V Žabjekovem glasu je zaznati obzvalovanje, a pravi, da je "naša zakonodaja zelo nenaklonjena upnikom", saj jim nalaga, da morajo založiti za stroške, če želijo sploh sodelovati pri dražbi, kar po Žabjekovo ni pošteno. Vse, kar imata Rožičeva v rokah po dolgoletnem dragem postopku, je desetletna zastavna pravica nad Vrbnikovimi nepremičninami. Sklep o izvršbi bo ostal zaznamovan v zemljiški knjigi, poudarja Žabjek, tako da Vrbnikova zemljišč ne bos-

ta mogla prodati tretjim osebam. To in pa zagotovilo sodišča, da bosta imela Rožičeva kot prva med upniki prednost pri poplačilu terjatev, je s sedanje-ga vidika nadvse cinično in krivično.

"Izbrisan" pri ombudsmanu

Rožič se je zaradi dolgotrajnega postopka in slabih obetov od leta 1996 dalje večkrat obrnil po pomoč tudi na urad varuha človekovih pravic. Tu so sprva ugotovili zastoj pri opravljanju cenitve. Stiki so se nadaljevali, predsednik postojnskega sodišča je vmes celo

priznal, da je izvršba zastala in da je postopek neupravičeno dolgo trajal.

Po že opisanih kasnejših zapletih se je Rožič tako rekoč redno obračal na ombudsmanov urad. Iz Hanzkovega urada je Rožič prejel vabilo, naj se napove za osebni pogovor z varuhom, kar je naš sogovornik tudi storil in septembra leta 2002 dobil zagotovilo, da bo uvrščen na seznam za pogovor. Že januarja 2003 pa Rožičevega imena ni bilo več v evidenci varuhovega urada. Kot mu je razložila tajnica, so ga na uradu "izbrisali" s seznama, saj so mislili, da je zadeva urejena. Tedaj je Rožič obupal tudi nad ombudsmanom.

Iz pogovora z Rožičevim odvetnikom smo razbrali, da ne gre za nikakršno mahinacijo, ampak v bistvu za nekaj hujšega. Marjan Rožič je postal žrtev luknje v sistemu, ki omogoča zvitim posameznikom, da gojlufajo tiste državljane, ki se držijo postopkov in zaupajo sodiščem.

Mitja Volčanšek

Povezava kaninskih smučišč še letos

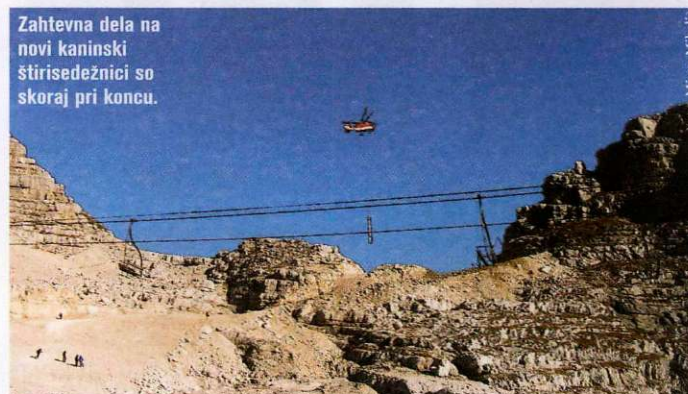
Slovensko-francoska ekipa je še pred koncem novembra s pomočjo helikopterja montirala stebre štirisedežnice, ki jih je izdelalo Gradbeno podjetje Primorje iz Ajdovščine.

Ob tem so "primorci" uredili še kilometer in pol dolgo smučarsko progo. Še kakšen dan pa jim manjka do dokončanja niže ležeče proge Skripi III. Primorje je tako skupaj s podizvajalci demantiralo pesimiste, ki so

menili, da letos na Kaninu ne bo nič novega. Po nekaj več kot dveh mesecih pripravljanih in izvedbenih del pri postavitvi štirisedežnice in dveh smučarskih prog na Kaninu so akterji z napredovanjem del vidno zadovoljni.

Postavitev nove štirisedežnice in smučarske proge Prevala je kljub izjemno slabemu vremenu, ki je bilo na začetku glavna ovira, v sklepnih fazi. Primorje skupaj s hčerinsko družbo Rudis kljub dežju, snegu in mrazu ni zapravilo niti enega delovnega dneva. Zato tako pri investitorju ATC Bovec, na bovški občini, ki je lastnica zemljišča, kot pri sovlagateljih iz Francije Transmontagni ostajajo optimisti.

Ljubitelji Kanina si lahko obetajo, da bo nova smučarska proga z varnostnimi napravami proti snežnim plazovom nared že pred božičem, sedežnica, ki poteka na štirinajstih stebrih do italijanske meje, pa prav tako v napovedanem roku

Zahtevna dela na novi kaninski štirisedežnici so skoraj pri koncu.

Foto: Miran Mihelič

– poskusno bo začela obratovati pred božičnimi prazniki.

Na kaninskih smučiščih so najprej demontirali dvosedežnico do Sedla. Namesto nje bo sedaj spodnja postaja nove krožne povezovalne štirisedežnice. Z njo se bodo gostje lahko pripeljali na 2284 metrov visoko Sedlo z 2064 metrov visoke Prevale, kjer je meja med Slovenijo in Italijo.

V veliko veselje strojnikov Rudisa, ki je tukaj z ducatom strojev težke mehanizacije in 20 do 30 delavci, jim je šlo v zadnjih dneh oktobra delo dosti hitreje od rok kot na začetku, saj so progo do Prevale "pre-

drli" in se prestavili na Skripe III. Tudi občasno sneženje takšni mehanizaciji ne more več preprečiti končanja del v predvidenem roku.

Ob pogledu na zagnanost delavcev bi lahko rekli, naj se obiskovalci Kanina pustijo presenetiti od vseh, ki bodo poslej pripomogli, da bodo njihove počitnice kar najprijetnejše.

Žičničarji so zadovoljni, ker so pristojni vladni resorji poskrbeli za hitro pridobitev potrebnih soglasij. Investitorji so se namreč bali, da bi zaradi "papierjev" zamudili ugodne razmere za dela in se za letošnjo sezono obrisali pod nosom. **M. M.**

Radio VIVA
FM 102.1
99.5 stereo RDS
M.Sobota tel:02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
http://www.radio-viva.com
e-mail: viva@radio-viva.com

Prva božična jelka

Prvo božično drevo za Trg svetega Petra v Vatikanu pod novim papežem Benediktom XVI. prihaja iz Avstrije. Lani je trg krasilo drevo iz

Trentina, predlanskim pa iz Doline Aoste. Smreko iz Avstrije bodo v prvi polovici decembra postavili poleg

velikega obeliska sredi Trga svetega Petra in tradicionalnih jaslic. Običaj postavljanja drevesa za božične praznike na Trgu svetega Petra je uvedel Janez Pavel II. leta 1982, tradicijo pa nadaljuje papež Benedikt XVI.

Dejaven predsednik

Nekdanji češki predsednik Václav Havel načrtuje pisanje nove drame. Dejal je, da jo je že dodobra premislil, ima jo v glavi in je že skoraj končana. Manjka samo še malenkost – treba jo je napisati. Devetinšestdesletni Havel ne želi razkriti vsebine drame, skrivnost pa ostaja tudi, kdaj bo začel s pisanjem. Na-

mignil pa je, naj bi drama temeljila na Shakespearjevem Kralju Learu in avtobiografskih podatkih. Havel je bil leta 1989 kot znan disidentski dramatik na čelu revolucije, ki je po mirni poti zrušila komunizem. Od leta 1960 je napisal ducat dram in političnih esejev, s katerimi je prepričal kritiško javnost po vsem svetu.

Sporno mleko

Največje živilsko podjetje na svetu Nestle je s polic v trgovinah v Italiji, Franciji, Grčiji, Španiji in na Portugalskem umaknilo mleko za otroke. Samo v Italiji so na primer umaknili dva milijona litrov mleka za otroke, saj naj bi bila vanj iz embalaže prišla sestavina črnila, imenovana ITX. V družbi so najprej dejali, da je za napako odgovoren izdelovalec embalaže, švedski gigant Tetra Pak AG. Poleg tega so zatrjevali, da ITX ni strupena snov in da so izdelek umaknili iz prodaje iz previdnosti.

Pri tem so iz evropske komisije sporočili, da kemična snov, s katero je bilo mleko kontaminirano. Nestlejevo mleko za otroke, sicer ne pomeni neposredne nevarnosti za človekovo zdravje, vendar ni zaželeno.

Kljub temu naj bi podjetje že spremenilo proces proizvodnje.

Preiskovalno novinarstvo

Bolgarskemu novinarju, ki preiskuje nezakonite posle podkupljivih notarjev, je uspelo z lažnimi dokumenti, ki jih je overil eden takih notarjev, kupiti avtomobil bolgarskega predsednika Georgija Parvanova. Televizijski novinar Vasili Ivanov je želel pokazati, da so nekateri notarji pripravljene overiti kateri koli ponarejen dokument. Pred tem, ko je Ivanov "ku-

pil" predsednikov BMW, je "kupil" že blindirani mercedes bolgarskega vrhovnega tožilca Nikole Filčeva. Pred tem nakupom je istemu podkupljivemu notarju odnesel lažno pogodbo, ta pa jo je overil.

Slavili bodo

Hrvaška bo leta 2006 zaznamovala 150. obletnico rojstva Nikole Tesle, pomembnega izumitelja in pionirja na področju elektrike s konca 19. in začetka 20. stoletja. Hrvaška vlada bo financirala obnovo njegove rojstne hiše v vasi Smiljan v osrednji Hrvaški, v kateri nameravajo urediti muzej, načrtujejo pa tudi različne konference in predavanja o delu velikega izumitelja. Nikola Tesla se je rodil leta 1856 na

Hrvaškem, njegovi starši so bili sicer Srbi, študiral in deloval pa je po vsej Evropi, dokler se ni leta 1885 dokončno ustalil v New Yorku, kjer je nato živel vse do svoje smrti leta 1943. Njegovi so praktično vsi izu-

Ustoličili novega kneza

V glavni katedrali žepne kneževine Monako je bil za novega monaškega suverena uradno ustoličen knez Albert II. Monaški nadškof Bernard Barsi, ki je vodil slovesno mašo ob ustoličenju, mu je zavezel, da bi njegovo vladavino zaznamovali napredek, mir in sreča. Ustoličenje je bilo vrhunec tridnevni slovesnosti, ki so se končale z uradnim gala večerom. Slovesnega ustoličenja 47-letnega novega monaškega kneza so se udeležili člani monaške knežje družine, predstavniki 15 tujih delegacij, apostolski nuncij v Franciji Fortunato Baldelli ter visoki državni in diplomatski predstavniki Monaka. V tujih delegacijah so bili tudi predstavniki evropskih dvorov, med katerimi pa ni bilo monarhov, ampak le nekateri prestolonasledniki. Ustoličenja so se tako med drugim udeležili švedska princesa Viktorija, liechtensteinski kronski princ Alois in britanski princ Edward s soprogo Sophio. Novi monaški knez se je ob prevzemu dolžnosti zavzel za krepitev položaja Monaka na mednarodnih finančnih trgih, hkrati pa poudaril, da se pri tem ne sme pozabiti na etična načela. Zatrnil je, da je trdno odločen pripomoči k preoblikovanju Monaka v enega od svetovnih središč na finančnem področju. Albert II., trideseti suveren dinastije Grimaldi, ki Monaku vlada od 13. stoletja, je položaj uradno prevzel že 12. julija, ko se je izteklo trimesečno zalovanje za njegovim umrlim očetom knezom Rainierjem III., vendar so takrat slavlja potekala le v družinskem krogu in med prebivalci.

mi, ključni za razvoj modernega sistema pridobivanja in distribucije električne energije, vključno z radiom in modernim radarjem.

Potrdili zastrupitev

Zadnje preiskave sodnomedicinskih izvedencev so potrdile, da je bil ukrajinski predsednik Viktor Juščenko zastrupljen z dioksinom. Primer so izročili tožilstvu, ki bo odločilo, ali bo uvedlo pregon zaradi napada na tedanjega opozicijskega voditelja septembra lani. Juščenko je sredi predsedniške volilne kampanje lani poleti nenadoma zbolel zaradi neznan in skrivnostne bolezni in jo pre-

magal, a mu je povsem iznakazila obraz. Zdravil se je v Avstriji, kjer so nato v njegovi krvi potrdili visoko vsebnost dioksina. Juščenko trdi, da so nanj izvedli napad, da bi ga odstranili iz volilnega boja. Kdo naj bi stal za zastrupitvijo, uradno ni znano. Juščenko trdi, naj bi ga bila poskušala zastrupiti tajna služba SBU.

Elektronske zapestnice

Francoski parlament je po daljši in precej polemični razpravi sprejel zakon, ki uvaja elektronske zapestnice za spremljanje gibanja ljudi, ki so bili obsojeni zaradi spolnih in nasilnih kaznivih dejanj. Novi zakon zvišuje tudi najvišjo zagroženo kazen za serijske posiljevalce s 15 na 20 let, za obsojence na dosmrtno ječo in po-

vratnike pa prelaga možnost pogojnega izpusta. Elektronske zapestnice bodo morali nositi ljudje, ki so bili obsojeni na sedem let ali več zaradi spolnega prestopka, umora, ugrabitve in drugih nasilnih kaznivih dejanj. Z zapestnicami bi lahko na primer spremljali, ali je obsojeni pedofil vstopil v šolo. Kljub temu pa bodo morali obsojenci privoliti, da bodo nosili zapestnice. Dobili jih bodo za dve leti, kar bo v nekaterih primerih mogoče podaljšati še za štiri leta. Francoske oblasti upajo, da bodo zapestnice izpuščene zločince odvrčale od ponovitve kaznivih dejanj.

Ogrlica Katarine Velike

Ogrlico z zgodovinsko vrednostjo, ki je bila v lasti ruske carice Katarine Velike (vladala je med letoma 1762 in 1796), so na dražbi v Ženevi prodali za 2,9 milijona francoskih frankov oziroma 1,5 milijona dolarjev. Ogrlico naj bi bila prodala dama iz visokih krogov, kupec pa ostaja anonimni. Ogrlica Katarine Velike, ki je diamantna in po obliki spominja na pasjo ovratnico, je bila najboljši predmet na ženevski dražbi jeseni. Pred dražbo so vrednost ogrlice ocenjevali

med 1,5 in 2,5 milijona francoskih frankov (med 1,1 in 1,9 milijona ameriških dolarjev). Ogrlica iz 27 diamantov iz 18. stoletja ni bila retuširana.

Ponesla satelita

Najzmogljivejša evropska nosilna raketa ariane je v vesolje ponesla dva satelita. Ariane-5 ECA je vzletela iz Kourouja v Francoski Gvajani. Pol ure po vzletu je v tirnico okoli Zemlje utirila telekomunikacijski in televizijski satelit. S skupno dobrih osem

Večinoma edinčki

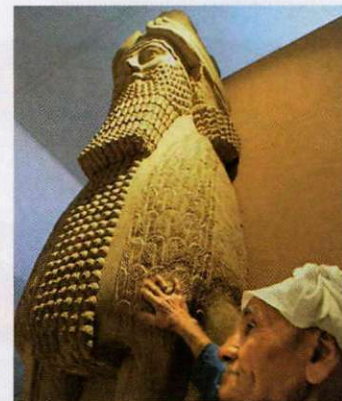
Odkar so na Kitajskem pred dvajsetimi leti uvedli politiko nadzora rojstev, se je v tej državi rodilo 90 milijonov edincev. Statistični podatki so pokazali, da imajo edince, ki jih Kitajci ljubkavalno imenujejo mali imperatorji, izključno v mestih. Na vasi imajo namreč lahko družine po dva otroka, predvsem če je prvi otrok deklica. Po ocenah državne komisije za načrtovanje družine naj bi leta 2010 na Kitajskem živel 1,37 milijarde prebivalcev, kar je sedemdeset milijonov več kot zdaj. Če na Kitajskem ne bi uvedli politike nadzora rojstev, bi v državi že zdaj živel 1,7 milijarde prebivalcev.

ton težkima satelitoma je raketa v vesolje ponesla težji tovor kot katera koli evropska nosilna raketa doslej. Ariane-5 ECA je izpopolnjena različica klasične ariane-5, ki je lahko nosila do šest ton tovora. Samo satelit Spaceway 2, ki ga je ponesla v vesolje, tehta 6,1 tone, rabil pa bo za neposredne prenose ameriške satelitske televizijske mreže DirectTV. Poleg tega je ariane v vesolje ponesla še indonezijski telekomunikacijski satelit Telkom 2. S tem je podjetje Arainespace naredilo velik korak k temu, da se utrdi kot vodilni ponudnik v konkurenci vesoljskih poletov.

Lovci na zaklade

Lovci na zaklade so v Iraku izropali že približno 140 arheoloških najdišč. Po besedah vodje nemške arhe-

ološke misije, ki na iraškem ozemlju deluje že 50 let, je znamenito starodavno mesto Babilon popolnoma uničeno. K temu so pripomogli tudi vojaki, ki so domov kot spominke odnašali dele svetovno znanega babilonskega stolpa. Številna arheološka najdišča v Iraku naj bi bila celo tako izropana in opustošena, da so videti kot površina Lune. Največja arheološka katastrofa pa se je v Iraku zgodila aprila leta 2003, ko so Iranci po strmoglavljenju režima nekdanjega iraškega predsednika Sadama Huseina izropali iraški narodni muzej v Bagdadu.

Demokracije ni

Zakon, ki zastruje odnos do nekomercialnih organizacij in ki ga je ruski parlament sprejel prejšnji teden, pomeni še večjo oddaljenost te države od demokracije. Zakon je že sam po sebi dovolj slab: vse tuje in ruske nekomercialne organizacije se bodo morale znova registrirati v državnih organih, poleg tega pa bo nadzor predvsem nad tistimi, ki bi utegnile zmotiti interese Kremlja, še bolj poostren. Tudi ozračje, v katerem je bil zakon pri prvi obravnavi sprejet s 370 glasovi za in samo 18 proti, kaže na to, da je ruski parlament lutkovno gledališče, s katerim upravlja Kremelj. Demokracija v Rusiji ni ogrožena, preprosto je nehala obstajati. V poskusih razumevanja tega pojava so stari klišeji: nedemokracija kot posledica Putinove preteklosti v KGB, staroruska težnja po vladanju z "železno roko" ali pa maščevanje uradnikov, ki zavidajo oligarhom. Na prvi pogled se zdijo te trditve pravilne. Javnomenjske raziskave v Rusiji potrjujejo, da večina njenih prebivalcev obžaluje, da je Sovjetska zveza razpadla. Obdobje rasti demokracije so začeli povezovati z upadom narodne zavesti. Od tod ni daleč do sklepa, da je demokracija nekaj neprijetnega ali nesmiselnega.

Zdrava mera

Odsotnost nežnosti in ljubezanja pri majhnih otrocih lahko povzroči drugačen razvoj možganov, v kasnejših letih pa se pri njih lahko pojavi plašnost in nesposobnost za zdrave odnose. Starševska skrb in ljubezen sta nujno potrebni, da se v možganih razvijejo kanali, povezani z obvladovanjem stresa in oblikovanjem socialnih vezi. Psihologi z neke ameriške univerze so primerjali razvoj otrok, ki jih vzgajajo njihovi biološki starši v Ameriki, z razvojem otrok iz ruskih in romunskih zavetišč, ki so jih v Ameriki posvojili. Povprečna starost otrok je bila 4 leta, sirote pa so bile pri posvojiteljih od 10 mesecev do dveh let. Vsem so izmerili raven dveh hormonov: vazopresina, ki pomaga spoznavati že znane ljudi in živeti v socialnih skupinah, in oksitocina, ki vzbuja občutek varnosti in niža raven stresa. Otroci iz zavetišč so imeli nižjo raven vazopresina, raven oksitocina pa se, ko se jim je približala posvojiteljica, ni nič poviševala. Takšen primanjkljaj so opazili tudi pri otrocih, ki so pri posvojiteljih živeli že več let, in mogoče je, da jim bo ostal za vedno. Toda sumijo tudi, da pretesen stik s straši povzroča preveč hormona oksitocina in s tem nagnjenost k odvisnostim. Kje je torej zdrava mera?

Za varnost

Val neredov, ki so v zadnjem času zajeli Francijo, je trgovcem z varnostjo odprla velike komercialne možnosti. "Povsem jasno je, da na našem področju ne bo brezposelnosti," veselo zatrjuje sodelavec francoske družbe Dirickx, ki je specializirana za varovalne ograje. Pred njihovo stojnico stoji maketa sistema, namenjenega podjetjem, ki bi se rada ogradila in se s tem zavarovala pred roparji in vandali. Francoska policija, ki je bila ob valu nasilja deležna toče kamenja in hujšega orožja, bo povečala število pištol z "naboji" v velikosti mandarin, ki "zadetega" človeka ne poškodujejo. V bližnji prihodnosti bo najbolj cenjeno orožje treh tipov: na prvi pogled strašna pištola za elektrošoke, ki bo streljala po dve puščici elektrodi na razdalji do 7 metrov, puška z barvnimi naboji, učinkovita do razdalje 50 metrov, in pištola, ki strelja mrežo, s katero pokrije protestnika z razdalje do 8 metrov. Za obvladovanje demonstrantov so se pojavili tudi že minihelikopterji brez pilota, za varovanje policistov pa izjemno lahka neprebojna oblačila, opremljena celo s hrbtno videokamero, ki bo omogočala policistu, da bo videl dogajanje za svojim hrbtnom.

Oranžna obletnica

Samo po barvi zastavic je bilo opaziti, da ne gre za lansko oranžno revolucijo: eno leto po začetku mirne vstaje so člani nekdanje mladinske organizacije Pora z rumenimi prapori korakali proti vladni palači v Kijevu, da bi Juščenka spomnili na dane obljube. Mnogi Ukrajinci so razočarani nad oranžno revolucijo. Pred dvanajstimi meseci so stotisoči ljudi v Kijevu in v drugih mestih šli na ceste, da bi pokazali svoj protest proti ponarejanju glasov na predsedniških volitvah, predstavniki starega režima so se vdali in oblast se je zamenjala. Toda čudež se ni zgodil in začetno navdušenje je zamenjala treznost. Občutnega ekonomskega izboljšanja ni, upanje, da se bo korupcija v vladnih krogih nehala, se je izkazalo za neupravičeno. Kaže, da je v Ukrajini prišlo samo do zamenjave ene skorumpirane oblasti z drugo, pišejo časopisi v Rusiji, ki jih nadzira Kremelj. Res bi bilo naivno upati, da bi se po sedemdesetih letih komunizma in moči aparatčikov tako rekoč od nikoder vzel nov, nepodkupljiv voditelj, ki bi lahko prevzel vodstvo. Tako vsaj menijo v Rusiji, kjer je oranžna revolucija Putinu že ves čas trn v peti. Ukrajinski časopisi pa pišejo, da je v nasprotju z Rusijo v Ukrajini zdaj resnična konkurenca v politiki in nihče ne more napovedati izidov na volitvah.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Knežji kamen nedvomno sodi med nacionalne mite, zato se ne smemo čuditi, da je dogajanje okoli njega sprožilo toliko polemik.

Seveda mislimo na upodobitev knežjega kamna na slovenskih evrokovancih za dva centa in na odločitev koroške deželne vlade, da zaradi slovenske "provokacije" ta zgodovinski spomenik prenese iz koroškega Deželnega muzeja na svoj sedež.

Na oktobrsko napoved Banke Slo-

Fotografije: Reuters

s Korošci začela šele pozneje, neka-ko od Linharta dalje, knežji kamen pa je po večstoletni zastopljenosti rešilo Zgodovinsko društvo za Koroško leta 1862. Zgodba o Karantan-kih se zato kaže, tako Štih, "kot zgodovinski mit, ki daje zgodovini podobo, kakršne ta nikoli ni imela". Karantancem bi bilo anahrono pripisati slovensko etnično zavest, "celo za prednike jih ne moremo imeti, ampak so bili le eni izmed njih". Iz tega Štih sklene, da Karantanija ne

Poigravanje s simbolom

venije so se najprej odzvali v Haiderjevi BZÖ in Heimatdienstu. Namestnik koroškega deželnega glavarja Martin Strutz je zatrdil, da bodo izkoristili vse pravne možnosti za zavarovanje tega simbola "pred polšačanjem nacionalistično mislečih slovenskih krogov", upodobitev knežjega kamna pa je označil za provokacijo in spomnil na podobno sporno upodobitev na slovenskih bonih leta 1991. Strutz je med drugim izrazil bojazen pred prilasčanjem najstarejšega avstrijskega simbola oblasti.

Avstrijski prastrah

Pri Heimatdienstu so zaigrali na struno ogrožanja dobrih sosedskih odnosov in uspešnih (?) pogajanj o dvojezični topografiji. Zgražanje je dobilo institucionalno obliko v resoluciji deželne vlade, v kateri je ta pozvala Dunaj, naj Slovenijo pripravi do odpovedi upodobitve knežjega kamna. Deželni glavar Jörg Haider je pri tem označil ustvarjanje kulturnih mej s strani Ljubljane za nesprejemljivo in opozoril na nevaren poskus obujanja "vseslovenskih sanj". Deželna vlada je "mit o državi karantanskih Slovanov kot zibelki današnje slovenske države" označila za docela nezgodovinskega in se pri tem sklicevala tudi na mnenje pokojnega zgodovinarja Boga Grafenauerja.

V Narodnem svetu koroških Slovencev so odzive označili za smešno razburjenje, v upodobitvi knežjega

kamna na kovancih pa prepoznali koristnost širjenja prepoznavnosti tako Koroške kot Slovenije. Podobno so v komisiji državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve prepričani, da upodobitev presega delitve in nosi sporočilo medsebojnega spoštovanja in enakopravnosti. Nazadnje je bil spomenik prejšnjo sredo kljub polemikam premeščen v stavbo deželne vlade.

Več kot kamen

Knežji kamen je pomemben simbol tako za Koroško kot za Slovenijo. Gre sicer za na glavo obrnjen glavič rimskega stebra, na katerem je potekal prvi del obreda ustoličevanja koroških vojvod vse do leta 1414. Nanj

do, preden mu je izročil oblast. Obred je pred tem vključeval tudi ljudsko skupščino v sestavi kosezov. Mnogi indici kažejo na to, da je obred nastal na podlagi ustoličevanja karantanskih knezov. Po prihodu tujih knezov se je zaradi soobstoja germanskega in slovanskega vrhnjega sloja obred, čeprav močno spremenjen, ohranil v politični naslednici Karantanije – Koroški, ki je bila tudi prva avstrijska vojvodina. Zaradi svojih posebnosti je obred fasciniral tudi najstarejšo sodobno demokracijo – ZDA.

Zgodovina proti mitu

V polemiko se je pred časom vključil medievist prof. Peter Štih najprej v Novi reviji, prejšnji četrtek pa

more biti prva slovenska država, ampak le "simbol koroške preteklosti".

Štihu ne moremo oporekati. Vsa komur z bolj poglobljenim zgodovinskim znanjem je jasno, da ne moremo govoriti o zgodovini Slovencev v zvezi s Karantanijo. Vendar pa ta predstavlja pomemben del slovenske zgodovine v širšem smislu, ki zaobjema zgodovinski razvoj slovenskega etničnega ozemlja v preteklosti. Vse, kar se je tu dogajalo skozi tisočletja, je sooblikovalo ta prostor in njegove prebivalce. Ne nazadnje je sam Štih večkrat obravnaval problematiko Karantanije in ustoličevanja koroških vojvod. Morda pa ga bolj kot splošna ljudska zmeta moti zastopljenost slovsanske kneževine tostran Karavank – Karniole v slovenski javnosti.

Knežji kamen morda nima veliko skupnega z zgodovino Slovencev, je pa prešel v osrednji slovenski nacionalni simbol ali vsaj enega izmed njih, obredi, ki so potekali ob njem, pa tvorijo jedro slovenske nacionalne mitologije, ki jo naši rojaki na avstrijskem Koroškem zaradi zgodovinske zastopljenosti doživljajo tem bolj občuteno. Zato je prav in razumljivo, da se temu simbolu ne odpovemo, temveč si z njim dvigujemo prevečkrat potlačeno samozavest. Pri tem ne smemo pozabiti na mnogoterost, ki nas je skozi stoletja izoblikovala in nas še oblikuje kot narod.

Mitja Volčanšek

• Jabolko spora med Celovcem in Ljubljano je upodobitev knežjega kamna na slovenskih evrokovancih, čeprav bi prinesla večjo prepoznavnost tudi Koroški.

• Koroški deželni glavar Jörg Haider je knežji kamen "zavaroval" pred obujenimi "vseslovenskimi sanjami", s tem ko ga je prenesel v poslopje deželne vlade.

je takrat sedel novi vojvoda Ernest Železni pred blagoslovom pri Gospe Sveti in umestitvijo na vojvodski prestol, s katerega je začel podeljevati fevde. Pri knežjem kamnu je slovenski kmet - kosez v slovenščini izprašal v kmečka oblačila opravljenega vojvo-

v Delu, ko je opozoril na prevlado čustvenosti pri obravnavi te teme. Kot poudarja Štih, obred ustoličevanja vojvod ni imel vseslovenskega, ampak le lokalni pomen, ki ni segal onkraj Karavank. Karantanska tradicija se je med Slovenci v nasprotju

Na Slovaškem je prejšnji teden potekal dvodnevni vrh Srednjeevropske pobude, ki se ga je udeležilo vseh 17 predsednikov vlad držav članic.

Fotografije: Reuters

Pred novimi izzivi

Prejšnji teden je v slovaškem mestu Piešťany potekal vrh držav članic Srednjeevropske pobude. Glavni temi pogovorov so bile spremembe v organizaciji, ki so posledica lanske velike širitve Evropske unije, in gospodarsko sodelovanje med državami, vključenimi v organizacijo. Slovenijo sta zastopala premier Janez Janša in zunanji minister Dimitrij Rupel.

EU v ospredju pogovorov

Srednjeevropska pobuda (SEP) je v zadnjih letih dobila naziv "vadnica za članstvo v Evropski uniji". Njen ta čas največji izziv je prilagajanje novim razmeram, ko je lani z veliko širitvijo unije pet članic SEP vstopilo v EU, v kratkem pa bosta v povezavo vstopili tudi Bolgarija in Romunija. Za ustanovni cilj SEP namreč velja, da SEP državam v tranziciji pomaga pri približevanju EU. Slovaška si je kot glavno prioriteto predsedovanja SEP postavila prenos izkušenj in znanja znotraj SEP v luči širitve EU in povečanje sodelovanja med SEP in EU. Očitno pa postaja, da je SEP čedalje bolj vezana na delovanje EU, saj so bili, kot je dejal slovenski zunanji minister Rupel, vsi pogovori na nedavnem vrhu SEP bolj ali manj vezani na EU tako na formalni kot na neformalni ravni.

Ker je Slovenija lani predsedovala Srednjeevropski pobudi, je letos članica t. i. trojke SEP. To poleg Slovenije sestavljata še ta čas predsedujoča Slovaška in Albanija, ki bo predsedovanje prevzela prihodnje leto. Na sklepnih tiskovnih konferenci po koncu dvodnevnega plenarnega zasedanja so bili glavni govorniki slovenski premier Janez Janša, slovaški Mikuš Dzurinda, albanski Sali Berisha in generalni direktor SEP Harald Kreid. Premier Dzurinda je predstavil bilanco slovaškega predsedovanja in se zavzel za ustanovitev mešane komisije, ki bi jo na eni strani sestavljali predstavniki SEP,

na drugi pa evropska komisija, srečevala pa bi se enkrat letno. Po njegovem mnenju bi tako znatno izboljšali sodelovanje med obema povezavama. Poudaril je tudi, da je SEP občutljiva in pomembna organizacija v Srednji Evropi. Generalni sekretar Kreid je izpostavil, da je Slovaška v času svojega predsedovanja storila zelo veliko za uveljavljanje SEP in da je hkrati letošnje leto rekordno za SEP po številu skupnih izvedenih projektov.

Slovenski premier Janez Janša je presodil, da SEP ni več ista pobuda, kot je bila na začetku, in da se je uspešno prilagodila novim razmeram v svetu. Po njegovem mnenju je ključnega pomena, da SEP pripomore k zmanjševanju razlik med tistimi državami SEP, ki so članice EU, in tistimi, ki to še niso. Po njegovo bi bilo smiselno, da SEP ustanovi nove programe, npr. sklad za sofinanciranje prenosa izkušenj z držav članic EU na države, ki še niso članice. Hkrati je opozoril na dejstvo, da samo članstvo v EU ne daje zadovoljivega odgovora na izzive globalizacije.

Srečanja ob robu zasedanja

Zasedanje, kakršno je potekalo na Slovaškem prejšnji teden, vedno daje veliko priložnosti za dvostranske pogovore med udeleženi-

ci. Tako sta se Janez Janša in Dimitrij Rupel že pred začetkom zasedanja srečala s predsednikom Srbije in Črne gore Svetozarjem Marovićem. Glede na to, da je zadnje čase prihajalo do različnih mnenj v zvezi z vprašanjem Kosova, je bil prihodnji status Kosova glavna tema pogovora. Po mnenju zunanjega ministra Rupla "Slovenija ne prejudicira nobene končne rešitve, je pa naša država del EU in je blizu tej regiji, zato dobro poznamo razmere na tem območju". Janša je predlog predsednika države Janeza Drnovška glede urejanja statusa Kosova označil kot njegovo osebno stališče, ki ne predstavlja uradnega mnenja države. Dodal je tudi, da Slovenija ne zavrača morebitnega referenduma v Črni gori, na katerem bi državljanji odločali o samostojni državi, saj je tudi Slovenija nastala na takšen način.

Janša se je v okviru zasedanja sešel tudi z avstrijskim kanclerjem Wolfgangom Schüsslom in se z njim pogovarjal o vprašanjih, ki zadevajo slovensko manjšino v Avstriji. "Verjamem zagotivom avstrijskega kanclerja, da

se avstrijska zvezna vlada trudi za rešitev odprtih vprašanj in daje pobude, vendar pa avstrijska zvezna vlada zelo težko vpliva na nekatera dogajanja na deželni ravni predvsem zato, ker se razmere na deželni in državni ravni v Avstriji razlikujejo," je po pogovoru dejal Janša.

Ana Müllner

• Slovenski premier Janša se je sešel tudi s predsednikom Srbije in Črne gore Svetozarjem Marovićem ter z avstrijskim kanclerjem Wolfgangom Schüsslom.

Kaaaj?!
Mama ima raje
certifikat?!!!

Še vedno
mu ni jasno...

Vzajemna, d. v. z., Vošnjakova 2, 1000 Ljubljana

NE ZAUPAJTE VSAKOMUR!

Z novo ponudbo Vzajemne najugodnejše!

Zaradi spremenjene zakonodaje zavarovancem Vzajemne ni treba skrbeti za preureditev zavarovanja, saj bo Vzajemna uredila samodejno prilagoditev vašega zavarovanja novemu zakonu.

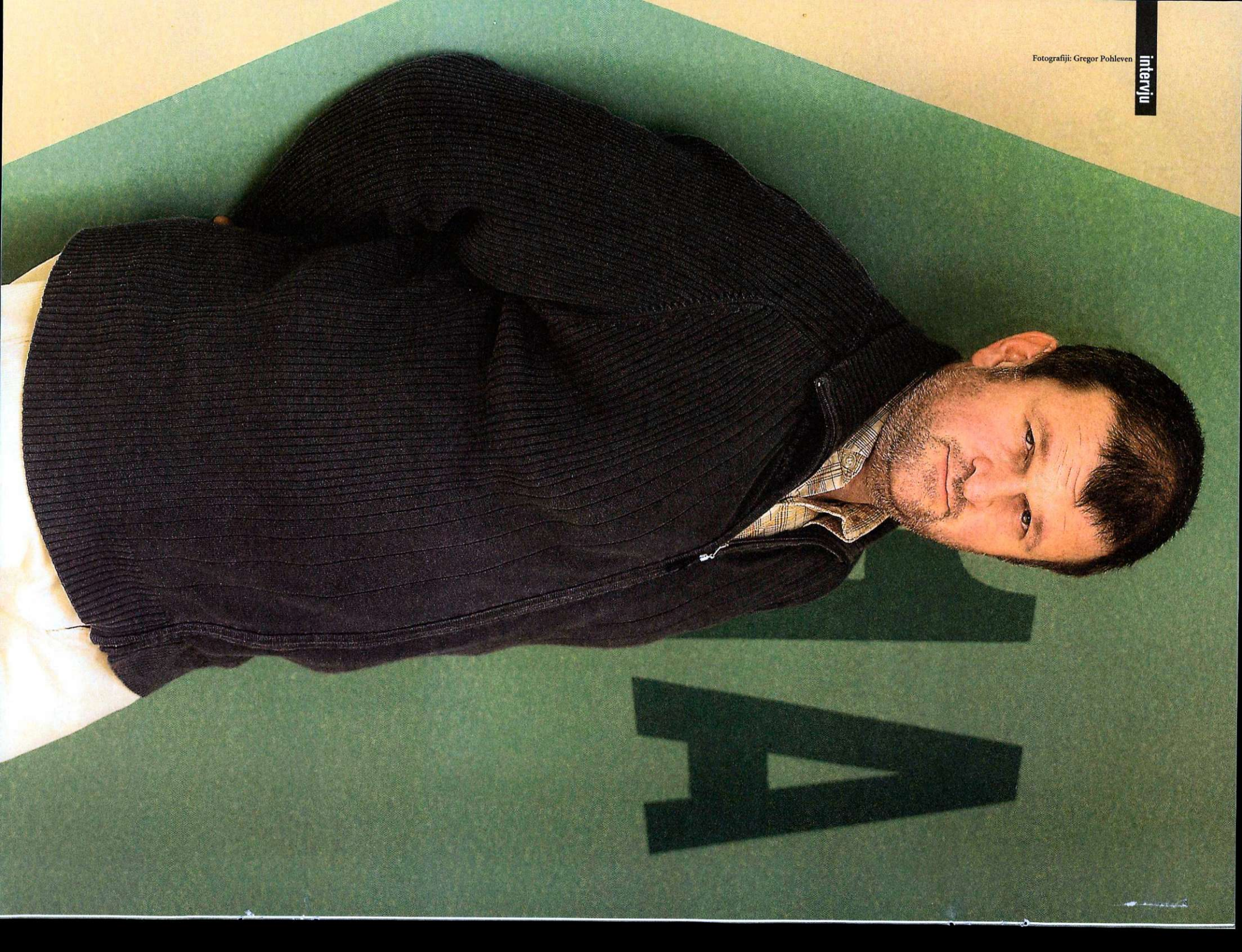
www.vzajemna.si

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

Je umetniško navdahnjeni intelektualec, ki ga je v zadnjem času javnost spoznala po njegovi kandidaturi za odgovornega urednika Dela, a se je kljub njegovi potrditvi v nadzornem svetu Dela umaknil. Pravi, da je to storil zato, ker stvari niso bile formalno urejene. O imenih in konkretnem dogajanju noče govoriti direktno. Ostaja namreč mož s hrbtnico. Z njim smo govorili tudi o medijskem skladu, političnih tednikih, "zloglasnem" zakonu o RTV. Ta čas je urednik kulturno-umetniškega programa na RTV Slovenija, še vedno pa se identificira tudi kot pisatelj, prevajalec ...

Delovali ste v različnih medijih, kot so Slovenec, Dnevnik, Revija 2000, Nova revija, RTV. Kje ste do sedaj najraje delali?

Po končanem studiju v drugi polovici osemdesetih let sem bil nekaj let najprej svobodni umetnik. Ukvarjal sem se predvsem z literaturo, esejistiko, prevajanjem, hkrati pa sem sodeloval tudi z različnimi revijami, ki so bile nekakšen laboratorij za literarne in tudi družbene ideje, ki so naznanjale spremembe na začetku devetdesetih. Nekaj časa sem bil pri Reviji 2000, kasneje sem bil glavni urednik revije Literatura in še kasneje glavni urednik revije Društva slovenskih pisateljev. Občasno sem sodeloval z Novo revijo, pisal recenzije za Dnevnik, Mladino, radio in televizijo. Svobodnjaštva sem se potem malce naveličal, navsezadnje sta bila takrat na svetu že dva od petih otrok, ki jih imava z ženo. Čedalje bolj so me zanimali mediji in novinarstvo, iskal sem vhod v kakšno večjo medijsko hišo in vedno znova zgrešil pravega.

Vse to se je dogajalo v osemdesetih?

Ja, to je bilo v drugi polovici osemdesetih. Potem je na začetku devetdesetih, po prelomu, prva demokratično izvoljena vlada zbrala denar (t. i. sklad za demokratizacijo medijev, op. p.) za nov časopis in prvi glavni urednik Andrej Rot je začel sestavljati uredniško in novinarsko ekipo. Na Novi reviji mu je nekdo, mislim, da je bil Jože Snoj, namignil, naj se pozanima, kaj je z Virkom, ki naj bi bil umirjen, razumen in razgle-

to obdobje je bilo zame čas dobrega idealizma, večina mojih sodelavcev je verjela, da je tudi v Sloveniji prišel čas za novinarstvo brez vsakršne ideološke navlake, ob vseh težavah, nekonkurenčnih razmerah v primerjavi z Delom ali Dnevnikom je bilo užitek delati stvari tako rekoč iz nič in na novo postavljati meje medijskega prostora.

Ali bi takratni sklad za demokratizacijo medijev lahko primerjali s sedaj predvidenim medijskim skladom?

Po namenu zagotovo. Problem je, ker je vmes petnajst let z nekaj zamujenimi priložnostmi, da bi se medijski prostor uravnovesil. Dokler v Sloveniji ne bo vzpostavljene evropsko primerljive geografije medijskega prostora, v kateri bo dovolj kanalov za vse relevantne nazorske, intelektualne in družbene tokove, bo po menjavah na oblasti še vedno prihajalo do turbulenc v medijih. Prvi vlak je nepreklicno zamujen in tudi kontekst za uveljavljanje novih časopisov je danes drugačen, ker medijski prostor drsi v sivo cono zniževanja standardov, kjer bolj ali manj lahko uspevajo le še vsakršni rumeni in pogrošni mediji. Zato smo na neki način še vedno poškodovana družba, kultura naše družbene in medijske komunikacije je slaba. Namesto dialoga, ki ustvarja odprto, dinamično družbo, večinoma še vedno monologiziramo za svojimi monolitnimi idejnimi in ideološkimi okopi. Slovenec je bil na žalost eden od neuspešnih poskusov vzpostavitve nor-

tarče). V določenem obdobju je imel najboljšo sobotno in kulturno prilogo, odlično kulturo in šport, povsem konkurenčno komentatorsko linijo in notranjo politiko, tudi drugi deli časopisa so bili na solidni ravni. Edini v Sloveniji smo imeli, recimo, tudi ekološko stran. V mojem obdobju je pri časopisu delovala vrsta odličnih mladih in tudi nekaj starejših novinarjev, ki danes na svojih področjih igrajo vidno vlogo v praktično vseh pomembnejših slovenskih medijih ali pa so na izpostavljenih mestih v javnih službah.

Bi lahko rekli, da je bil Slovenec primerljiv s takratnim Delom?

Ne, niti ni mogel biti primerljiv. Glede na začetni finančni vložek in dejstvo, da sta bila, recimo, Delo in Dnevnik na trgu že desetletja in je zanj vseskozi pozorno skrbela nekdanja država, je imel Slovenec toliko možnosti za uspeh, kot bi jih imel NK Domžale proti Barceloni ali Juventus ali pa košarkaški klub Idrija proti Realu ali CSKA. Bil je zgolj nov, svež vdor v medijski prostor, ki je ustvaril nekaj presežkov, vendar pa na daljši rok iz različnih razlogov ni mogel razviti svojih medijskih potencialov. Ni imel dovolj zagonskih sredstev, da bi razvil vso potrebno infrastrukturo in logistično zaledje, konkurenčno dopisniško mrežo doma in v tujini, ni imel svojih direktorjev-oglaševalcev. Po razpadu Demosa nove stranke zaradi svojih pretiranih partikularističnih interesov niso znale uskladiti razumne medijske strategije in podobno. Vse skupaj je vodilo v čedalje večjo zožitev in propad projekta.

Kakšno naklado pa bi po vaših predvidevanjih lahko imel takšen rahlo konservativen dnevnik pri nas?

Odvisno od kvalitete. V svoji najboljši izvedbi in skupaj z vsemi drobnimi stvarmi, ki časopis de-

Delo je talec peščice agresivnih novinarjev

Pogovor z
Janijem Virkom

dan fant (pri tem je imel v mislih mojega starejšega brata), Rotu pa je nekdo drug potem pomotoma dal telefon mlajšega brata, za katerega pa ni nujno, da vsi trije dobri atributi vedno držijo. Z Rotom sva se dobila, pogovorila in čez nekaj tednov sem začel z delom časopisnega urednika za kulturo. Na Slovincu sem bil najprej eno leto kulturni in potem dve leti glavni urednik. Tis-

malne, evropsko primerljive geografije medijskega prostora. Kljub številnim težavam in hibam (že naslov ni bil najbolj posrečen, s sabo je po nepotrebem prinašal retrogradne ideološke konotacije) je odprl prostor za neobremenjene mlade ljudi in za številne intelektualce in publiciste, ki so bili tudi še v osemdesetih izrinjeni iz fokusa javnih medijev (ali pa so jim rabili le kot

lajo informacijsko bogat, bralen, uporaben, nekje med 50.000 in 70.000 izvodov. Seveda pa takšnega časopisa s takšno naklado ni mogoče ustvariti v dveh do treh letih, ampak v petih do desetih.

Kaj pa sedanjost? Podpirate napoved vlade o ustanovitvi medijskega sklada?

Predloga ne poznam v podrobnostih, mis- »

» lim pa, da je v grobem primerljiv s skandinavskim modelom. Švedi, recimo, podpirajo množico revij in časopisov in s tem ustvarjajo in omogočajo bogastvo kulturne in nazorske različnosti. Zakaj bi bilo to lahko moteče pri nas? Pompozne izjave tistih, ki neprestano ponavljajo svojo mantro, da je vse treba prepustiti trgu, kažejo na pomanjkanje geografske orientacije, na izgubo zavedanja, kdo smo, kje živimo in kaj nas dela prepoznavne. V globalnem merilu smo butična država, zavarovati moramo svoje specifične značilnosti in svojo pokrajino. Z nekaj napačnimi potezami lahko postanemo neprepoznaven provincialen megamarket. Tujim bankam in multinacionalkam je verjetno vseeno za našo kulturno drugačnost. Če upravičeno varujemo manjšine, rastlinske in živalske vrste, pokrajino, lahko brez zadrege varujemo tudi svojo kulturo. Seveda je prav, da smo odprta družba, odprta država, vendar moramo nekatere stvari zavarovati kot svojo avtorsko pravico, kot blagovno znamko.

Kako ocenjujete politične tednike pri nas?

Tedniki pokrivajo večji spekter medijskega prostora kot dnevnik, najbrž pa so manj vplivni.

Kaj pa njihova kakovost?

Na splošno je solidna, po vplivu pa ne dosegajo pomena, kakršnega imajo tedniki recimo v nemškem in italijanskem prostoru. Der Spiegel ima, recimo, nad milijon naklade.

Pa menite, da bi lahko imeli večji vpliv?

Mislím, da je tu še kar nekaj prostora za njihov razvoj. Verjetno je problem, da so večinoma zamejeni na svoje idejno segmentirano bralstvo, s čimer sicer ni nič narobe. Ponuja pa se redka priložnost za kakšno dobro uredniško ekipo, da v prihodnje zasede čedalje širši sredinski prostor med obema poloma in ustvari močan vseslovenski tednik.

Ta čas ste urednik kulturno-umetniškega programa na RTV Slovenija. Vam ta zaposlitev daje širino, tako novinarsko kot umetniško? Si lahko predstavljate, da bi na tem delovnem mestu preživeli vse življenje?

(Nasmeh) Lahko. Sicer pa o tem, kje smo za vse življenje v službi, ne odločamo vedno sami. Delo na televiziji je sicer kompleksno in večplastno, polno birokratskih zamejitev in neizogibnih formalnih postopkov. Seveda pa televizija pomeni tudi ustvarjanje, ki prinaša zadovoljstvo in užitek. Televizija je med drugim vsekakor zelo velika kulturna institucija z velikim številom odličnih ustvarjalcev, odličnih snemalcev, montažerjev in profesionalcev za različne dejavnosti. Zelo pomembno sooblikuje kulturo naroda, vpliva na predstave, ki jih imajo gledalci o dogajanju doma

Kot bralcu se mi zdi, da je večina odličnih Delovih novinarjev nekakšen talec peščice agresivnih ali neveščih novinarjev, ki v javnem mediju bijejo svoje majhne ideološke vojne in mu krhajo ugled profesionalnega in kredibilnega medija.

in v tujini. Javna televizija je ena tistih osrednjih institucij, ki pomembno vplivajo na stanje v Sloveniji, kakršno je danes, in bo pomembno vplivala na to, kakšna bo slovenska nacionalna identiteta čez deset let. Javna televizija bo ena redkih ustanov, ki bo še lahko pomembno vplivala na ohranitev in razvoj slovenskega jezika in ki bo verjetno še vedno v slovenskih rokah. Svet se vedno bolj globalizira, z vstopom v EU smo del svoje suverenosti prenesli na močnejše strukture, ki se

Svet se vedno bolj globalizira, z vstopom v EU smo del svoje suverenosti prenesli na močnejše strukture, ki se jim bomo morali prilagajati. Poleg šolstva in knjige bodo prav javna televizija in nekateri tiskani mediji eno redkih oporišč nacionalne identitete.

jim bomo morali prilagajati. Poleg šolstva in knjige bodo prav javna televizija in nekateri tiskani mediji eno redkih oporišč nacionalne identitete. Ta se sicer neprestano spreminja, obnavlja, vseeno pa ima v sebi prepoznavno kontinuiteto. Strateško pametna bi bila odločitev, da nacionalna televizija ohrani ta pomen, ki ga ima, in ga nadgradi z večjim poudarkom na vsem tistem, kar soustvarja našo kulturo in identiteto in omogoča sodobno produkcijo filmov, dokumentarcev, kulturnih, izobraževalnih in otroških oddaj.

Kateri medij vam je ljubši, televizija ali tiskani medij?

Oboje ima svoj čar. Televizija ima več širine, ponuja več ustvarjalnosti, neposrednosti in estet-

skega užitka, kot pisatelj pa imam seveda rad tudi besede, pisavo, njeno sporočilnost, moč in različne nivoje, ki jih ponuja. Tiskani medij ima poseben čar, če imaš odnos do njega. Ko grem v tujino, Italijo, Francijo, Španijo, Nemčijo, pravzaprav kamor koli, vedno kupim nekaj časopisov, tudi če jih ne razumem v detajle. Rad imam časopise, ta občutek, kako razvrščaš časopis, kako šumi, kako se iz črk dvigujejo predstave.

Vrniva se k Delu. Kako vidite sedanje stanje na Delu? Kako ocenjujete sam časopis, delo odgovornega urednika Darijana Koširja?

Košir je bil dober dopisnik iz Moskve, odličan urednik centralne redakcije in je v marsičem profesionalno vrhunsko usposobljen. Ne vem, ali pa, recimo, nisem prepričan, da je prav on tisti, ki Delo vodi v precej prepoznavno zožitev. Ta zožitev je na mestu, če obstaja konsenz, da je Delo levo liberalističen časopis, in ni na mestu, če želi biti osrednji časopis brez takšne konotacije. Enako neprimerno bi bilo, če bi kdo želel iz Dela narediti desno konservativen časopis. Kot bralcu se mi zdi, da je večina odličnih Delovih novinarjev nekakšen talec peščice agresivnih ali neveščih novinarjev, ki v javnem mediju bijejo svoje majhne ideološke vojne in mu krhajo ugled profesionalnega in kredibilnega medija. Delo je po infrastrukturi, po številu kvalitetnih novinarjev, po vsakršnem potencialu osrednji slovenski tiskani medij. Predvsem je v funkciji javnosti, bralcev, ohranjanje mora visoka profesionalna merila in ostati dovolj kredibilen za oba prevladujoča politična pola. Kot takšen ne bi smel biti niti izrazito provladni niti izrazito protivladni (ne glede na vsakokratno stanje

oblasti), ne poudarjeno levo liberalističen in ne desno konservativen. Dolžnost vsakega osrednjega medija kot predstavnika tako imenovane četrte veje oblasti (marsikdo bi si želel, da postane suha veja, marsikdo da vzgojna šiba, oboje pa je slabo za našo medijsko in splošno kulturo) v vseh primerljivih demokratičnih državah je, da je neprestano pozoren na vse politične in družbene mehanizme, ki vplivajo na razvoj demokracije ali življenje državljanov. In kritično presoja vse, kar je v javnem interesu in kar zadeva temeljne pogoje našega vsakdanjega življenja. In če je, recimo, v Sloveniji samo en osrednji tiskani medij, bi bilo logično, da je približno sorazmerno enako kritičen do delovanja političnih struktur, če je na oblasti ena ali druga politična opcija.

Ali sedaj govoriva samo o tiskanih medijih? Ali bi to lahko prezrcalili tudi na druge medije?

Govoriva predvsem o tiskanih medijih. Prepričan sem, mogoče sem tudi pristranski, da je od osrednjih medijev najbolj osredinjena ali relevantna prav javna televizija. Predstavlja mnenje ene in druge strani. In ravno to je funkcija osrednjih medijev, da relevantno predstavijo stališča vseh akterjev ne glede na to, kdo je v opoziciji ali na poziciji, in potem naj se državljanji sami odločijo, katero stališče se jim zdi verodostojnejše. Mislim, da TV Slovenija ta kredibilnost bolj uspeva kot tiskanim medijem.

Lahko na kratko orišete dogajanje okrog vaše zavrnitve mesta odgovornega urednika Dela?

Glede na to, da je od takrat minilo že kar nekaj časa, se mi ne zdi smiselno stvari razkrivati, predvsem pa ne v podrobnostih. Tri mesece sem bil v medijskem obtoku, kar je bilo absolutno predolgo, šel sem skozi vse predvidene procedure, dvakrat sem po potrditvi v nadzornem svetu prišel na Delo, da bi skupaj z novimi sodelavci naredil časopis za naslednji dan, ampak nekatere stvari niso bile formalno dorečene in urejene in zadeva se ni izšla.

V čem so bila največja razhajanja?

(Smeh) O največjih razhajanjih ne bom govoril konkretno. Kot ste verjetno sami spremljali, so bile razmere na relacijah med lastniki, upravo in novinarji turbulentne. Postavil sem nekatere pogoje, da bi lahko štartal z ne preveč stolčenimi gležnji in dejansko poskušal narediti, kar sem napisal v svojem programu in navsezadnje tudi predstavil novinarjem, upravi in nadzornikom.

Ves čas ste se pogajali s predsednikom uprave Perovičem ali tudi še s kom drugim?

Večinoma s predsednikom uprave.

Na vašo odločitev pa napovedani prihod Danila Slivnika na Delo ni vplival?

Kontekst se je seveda s tem spremenil, neposredno pa to ni povzročilo prekinitve dogovaranja med upravo in mano.

Ste bili nad podporo novinarskega kolektiva na Delu pozitivno presenečeni ali razočarani?

Presenečen. Prišel sem se predstaviti od zunaj, in kar je še huje, s televizije (večina časopisnih novinarjev je prepričana, da so televiziji bolj ali manj nepismeni in intelektualno ne povsem artikularni, večina televizijcev je prepričana, da časopisni novinarji pred kamero večinoma ne spravijo skupaj niti pet ali šest razumljivih, suverenih stavkov in se pred javnostjo skrivajo za svojimi računalniki, kjer si šele dajo duška; v obeh primerih gre najbrž za pretirane predsodke). Med Delovimi novinarji je veliko odličnih piscev, intelektu-

alcev, neugodnih izpraševalcev (kar je tako ali tako odlika pravih novinarjev), med svojo predstavitvijo sem pravzaprav užival v pogovoru s temi ljudmi. Rad imam temperamentne novinarje, neugodna vprašanja, različnost pogledov. Če se prav spomnim, je od navzočih novinarjev ali tistih, ki so se kasneje izrekli, šestinštirideset novinarjev podprlo mojo kandidacijo, štiriinštirideset jo je zavrnilo, nekaj pa je bilo vzdržanih.

Katere spremembe so bile predvidene z vaše strani, če bi postali odgovorni urednik Dela?

V svojem predstavitvenem programu sem jih nakazal na sedmih straneh. Ni dovolj prostora, da bi jih nanizal, za silo jih lahko povzamem v dveh stavkih: narediti časopis bolj bralen, skupaj s sodelavci postaviti tako visok prag profesionalnega novinarstva, da se ob njem spotaknejo očitki z leve ali desne strani političnega prostora.

Je torej zgodba z Delom dokončno končana, ali obstajajo še kakšne opcije?

Glejte, na televiziji imam v kulturnih in umetniških programih in tudi zunaj njih vrsto odličnih sodelavcev, s katerimi mi je v veselje delati in

Za kulturo na javni televiziji in na splošno za televizijo je bilo po osamosvojitvi eno samo zares svetlo obdobje, ko je bil predsednik sveta RTV Rudi Šeligo; takrat je imela televizija ugled in moč, suvereno se je zavedala svojega poslanstva in je poudarjeno vlagala tudi v produkcijo kulturnih in umetniških programov.

se že lep čas skupaj prizadevamo za to, da bi bili naši programi bogatejši in naše delovne razmere boljše, kot so. Ne vidim razloga, da se ne bi še naprej, niti ni pomembno, kdo s katere pozicije. Na Delu se vzpostavljajo nova razmerja, v interesu javnosti, novinarjev, zaposlenih in gotovo tudi lastnikov je, da se razmere uredijo tako, da bo časopis čim prej stabilen in bo lahko v polnosti uveljavljal svojo pomembno vlogo. Moje opcije? V življenju ni nič dokončnega, razen konca.

Se na RTV že čuti "zloglasni" zakon o RTV? Obstaja strah pred tem zakonom?

Ni razloga, da bi vladalo kakšno ozračje strahu. Večini ljudi, ki delamo na televiziji, je bilo jasno, da do sprememb mora priti. Ali bo zakon dejansko omogočil boljše pogoje za ustvarjanje programov, bo pokazal čas. Politična modrovanja so po sprejetju zakona povsem odveč; njegova kvaliteta se bo potrdila ali ovrgla v praksi. Prepričan pa sem, da je v javnem interesu in v interesu vsake razumne politične opcije, da sta javna radio in televizija kot osrednji elektronski medij in pomembna kulturna institucija urejena tako, da so njune organizacijske, finančne in tehnološke zmoglosti primerljive z evropskimi standardi.

Glede na možnost, ki jo predvideva zakon o zamenjavah sedanjih urednikov, se vi morebitne zamenjave ne bojite?

Edino, kar je pomembno za javno televizijo, je, da se ljudje, ki zasedajo vodilna mesta, zavedajo, kakšen pomen ima javna radio-televizija za slovenski medijski in kulturni prostor in da je njeno temeljno poslanstvo ustvarjanje čim bolj raznovrstnih, vsebinsko bogatih, verodostojnih in kvalitetnih programov. Izpostavljeni položaji niso tisti, ki bi prinašali posebno srečo, pri premikih navzgor ali navzdol nikoli nisem imel občutij, povezanih s strahom ali veseljem.

Ste kot urednik kulturno-umetniškega programa zadovoljni s sredstvi, ki jih prejimate za svoj program?

Seveda ne. Glede na tehnološke zmogljivosti in na dejstvo, da je imela TVS v preteklosti že bistveno večjo produkcijo igranih programov, dokumentarnih serij, postavitev izvornih glasbeno-scenskih del, risanih filmov in še marsičesa, je normalna ambicija, da se vsaj približamo nekdanjemu obsegu tovrstne produkcije. Ali še bolje, da ga presežemo. Na področju televizijskih fil-

mov in dram so bili praktično vsi projekti uspešnice, ki jih je na televiziji gledalo tudi več kot 300.000 gledalcev (Pod njenim oknom, Kajmak in marmelada, Delo osvobaja, Jasnovidka, Želim vse in drugi), nekateri od njih so imeli tudi izjemno gledanost v kinih. Če se omejim le na področje televizijskega filma, je dejstvo, da bi namesto sedanjih dveh ali treh letnih kosov igrane produkcije v prihodnosti televizija morala producirati en televizijski film ali televizijsko dramo na mesec, kar bi bilo primerljivo z nekdanjim stanjem pri nas in z aktualnim stanjem pri primerljivih javnih televizijah po Evropi. Da ne govorim o kostumskih filmih: ne vem, kdo v Evropi bo, recimo, namesto nas naredil film o Karantancih, Valvasorju, Ketteju in Murmu, posnel Rokovnjače ali Mostiščarje. Za kulturo na javni televiziji in na splošno za televizijo je bilo po osamosvojitvi eno samo zares svetlo obdobje, ko je bil predsednik sveta RTV Rudi Šeligo; takrat je imela televizija ugled in moč, suvereno se je zavedala svojega poslanstva in je poudarjeno vlagala tudi v produkcijo kulturnih in umetniških programov. Takšne poteze v sedanjosti in za prihodnost bogatijo našo kulturo in dajejo naši identiteti suverenost močnih, trdoživih narodov.

Gregor Drnovšek

Profesor Daniel Donde je utemeljitelj faux-arta.

Marsikateri ljubitelj umetnosti si želi v svoji zbirki imeti sliko katerega od znanih slikarjev, toda takšna dela so najpogosteje predraga za žep skoraj vsakega zbiralca. Replike, ki jih je mogoče kupiti povsem zakonito, so zato več kot dobrodošle.

Ljubljana in Grand Hotel Union sta dva dni, od 18. do 20. novembra, gostila razstavo 46 replik najbolj znanih slikarskih del sveta in 15

Fotografije: Gregor Pohleven

Replike s certifikati

avtorskih slikarskih del profesorja Daniela Ermesa Dondeja, najslavnejšega ustvarjalca replik na svetu, ki je to vrsto umetnosti tudi utemeljil.

Umetnost slikanja je bila že od svojih začetkov namenjena veselju tistih, ki zbirajo in posedujejo umetniška dela, bila je namenjena prodaji in zaslužku. Profesor Donde, začetnik trenda faux-art, v svoji knjigi spominov trdi, da je kar 50 odstotkov vseh starih slik, ki so ta čas na trgu, ponaredkov, ki se dobro prodajajo. Tako je zato, ker je lep ponaredek veliko lažje prodati kakor grd, avtentičen izvirnik. Profesor Daniel Donde se je iz tega razloga v 80. letih domislil, da bi se za-

čel ukvarjati z zakonito prodajo replik, ki jih je predstavil kot umetnost. Čeprav je imel umetnik na začetku vrsto težav z legalizacijo te vrste umetnosti, je že leta 1984 v Milanu pripravil prvo razstavo replik, leta 1986 pa je bilo ustanovljeno društvo umetnikov replik. Daniel Donde se je v tem društvu povezal s slikarji, ki so svoje ponaredke nezakonito prodajali kot izvirnike, in jim predlagal, da bi to odslej počeli zakonito. Vsaka replika, ki jo izdelajo, je opremljena s certifikatom, ki dokazuje, da se z izvirnikom popolnoma ujema. Nekatere slike so vmeščene tudi v povsem identične okvirje kot izvir-

niki. Dondeju je uspelo in s svojo dejavnostjo je prodril tako v Evropo kot v ZDA, kjer je za svoje delo dobil tudi častni doktorat Univerze Pro Deo Luis iz New Yorka.

Replike veliko dostopnejše

Replike, ki jih izdelajo Daniel Donde in njegovi sodelavci, so pre-

dejevih replik, nekateri pa so si svoj primerki kupili prav v času ljubljanske razstave. Na njej so bile razstavljene replike Van Gogha, Moneta, Renoirja, Gauguina, Pissara, Sisleyja, Mondiglianija in Canaletta ter replike staroitalijanskih in flamskih tihožitij. Čeprav prodaja cveti in je povpraševanje po replikah veliko,

Vsaka replika ima certifikat, ki dokazuje ujemanje z izvirnikom.

cej cenejše od izvirnikov, saj se njihove cene gibljejo med 1.500 in 2.000 evri za sliko. Na ljubljanski razstavi je bila na primer na ogled replika pomembnega Van Goghovega dela Portret Gacheta, ki so ga pred petnajstimi leti v New Yorku prodali za 82 milijonov dolarjev in pol. Tudi v Sloveniji je že nekaj Don-

pa Donde vztraja in v vsaki državi proda samo po eno repliko posameznega dela. Ker se s svojimi razstavami giblje po vseh velikih evropskih mestih, so bile med njegovimi kupci mnoge znane osebnosti iz sveta zabave: Gianni Versace, princesa Diana, Frank Sinatra, Roger Moore, Simon Le Bon in drugi.

GOOD VIBERATIONS

107.00 MHz

www.radiovelenje.com

RADIO VELENJE

Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
tel: 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

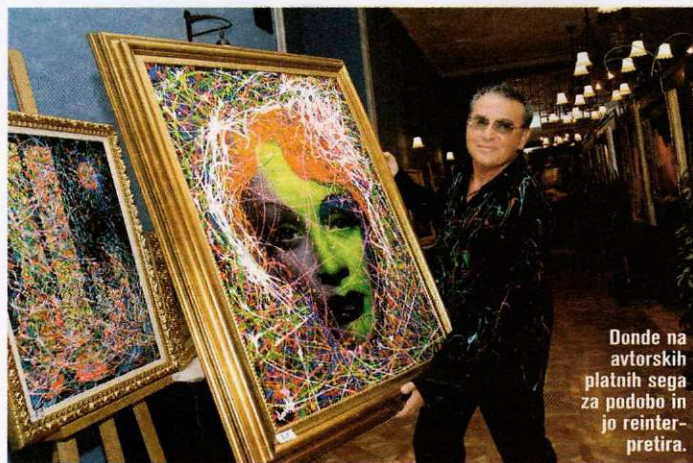
Umetnost izginulih del

Umetnik faux-arta, ki je leta 2002 s svojimi prodajnimi razstavami prišel tudi v države vzhodne Evrope in Balkana – v Moskvo, Vilno, Rigo, Talin in Sofio, je v svojih replikah oživil tudi veliko slikarskih del, ki jih je uničila vihra druge svetovne vojne. Leta 1998 je profesorju Dondeju prišla v roke črno-bela fotografska dokumentacija iz nacističnega arhiva. Vsebovala je fotografije slik, ki jih ni bilo več, zato se mu je porodila misel, da bi jih oživil. Tako so po vse prej kot lahkem delu luč sveta ugledale replike nekaterih najlepših del francoskega impresionizma ter vrhunska dela nizozemskih in

odkriva očem dušo, ki se skriva za vsakim umetniškim delom. Noč in svetloba lune, ki jo Donde ustvarja na svojih platnih, povzroča, da morebitni lastnik slike pridobi prijatelja iz druge dimenzije.

Tatovi umetnosti

V zadnjih dvajsetih letih je veliko umetnikov začelo posnemati koncept faux-arta Daniela Dondeja, ki se proti takšni konkurenci ostro in zagrizeno bojuje. Verjetno je prvi, ki je natančno določil, kdo so ponarejevalci oziroma, kot jih sam imenuje, tatovi umetnosti. V svoji knjigi spominov, v kateri piše o novem načinu zbiranja

angleških umetnikov. Sam Donde jih imenuje kar drugi izvirnik, saj jih brez njega in njegovih sodelavcev človeško oko ne bi več ugledalo.

Cult-art – vnovično odkritje

Daniel Donde pa ni le umetnik replik, stare umetnike znova odkriva tudi na svoj avtorski način. Z avtorskim umetniškim gibanjem cult-art je prav tako začel leta 1984. Podobe, ki so nastale pod čopiči Leonarda, Van Gogha, Matissa, Picassa in Warhola, so postale podlaga njegovega avtorskega dela in so na njegovih slikah ujete v živahno in včasih nekoliko težko razpršenost barv. Na svojih slikah Donde sega "za okvir" starih slikarskih del in jih znova vrednoti. Posega v globine barv in življenjsko ustvarjalnost slik, ki jih vnovič odkriva; posega tja, kamor je bilo do sedaj nemogoče poseči. S pomočjo lastne osvetlitve

umetniških del, opisuje, kako težko je spremeniti mišljenje ljudi, ki daje vrednost samo izvirniku. Pri takšnem prepričanju ni prostora za znanje o tem, kakšna umetnost je pravzaprav poustvarjanje, "replikiranje" slik, in kolikšna nadarjenost je za takšno delo potrebna. Ponarejevalec ali izdelovalec replik, kot so on in njegovi sodelavci, je po Dondejevemu mnenju popoln umetnik, saj njegovo delo ne dopušča nenatančnosti, nevednosti ali napak. "Zdaj pa se moram bojevati z nevednostjo malih slikarjev, ki s svojimi banalnimi kopijami mažejo in žalijo mojo čudovito idejo, ki se je rodila v 80. letih," pravi Daniel Donde. Pravi tudi, da se s pomočjo magične besedne zveze "replika avtorja", "falso d'autore", prodajajo neokusne imitacije predvsem zaradi nevednosti kupcev. Izdelovalce takšnih kopij je označil za nekulturne in neskrupne.

Lucija Horvat

Kakšno bo vreme čez 6 dni?

Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!

Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.

Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejmate samo preko kablinskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kabliskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro. Vremensko napoved "6 dni" najdete tudi na Mobilnem mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Novo mesto

Ko se je še zadnjič spustila zavesa čez filmsko platno, je občinstvo oplazil prijeten vetrič. Končal se je 16. ljubljanski mednarodni filmski festival (LIFFe).

Za filmske festivale je tako kot za demokracijo značilno dolgotrajnejše inkubacijsko obdobje. Tudi film kot presek najrazličnejših umetnosti nujno potrebuje širši nacionalni konsenz. Potrebuje podporo lastnega čeha, politike, medijev, gospodarstva; pravzaprav celotnega družbenopolitičnega organizma. Tudi z občinstvom je podobno: festival vzljubljiva postopoma, sorazmerno z vsepšno podporo. Začetki ljubljanskega filmskega festivala so bili sprejeti ta-

Ljubljanski LIFFe

ko kot sladoleđ neznanega okusa. Občinstvo je kornet najprej z neprikritim zadržkom prijelo, ga z zaprtimi očmi poneslo k ustnicam, le malo izplazilo jezik, pobrazdalo po citronu, se nakremžilo, premislilo, še enkrat ponovilo, odprlo oči in ga v hipu pospravilo.

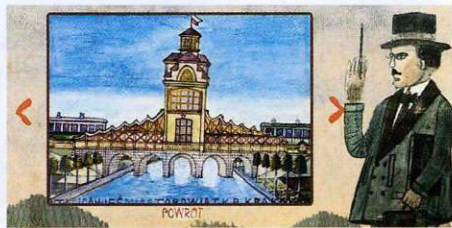
LIFFe so v podobnem zaporedju sprva zasedli ljubitelji filma, potem mladi, danes – na pragu nacionalnega konsenza (vzljubitve) – pa na LIFFe de-re staro in mlado kot tudi lokalno ozioroma globalno. Ob koncu poslednje projekcije in s tem tudi 16. ljubljanskega mednarodnega filmskega festivala je bilo nagrajencev več kot nagrad. Občinstvo je bilo nagrajeno z odličnimi filmi, režiserji s toplimi odzivi, organizatorji pa z rekordnimi številkami. Kar 108 filmov, 5 dvoran, več kot 60 gostov in 30 pogovorov, pet slovenskih filmov v programu, prek 51.000 prodanih vstopnic in ne nazadnje 27 filmov z zagotovljeno distribucijo v Sloveniji. Nekateri mu očitajo preobsežnost, drugi premalo koherenten program.

Trčenje

Za nekatere je bil tudi letošnji LIFFe pravzaprav maraton. Metod Pevec, režiser in igralec, sicer pa član žirije za glavno nagrado vodomec, je pred začetkom svetoval: "Za vsak dan vsaj en film!"

Začelo se je s Trčenjem. Režiser Paul Haggis je po uspešnem scenariju za

Eastwoodovo Punčko za milijon dolarjev posnel večkarakterno, večetično in večfobično dramo o malih, večinoma zlomljenih posameznikih, ljudeh s številnimi predsodki, paranoikih, pre-računljivih in agresivnih. Pet zgodb, pet šokov. Občinstvu so pridrle solze. Film je segel zares globoko. Posameznika ne smemo soditi po barvi kože! Ksenofobična žena javnega tožilca ni-

kakor ni dopustila, da ji ključavnico popravi mehiški priseljencec. Njegova hčerkica zvečer ni mogla zaspati. Strah jo je bilo streljanja. Povedal ji je pravljico in ji "nadel" neprebojni jopič. Postala je angel in kasneje rešila očeta, ki ga je želel ustreliti pakistanski trgovec, razčlovečen od ropa prejšnji večer.

Potem je 80-letna Krystyna Feldman upodobila resnično moško osebo, poljskega naivnega slikarja Epifana Drowniaka (1895–1968), imenovaneega Nikifor. Bil je psihično prizadet, a kot slikar je poosebljal fenomen čistega genija. Kot takega ga je leta 1960 odkril akademski slikar Marian Wlonski. Nikifor je risal nepretrgoma,

vsak dan vsaj eno sliko, prek 10.000 obrazov, ves čas pa je ohranjal svoj otroško naivni razpoznavni slog.

Ivano

Da, nekateri so s karto v rokah odhajali ven. K temu jih je prisilil madžarski libreto, ki je pokazal na častihlepno in neodbravanje drugačnosti, pa čeprav se le-ta zavzema za dobroto. Narkomanko Ivano so rešili tik pred smrtjo. V zahvalo Bogu je začela bolnikom ponujati telo in jih ozdravljati. Ljubosumje glavnega doktorja je prevladalo nad ljubeznijo in začel se je boj za Ivano Orleansko.

V Strtih cvetovih je bil Bill Murray na las podoben tistemu, ki je bil izgubljen v prevodu. Jim Jarmusch je ustvaril lahko komedijo, v kateri je Don Johnson iskal svojo nekdanjo ljubico, s katero naj bi imel sina. Ljubic je bilo pet, vse pa so bile fantastične. S Palico za golf je Tae Suk na poseben način reševal stanovanjske težave. Z njo je ubijal. Minimalističen korejski film, v katerem glavni igralec ne spregovori, je pravzaprav ples. Gibanje je tisto, ki nas rešuje; s pravočasnim gibanjem se lahko skrijemo. Ilja Kržanovski je z nebajeslovnim številom Štiri pokazal razčlovečenost sedanje ruske družbe, ki se utaplja v tranzicijskem bazenu,

napolnjenem z alkoholom, blatom, naturalizmom, lažmi. Naš razum je spolzel na raven pasjega laježa.

Živeti z očetom je naporno; še posebej če se z njim pobotaš šele pred njegovo smrtjo. "Umreti pa sme le tisti, ki je živel polno!" Kdo pa je bil "Vsiljivec"? Treborjevo srce, ki se je v lynchevski pripovedi Clair Denis odločilo zapustiti Švico in odpotovati po sledih nezakonskih sinov.

Muhasti oblak

Tony Takitani je bil v japonskem minimalizmu popolnoma osamljen, dokler ni spoznal odvisnice od nakupovanja oblek. Dante Remus Lazarescu je imel raka v zadnjem stadiju. To je sicer prva ugotovila medicinska sestra, ki pa bi po hierarhiji morala ugotoviti zadnja. Smrt gospoda Lazarescuja je bila zato neizbežna.

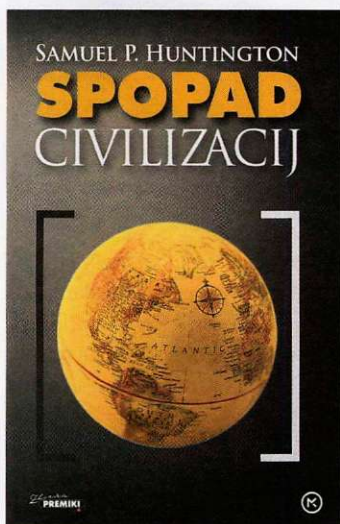
Ali veste, da je Šutka glavno mesto vseh Romov in njihove glasbe? Spoznali pa smo še, da je hkrati tudi glavno mesto vseh mogočih šampionov. Tudi takšnih, kakršni so se zibali na Muhastem oblaku, ki je nekakšna tajvanska inačica francoskega novega vala. Kot da bi se Boštjan Hladnik začel igrati z lubenicami. Otročja pornografija se na koncu razvije v morbidno. Za konec pa še tole: Združene afriških igralcev nogometa na Islandiji se imenuje Africa United!

Lovro Kastelic

Spopad civilizacij

Založba Mladinska knjiga

Knjiga Samuela P. Huntingtona *Spopad civilizacij* je danes klasična študija o vprašanju, ali bodo v mednarodni politiki prevladovali prihodnji civilizacijski spori in kako je mednarodni red, utemeljen na različnih civilizacijah, najboljšo zavarovanje pred vojno. Dogodki zadnjih let, posebej terorizem, potrjujejo zdaj že deset let staro Huntingtonovo tezo, ki jo je kasneje nekoliko dopolnil. Zato je danes knjiga še aktualnejša, kot je bila ob svojem izidu. Populacijska eksplozija v muslimanskih državah in

gospodarska rast v Aziji sta zamajali svetovno politično sceno in načeli vprašanja človekovih pravic, demokracije, imigracije in atomskega orožja. Temeljno delo za razumevanje sodobnega sveta. Huntington je profesor na harvardski univerzi, direktor tamkajšnjega Inštituta za strateške študije in predsednik Harvardske akademije za mednarodne in področne študije.

Edith Stein

Novi svet

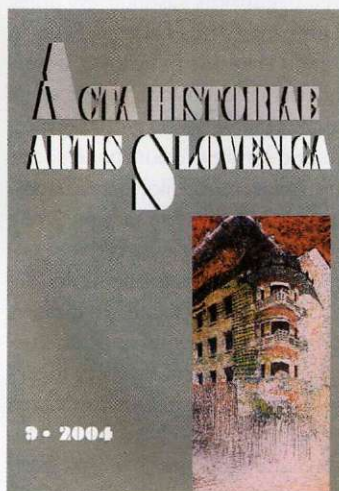
Edith Stein, ki se je rodila leta 1891 v judovski družini v Wroclawu in umrla leta 1942 v plinski celici v koncentracijskem taborišču Auschwitz-Birkenau, je bila izredna osebnost: judinja in kristjanka, filozofinja in vzgojiteljica, razumnica in karmeličanka. Katoliška cerkev jo je razglasila za svetnico. Iz razmišljanj, opažanj in izkušenj Edith Stein v knjizici *Hrepenenje po resnici* sije njena notranja glo-

bina, razumska poštenost in človeška toplina, hkrati pa zaslutimo temelj, iz katerega je črpala moč. Bila je ženska, ki ji je življenje pomemnilo "živeti za".

Umetnostna zgodovina

Založba ZRC

Zbornik *Acta Historiae artis Slovenica* (izdaja ga Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta ZRC SA-ZU) v številki 9 objavlja deset prispevkov: *Arhitekturna plastika nekdanje cistercijske cerkve v Kostanjevici na Krki* (Mija Oter), *Dubrovniški Veliki vodnjak in vprašanje njegove prvotne podobe* (Tine Germ), *Umetnostna dejavnost škofa Otona Friderika Buchheima* (Ana Lavrič), *Nicola Grassi in izgubljene slike z gradu Mirna* (Matej Klemenčič), *Bernardijev relief na Masarijevem oltarju Beata Vergine delle Grazie v Vidmu* (Helena Seražin), *Grof Rudolf Coronini Cronberg in Kojsko v Goriških brdih* (Monika Osvald), *Ikongrafska analiza smledniških*

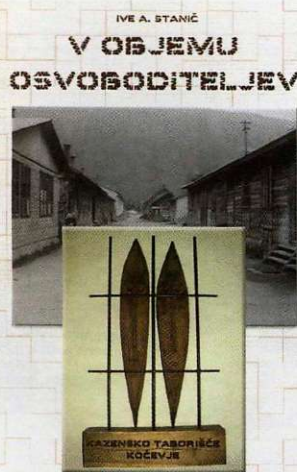

fresk in likovni viri zanje (Barbara Murovec), *Natečaj za Zacherlovo hišo na Dunaju* (Damjan Prelovšek), *Janez Gregor Dolničar v Loretu in Rimu leta 1679* (Luka Vidmar), *Ilustracije v dveh karlovskih listih iz šestdesetih let 19. stoletja* (Damir Globočnik).

Taborišče v Kočevju

Samozaložba

Ive A. Stanič se je v knjigi *V objemu osvoboditeljev* lotil povojnega "kazenskega" taborišča v Kočevju. Prikazal je komunistično taborišče, ki do zdaj v publicistiki sploh še ni bilo prikazano, čeprav je od takrat potek-

lo že šestdeset let. Do zdaj smo vedeli, da se je Kočevska spraznila zaradi nacizma in komunizma, da so porušili mnoge cerkve, da so bili obširni gozdovi skrivališča za vodstvo revolucije, da je središče mesta izbrisano zaradi medvojnega partizanskega uničenja, vedeli smo za povojne poboje v Kočevskem rogu, za povojna delovna taborišča (Ferdreng) in za zaprto območje z obsežnimi podzemnimi trdnjavami. Stanič zdaj dodaja še en del v strahotno kočevsko zgodbo. V prvem delu knjige je objavil enajst pričevanj o taborišču v Kočevju. Sledijo zapisi o povojnem molku in objava imen iz zaporniške knjige. Gre za dve knjigi, v prvi je vpisanih 881 imen zapornikov, v drugi pa 1.051. Avtorju, ki je ljubiteljski raziskovalec, lahko čestitam za objavljeno v tej knjigi, ki jo je opremil tudi z zanimivimi dokumentarnimi fotografijami.

Sanje o sanjah

Založba Ark, Izola

Antonio Tabucchi (r. 1943 v Pisi, diplomiral iz moderne književnosti) poučuje portugalsko književnost na sienski univerzi in se posveča pisanju literature in esejev. *Sanje o sanjah* je zbirka njegovih kratkih zgodb, pravzaprav zapisov sanj znamenitih osebnosti, predvsem umetnikov, ki so avtorja zaznamovali. Ker ti junaki (Dedal, Ovid, Goya, Rimbaud, Čehov, Lorca, Freud in drugi) niso zapustili nobenih zapisov o svojih skrivnostnih nočnih potovanjih, je avtor poklical na pomoč literaturo, da bi nadomestil izgubljeno.

Poučno o obrteh

Pozoj Velenje

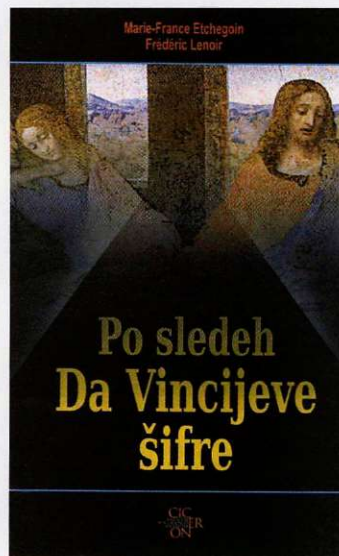
V knjigi *Pri mojstrih v delavni-*

cah je velenjski zgodovinar Jože Hudales izbral šestnajst obrtnih dejavnosti oziroma obrtnih delavnic, ki jih je likovno ponazoril Radovan Klopčič. Avtor je dejavnosti predstavil v obliki dialoga med mojstrom in vajencem. Prikazal je pekarstvo, mesarstvo, mlinarstvo, lončarstvo, usnjarstvo, čevljarstvo, sedlarstvo, tapetništvo, krznarstvo, krojaštvo, mizarstvo, tesarstvo, kolarstvo, sodarstvo, kovaštvo in dimnikarstvo. Na koncu so dodane še krajše predstavitve vsake obrti posebej in pojasnila manj znanih (obrotnih) izrazov.

Po sledih šifre

Založba Ciceron

Potem ko je knjiga ameriškega pisatelja Dana Browna *Da Vincijeva šifra* doživela velik uspeh in je celo mnoge prepričala, da so v njej izvedeli velike zamolčane skrivnosti o Jezusu Kristusu, si zdaj dokumentarci in knjige, ki Brownovo knjigo razgaljajo kot veliko izmišljajo, kar vrstijo. Založba Ciceron je izdala prevod knjige *Po sledih Da Vincijeve šifre*, ki sta jo napisala Francoza, novinarka Marie-France Etchegoin in filozof ter urednik Frederic Lenoir. V knjigi v petih

delih s pomočjo številne literature razjasnjeta Brownov razvpiti roman. Naslovljena sta jih: *Na sledi Sionskemu priorstvu*, *Skrivnostni Leonardo da Vinci*, *Jezus in Marija Magdalena*, *Od cesarja Konstantina do Opusa Dei: katoliška zarota?* in *Priorišča v romanu: potniki prestopite*.

Begunsko taborišče Spittal ob Dravi, kamor je angleška okupacijska oblast novembra 1946 iz taborišča Peggez pri Lienzu preselila slovenske begunce.

Kakšno vlogo so imeli begunci, ki so se zaradi komunistične revolucije umaknili iz Slovenije, v življenju koroških Slovencev?

Dr. Janko Zerzer prikazuje njihov položaj na Koroškem, se zadržuje pri tistih, ki so se integrirali v tamkajšnjo narodno skupnost, pri težavah, ki so ovirale boljše povezovanje, a tudi pri neprecenljivi vlogi, ki so jo v verskem in kulturnem živ-

Begunci na Koroškem

1. del

ljenju odigrali zlasti begunski duhovniki, predvsem salezijanci. Ko govorimo o povojnem begunstvu med koroškimi Slovenci, je treba najprej nekaj povedati o taborišču v Spittalu ob Dravi, saj so tam begunci živeli dalj časa, majhen delček pa jih tam živi še danes. Tamkajšnje taborišče je bilo urejeno leta 1942 za interniranje in je lahko sprejelo kakih 5.000 oseb. Po letu 1945 je bilo tam 3.500 oseb, večinoma Slovencev. Med letoma 1945 in 1947 je taborišče upravljala Unrra, begunska administracija Združenih narodov, nato britanska zasedbena sila, ki pa ga je decembra 1949 izročila Avstriji. Medtem ko je na koncu 40. let v taborišču živelo še kakih 3.000 Slovencev, se je število zaradi izselitve v čezmorske dežele do leta 1954 zmanjšalo na 354. Danes od teh beguncev v Spittalu živi le še kakih deset družin in otroci tretje generacije imajo deloma že težave s slovenskim jezikom.

V taborišču se je takoj začelo kulturno življenje, ki so ga v glavnem organizirali salezijanci. Imeli so osnovno šolo, gimnazijo, mladinski dom in poklicno šolo, ki jo je ustanovil in upravljaval Ivan Matko. Razmišljali so celo o slovenski univerzi, kar pa se ni dalo uresničiti. Učni programi so bili v veliki meri prilagojeni avstrijskim, učni jezik pa je bil seveda slovenski.

Vloga učiteljev

Toliko na kratko o taborišču Spittal. Nas pa predvsem zanima, kakšno vlogo so begunci igrali v življenju koroških Slovencev. Na prvi pogled in glede na število beguncev moramo reči, da je bila ta vloga zelo skromna. Begunci niso iskali naše bližine, na strani koroških Slovencev pa tudi ni bilo zanimanja za "Kranjce". In končno je Spittal od južne Koroške bolj oddaljen, kot bi pričakovali. Njihov cilj pa itak ni bila Koroška, temveč čezmorske dežele. Nekaj pa jih je le našlo v naše vrste, bodisi da so tu imeli znance ali so našli kako zaposlitev. Ti so pretežno igrali pomembne vloge in so v naših vrstah opravljali izredno dragoceno kulturno delo. V prvi vrsti so to bili duhovniki, a o njih pozneje.

Med begunci je bilo nekaj učiteljev, ki bi radi poučevali na dvojezičnih šolah, kar so tudi začeli, pa niso dobili stalne zaposlitve, ker niso dobili avstrijskega državljanstva. Tako jim je preostala samo emigracija. Omenim le Armina Kurbusa, ki ga imajo v Št. Lenartu pri Sedmih studencih in v Bilčovsu še v najboljšem spominu. Otroke je učil peti in je šel z otroškim zborčkom iz Št. Lenarta celo gostovat v Gorico in Trst. Enako je šlo Bogomiru Lumbarju, ki ni mogel poučevati in je postal urednik pri Na-

šem tedniku, kjer je bilo zaposlenih več begunskih časnikarjev; poleg Lumbarja še inž. Lambert Muri in Anton Lipovšek. Drugače je Avstrija ravnala s kočevskimi učitelji, saj jih je takoj zaposlila in so tudi takoj začeli s pričakovanim delom ponemčevanja. Nekatere učiteljice so našle zaposlitev pri šolskih sestrah, npr. Zinka Muri in Marinka Ziherl, ki se je poročila z mladim profesorjem celovškega učiteljskega dr. Valentinom Inzkom, poznejšim predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev in šolskim nadzornikom. Sama je učila na slovenskih zasebnih šolah v Št. Petru, Št. Rupertu in v Tinjah, na Zvezni trgovski akademiji in ogromno

objavljala v Nedelji, Družini in domu ter Mohorjevem koledarju.

Nekaj šolskih sester se je pridružil koroškimi skupnostim, na primer s. Stanislava, s. Berhmana; s. Celina je od leta 1946 vodila prvi slovenski otroški vrtec v Št. Petru. S. Gonzaga Kobentar je bila vzgojiteljica v Mohorjevem dijaškem domu, vodila je gospodinjstvo v Št. Rupertu in je sodelovala z Vinkom Zaletelom, dr. Tischlerjem, Silvom Miheličem in Milko Hartman opravila med mladino ogromno kulturno poslanstvo.

Ložar in Puš

Rajko Ložar, ki je študiral arheologijo na Dunaju, je bil učitelj v begunski gimnaziji v Lienzu in v Spittalu. V času koroške emigracije je raziskoval posebnosti koroške kmečke hiše, pri tem mu je pomagal študent arhitekture Jože Bavdaž, in zapisoval koroška slovenska narečja. Svoje strokovne članke je objavljaval v Koroški kroniki, reviji Vera in dom in v Mohorjevem koledarju. Ko je bila razpuščena begunska gimnazija v Spittalu, je predlagal dr. Tischlerju, da bi jo preselili v Celovec, vendar ta načrt ni padel na plodna tla.

Izredno dragocene sledove je kljub kratkemu bivanju na Koroškem zapustil dr. Ludvik Puš, kar zelo zanimivo opisuje v knjižici spomi-

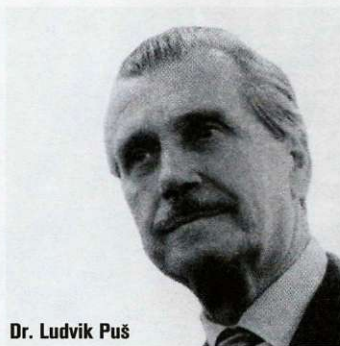
Dr. Janko Zerzer, avtor prispevka

nov Na dolgo pot. Angleška zasedbena sila ga je takoj pritegnila kot sodelavca pri tedniku Koroška kronika. Dve leti je redno pisal narodno-navduševalne članke o dragocenosti materne jezika, o ohranjanju slovenskih izročil in navad, zlasti pa o slovenskem šolstvu. Poudarjal je pravico koroških Slovencev do slovenske gimnazije in do učiteljskega, kajti za nadaljnji razvoj narodne skupnosti je potrebno lastno izobraženstvo. Precej je pisal tudi o problemih slovenskega kmeta na Koroškem. S kolesom je zahajal med kmete, si ogledoval kmetije, se pogovarjal in ocenjeval. Največ strokovnih člankov pa je objavil o čebelarstvu, saj je imel diplomu slavne dunajske čebelarške šole in je marsikoga navdušil za to hvaležno dejavnost. Njegov najzvestejši "učenec" je bil mladi Ruepi v Velinji vasi. Leta 1946 je srečal svojega nekdanjega študijskega kolega, prelata Blümla. Z lahkoto ga je pričel, da je postal organist in zborovodja v Rožku in je organizacijsko pomagal šolskim sestram, ki so se smele vrniti v svojo šolo v Št. Petru, da je jeseni gospodinjstva šola spet odprla vrata. Leto pozneje je prevzel mesto organista v celovškem Št. Petru, postal član stolnega pevskega zbora in učitelj na orglarski šoli. Skupaj s patrom Odilom Hajnškom sta zbrala in izdala 190 cerkvenih pesmi, ki jih je dr. Puš harmoniziral. Cerkevno pesmarico z naslovom Svete pesmi naši organisti in cerkveni pevci uporabljajo kot nepogrešljiv pripomoček pri slovenskem in dvojezičnem bogoslužju. O tem projektu je zapisal: "S patrom Odilom sva zapustila na Koroškem s to pesmarico spomenik najine ljubezni do rodu, ki živi in poje v zibelki slovenstva." Res škoda, da je dr. Puš oktobra 1947 že zapustil Koroško, kar pa je razumljivo, saj ga je Udba neprestano zasledovala tudi v emigraciji in je bil kar dvakrat aretiran.

Poslanstvo Mohorjeve

Velik pomen v povojnih letih je imela emigracija za Mohorjevo družbo v Celovcu. Mnogi begunci so imeli osebne stike s prelatom Valentinom Podgorcem, Rudolfom Blümlom in Jankom Hornböckom. Če so prišli v Evropo, so se oglasili pri Mohorjevi, v Domu prosvete v Tinjah

ali pri šolskih sestrah, saj v Slovenijo niso mogli. Bili so naročeni na Mohorjev koledar, ki je redno poročal o življenju slovenskih skupnosti v emigraciji. Slovenci po svetu so tudi mnogo darovali za razne dejavnosti koroških Slovencev. Pater Odilo je zbiral denar za Mohorjevo tiskarno, da je lahko kupila nove stroje. Podpore so pošiljali iz Amerike za Slomškov dom,

Dr. Ludvik Puš

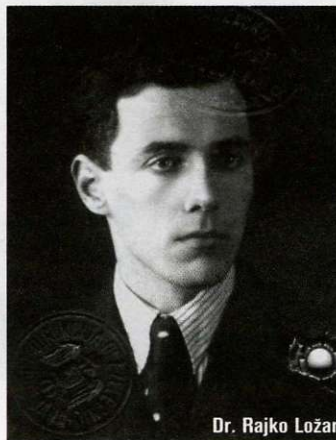
za Modestov dom, za prezidave gospodinjstev v Št. Petru in Št. Rupertu, za Sodaliteto v Tinjah. Vedno znova sem se čudil na srečanjih z emigranti, kako dobro so poučeni o koroških razmerah. Saj ni čudno, ko pa so redno dobivali Nedeljo in bili svojčas naročeni na Naš tednik. V znak povezanosti med krščanskim taborom koroških Slovencev in emigracijo sta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza leta 1995 podelila Tischlerjevo nagrado Blažu Potočniku iz Toronta.

Mohorjeva družba je založila dolgo vrsto knjig begunskih avtorjev, med drugim Ludvika Ceglarja, Vojka Arka, Hajnškove Marijine božje poti, Podobe iz otroštva Mandrskega Ludveta Ludvika Puša, več knjig Jakoba Kolarica, predvsem njegov življenjepis škofa Rožmana, vrsto besedil Metoda Turnška, kot največjo storištev pa gotovo njegov prevod Rimskega misala, Naše zdravilne rastline, Šmarnice Franca Mihelčiča in predvsem med letoma 1947 in 1981 nič manj kot petnajst romanov Karla Mauserja, nekatere tudi v ponatisu.

Vinko Zaletel

Medtem ko je imela Mohorjeva prek svoje založbe vsa povojna leta stike z emigracijo, je bil na kulturnem področju župnik Vinko Zaletel, sam begunec, edini s Koroške, ki je begunce obiskoval na vseh celinah, jih seznanjal s koroško pokrajino in

koroškimi ljudmi in doma poročal o njihovem življenju. To se je začelo spreminjati sredi 80. let. Na koroški dan v Torontu, kjer so vedno zbirali sredstva za potrebe Mohorjeve, je leta 1985 Mohorjeva družba poslala moški pevski zbor Kočno iz Sveč. Sprejem tam in pri drugih skupinah v Kanadi in ZDA je bil veličasten in obiskovalci se kar niso mog-

Dr. Rajko Ložar

li načuditi živi narodni zavesti rojakov na onem koncu sveta. Še večji vtis na koroške obiskovalce je napravilo narodno in kulturno življenje slovenskih beguncev v Argentini. Tja je namreč Vinka Zaletela spremljal rektor Kopeinig, in ko se je vrnil, je ves navdušen organiziral obisk Korošcev v Argentini. Tako sva dr. Vospernik kot ravnatelj Slovenske gimnazije in glavni urednik Celovškega zvona in jaz kot predstavnik Krščanske kulturne zveze leta 1986 potovala čez veliko lužo in tam doživela neverjetne stvari. Tri tedne so naju gostili kot kaka državnika in lahko rečem, da se je takrat začela razmeroma živa kulturna menjava med zdomstvom in Koroško oziroma delom Koroške. Pred tem je bil edino celovski Gallus leta

1974 na pevskem potovanju v Severni Ameriki. Medtem pa bilo že nekaj naših zborov in skupin v Argentini, tudi v Severni Ameriki in Avstraliji, k nam pa vedno prihajajo maturanti, učitelji, gledališčniki in pevci. Naj mimogrede omenim, da je prav od takrat s Koroško zelo tesno povezana ena velikih koncertnih pevk naših dni Bernarda Fink. a to je že druga zgodba. Seveda je tudi dejstvo, da se je kipar France Gorše iz ameriške emigracije preselil na Koroško ter si v Svečah ustvaril svoje prebivališče in stalno galerijo, kar je močno poživilo našo kulturno sceno.

Zanimivo je končno še vprašanje, kako so se emigranti integrirali v našo koroško skupnost. Da so bili dolgo časa begunci uredniki Koroške kronike in pozneje Našega tednika, sem že omenil. Tudi pri slovenskih oddajah celovške radijske postaje so bili najprej zaposleni uredniki, ki so prišli po letu 1945 iz Slovenije. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da sta bila Helmut Hartman in Mira Pešani iz Jugoslavije pregnana, le dr. Vrbinč, ki se jima je pridružil leta 1966, je prišel skozi ljubeljski predor in študij končal v Gradcu. V Spittalju je ostalo le malo družin. Na gospodinjstev teče in v gospodinjstvo šolo v Št. Petru so poslali sedem deklet, ena je obiskovala triletno strokovno šolo. Na Slovensko gimnazijo se jih je vpisalo šest. Od teh sta morala dva šolo zapustiti po kratkem času, ker nista bila avstrijska državljana, štirje pa so opravili maturo. Dva od njih, Franc Florjancič in Lojze Dolinar, danes sama poučujeta na tej šoli, druga dva pa sta zaposlena na Dunaju oz. v Gradcu.

Konec prihodnjic

Dr. Janko Zerzer

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

Tudi na Kozjanskem so grobišča pobitih po drugi svetovni vojni. 72 ujetnikov so umorili in zakopali v dve grobišči v Diplomvem grabnu v zaselku Socko, ki leži med Kozjim in Podsredo. Pobjali so jih kar s poleni, potem pa prisilili domačine, da so skopali jami in trupla z vozom prepeljali do njiju.

Kozjanski park obsega občine Bistrica ob Sotli (nekdanji Sv. Peter pod Svetimi Gorami), Kozje, Podčetrtek, Brežice in Krško. Te občine so nastale na območju nekdanjih občin Šmarje pri Jelšah, Brežice in Krško. Nobena teh občin ni leta 1990 ustanovila komisije za evidentiranje medvojnih in povojnih grobišč, ki jih

Iz knjige Mitje Ferencja Prikrto in očem zakrto

Grobišča na Kozjanskem 1. del

je priporočala takratna prva demokratična slovenska skupščina. Demokratično izvoljene predstavnike teh občin je bilo strah in sram, da bi prek teh komisij prišla na dan tista resnica, ki so jo morali ali hoteli 45 let prisilno ali prostovoljno prikrivati. Ugotovljena dejstva govorijo o zločinih, ki so jih bili zmožni izvajati samo komunisti ter nekaj izprijencev v boju za oblast in svoj materialni obstoj.

Pričevanje Ivana Šmajdka

Idea nastanka Kozjanskega parka je nastala na podlagi politično-ideološke zamisli, "glorifikacije" Tita, revolucije in komunizma. Prvotni center je bil Kumrovec kot rojstni kraj Josipa Broza, svetišče pa kumrovska politična univerza, kjer so se šolali komunistični svečeniki. Slovenski svečeniki iz te univerze so po dejanskem razpadu svetišča v Kumrovcu in navideznem razpadu njihove ideje komunizma ta sporočila prikrto, pod streho slovenske politike, prenesli v Kozjanski park.

V socialistični Sloveniji so ta območja bila najprej razglašena za zadržana. Potem so prišla v kategorijo

nerazvitih območij, nato pa v Titov spominski park. Po razpadu socialistične Jugoslavije se je hrvaški del preimenoval v Spominski park Kumrovec, slovenski del pa v Kozjanski park.

Številna grobišča tega območja sem delno opisal v tedniku Demokracija, kar je spodbudilo nekatere, da povedo še za druga, ki niso bila opisana.

Ob letošnji proslavi in maši 25. junija, dneva državnosti, ki jo Krščanski forum pod pokroviteljstvom celjskega mestnega odbora SDS prireja vsako leto na ploščadi cerkve sv. Duha v Celju, me je nagovoril Ivan Šmajdek. Prosil me je, naj se oglašim pri njem, da mi bo povedal o povojnem poboju civilistov, ki se je izvršil v njegovi rojstni vasi Socka pri Podsredi.

Ko sva se srečala, sem zapisal njegovo zgodbo medvojnih in povojnih dogajanj. "Bili smo velika družina, osem otrok in malo zemlje. Oče je zato moral hoditi v službo. S kolesom se je vozil v Krško, kjer je delal v domu ostarelih (hiralnici) tudi med vojno. Partizani so ga večkrat iskali, da bi ga vzeli s seboj. Niso ga našli, ker se jim je spretno izmikal. Leta 1944 so partizani v naših krajih mo-

bilizirali vse moške, da so napeli vrv čez reko Savo, da bi lahko njihova vojska reko prebrodila. Takrat so očeta našli in ga odpeljali. Vendar se je večkrat vračal domov, saj so ga skrbeli številni otroci. Nekega poznega večera, ko je zopet prišel domov in nam igral na orglice, so partizani spet prišli po njega, ga zagrabil, ko je sedel med nami, otroki, in ga hoteli odvreči, da jim ne bo več uhajal domov. Oče, ki je bil velik in močan, se jim je iztrgal iz rok in ušel skozi zadnja vrata. Za njim so streljali z mitraljezom, da je bilo kar svetlo. Skril se je na bližnji hribček, ki je bil porasel z grmovjem. Hribček so še nekajkrat prečesali s streljanjem iz mitraljeza. Ko so se umirili in je bila noč, jih je mama prosila, da bi šla pogledat, ali so očeta zadeli. Niso je pustili, rekoč, če je dobro zadet, je crknil, če pa je slabo, bo crknil do jutra. K sreči jim je oče srečno ušel, prestrelili so mu samo roko. Na hribčku so ostale samo prestreljene veje grmovja. Drugi dan smo morali očetu priskrbeti kolo, da se je ranjen odpeljal v Krško.

Čez nekaj časa so ga partizani spet prišli iskat. Ni ga bilo doma, zato so

vzeli konja in kravo, ju vpregli v lojtrski voz, zadaj privezali dve telici, postrelili prašiče in goske ter jih naložili na voz. Vse skupaj so odpeljali na hrib Vetrnik, kjer so imeli štab. Mami so ukazali, da se moramo v 24 urah izseliti iz Socka. Naslednji dan smo se odpravili s culami proti Krškemu. Zraven je šla tudi teta s sinom. Prvo noč smo prespali na peči pri peku v Bistrici ob Sotli, naslednji dan v Brežicah, kjer je ostala teta s sinom. Tretji dan pa smo odšli v Krško, kjer nam je oče priskrbel zasilno bivališče."

Pobili so jih 72

"Ob koncu vojne smo se vrnili domov. Hišo smo našli popolnoma izropano. V njej so partizani nameslili svoj štab. Neki moški s Trebč, ki je imel tam garažo in avto, jih je prišel prositi za bencin. Takoj so ga aretirali in osebno preiskali. Pri njem so našli osebni dokument, da je bil državljani NDH (Neodvisne države Hrvaške). Še isti dan so ga obsodili na smrt in za našo hišo ustrelili. Zakopali so ga ob potoku Bistrica, kjer je še danes. Nekega drugega dne so iz gozda prignali civiliste z dvignjeni-

mi rokami za predajo. Bili so zaraščeni z dolgimi lasmi. Med njimi je bilo pet žensk. Doma so govorili, da so bili hrvaški begunci. Partizansko 'sodišče' je zasedalo v naši hiši, kamor so jih vodili na zaslišanje. Dva zakonca sta dejala, da sta imela tri otroke, vendar sta jih na begu raje pobila, kot da bi prišli partizanom v roke. Po koncu 'zaslišanja' so jih vseh 72 ustno 'obsodili' na smrt. Vse se je dogajalo ustno in hitro. Po izreku ustne 'sodbe' so jih zvezali po tri skupaj in jih odpeljali ob Diplov graben, kjer so jih pobijali z metriskimi poleni. Streljali so samo tiste, ki po udarcu s polenom niso bili mrtvi.

Naslednji dan smo morali otroci, jaz, brat, sestra in naš bratranec, iti skopat jame do kar oddaljene samotne lesene hiške na travniku sredi gozda pri Šiškovih. Dve jami, veliki približno 4 x 4 metre, globoki pa okoli meter in pol, smo skopali na južni strani hiške, oddaljeni od hišnih vrat okoli sto metrov. Nato smo morali pobite ljudi z lojtrskim vozom od Diplovega grabna prepeljati in zmetati v jame, te pa nato zagrebsti.

Ko so se vojne razmere malo umirile, so partizani prišli aretirat očeta, strica in soseda. Moral sem jih peljati z vozom v zapor v Kozjem. Očeta so nato prepeljali v Stari pisker v Celje, kjer je bil zaprt dva meseca. Strica so zaprli na Teharjah, kjer je bil zaprt tri mesece. Glavni preganjalec mojega očeta in naše družine med vojno in tudi po njej je bil partizan Stanko Kralj iz Bistrice ob Sotli. Našo domačijo (Socko pri Podsredi, št. 6, prej št. 9) je prevzel moj nečak, je sklenil pričevanje Ivan Šmajdek.

Pokrajina mnogih obrazov

Na podlagi tega pričevanja sva se z Ivanom Dolinarjem odpravila iskati opisano grobišče. Zaselek Socko leži med Kozjim in Podsredo, na južni strani sedanje na novo speljane ceste. Stara cesta je bila z močnim ovinkom speljana skozi vas. Nasproti vasi, na severni strani ceste, teče vzporedno Diplov graben, prek katerega je postavljen mostič. Po njem je speljana asfaltirana poljska pot, ki se vije prek v začetku malo zamočvirjenega Velikega travnika. Na desni strani te

ceste stoji novejša hiša z velikim gospodarskim poslopjem in malo zanamarnim dvoriščem. V začetku gozda cesta zavije močno v desno, kmalu za tem ovinkom pa je odcep v desno, kjer stojijo tri hiše. Domačini pravijo, da je tu pri Šiškovih. Srednja, lesena, ki je najstarejša, ima naslov Gradišče 27. Prva, neometana, za silo pozidana iz cementnih zidakov, z oboro za prašiče in otroškimi igračami pred vrati, pa je brez številke. Zadnja, najnovejša, iz rdeče opeke in neometana, je velika in prostrana, vendar tudi brez številke. Za to hišo je bilo potrebnega veliko zemeljskega izkopa na grebenu hriba. Odvečno zemljo so porinili po hribu navzdol in s tem prekrili dve grobišči 72 povojnih žrtev partizanskega nasilja. Poličevo navodilo o prikrivanju grobišč, žrtev partizanov, je v Kozjanski park prispelo z zamudo, vendar je, kakor je videti, še vedno v veljavi. V bližini teh treh hiš stoji na obnovljenih starih ruševinah lovska kočja, ki je na zahodnem delu bolj podobna baraki. Nosi zanimivo številko Podsreda 12, čeprav je sredi zaselka Gradišče.

Po najdbi in ogledu tega prikritega grobišča sva se z Dolinarjem odpravila v Podsredo, da poiščeva kakšno gostilno za počitek. Na lepo urejenem in obnovljenem trgu v Podsredi gostilne nisva našla, ampak samo bar z gostilniškim videzom. Dobilna in popila sva dobro kavo. Potem sem odšel v bližnjo upravo Kozjanskega parka, kjer sem kupil zemljevid tega parka, ki nosi naslov Pokrajina mnogih obrazov. Ob tem sem se spomnil, kako so mi domačini iz Podsrede pred leti razlagali novejše dogajanje na njihovem gradu.

Ropanje gradu Podsreda

Grad sem prvič videl ob razstavi steklarskih izdelkov. Na razstavo me je opozoril prijatelj, ki so ga ti izdelki zanimali, zato smo se skupaj odpravili na ogled. Čudil sem se, kako je stavba dobro ohranjena, vendar sobane popolnoma prazne, brez vsakega pohištva. Razložili so mi, da so grad pustili pri miru tako nemški okupatorji kot partizani, tako da je konec vojne dočakal nedotaknjen. So pa leta 1946 začeli na grad voziti tovarnjaki iz Ljubljane. Grajsko pohištvo so odvažali tako dolgo, dokler gradu niso popolnoma izropali. Ostale so samo prazne stene. Primerjava s fašističnim ropom cerkvenih slik iz primorskih cerkva se poraja sama od sebe.

Kakor sem izvedel na šentjurskem terenu, kjer sem bil živinozdravnik, se je podobno dogajalo po potresu na Kozjanskem. Prihajale so razne strokovne komisije in komisije za oceno škode po potresu, večina iz Ljubljane, in se zapodile na podstrešja, kjer so jih zanimala zaprašena stara razpela, leseni kipci, stare ure, kolovrati, slike na steklu, lesene posode in druge stare stvari. Ljudje so večino teh stvari darovali, saj so komisije ocenjevale potresno škodo. Med njimi so bili tudi taki, ki so zagotavljali, da so predstavniki ljubljanskih muzejev. Tako so avtomobili odhajali s polnimi prtljavniki. Že tako siromašni kraji so postali etnološko še siromašnejši. V zameno so dobili montažne hiše, pozidane z nekaj cementa in radioaktivnimi zidaki iz velenjskega pepela ter prekrite z azbestnimi salonitkami.

Po odmoru v vrtu bara v Podsredi sva se z Dolinarjem napotila k dru-

gemu cilju, v Dekmanco. Po prazniku naše državnosti sem dobil pismo Jožeta Černelča iz Vojnika, v katerem mi je sporočil, da ve za grobišče v Dekmanci, kjer so nemški okupatorji izkopali protitankovski jarek ob stari cesti proti Bistrici ob Sotli (prej Šempeter pod Svetimi Gorami). Pismu je bil priložen zemljevid kraja, na katerem je bil vrisan ta jarek, in vabilo za obisk pri njem, če mi ne bo kaj jasno. Odzval sem se vabilu in ga obiskal v Vojniku, na sedanjem domu, kjer mi je razložil, zakaj mi je pisal.

Smrad iz jarka

Nacistični okupator je svojo južno mejo nemške države proti takratni Neodvisni državi Hrvaški hotel zavarovati tudi na tak način, da je izselil skoraj vse Slovence, ki so tam živeli. Večino so izselili v Nemčijo, delno pa v Srbijo in na Hrvaško. Černelčeva družina, po domače pri Zlivcu, je živel v Dekmanci blizu Sotle, kjer je bila hrvaška meja. Za štiri leta so jih izselili v Nemčijo, od koder so se vrnil septembra 1945. V tem času je okupator v izpraznjeno domačije naselil Kočevske Nemce – Kočevarje. Meja s Hrvaško je bila še vedno obdana z bodočo žico in minirana, Kočevarjev pa ni bilo več. Makadamska cesta (zdaj je asfaltirana), ki je bila speljana skozi Dekmanco in je povezovala Podčetrtek in Sv. Peter pod Svetimi Gorami, je bila blizu naše hiše in po njej smo hodili ali v Šempeter ali v Podčetrtek. Ob vznožju hriba Šiškov vrh stari del ceste ni naredil tako velikega desnega ovinka po pobočju tega hriba, ampak je bil speljan kar naravnost v hrib, ob travniku Zavje proti zaselku Srebrenik. Na začetku tega vzpona, na desni in levi strani ceste, so nemški okupatorji izkopali protitankovski jarek v dolžini kakih 60 metrov in s tem zaprli ozko grlo med močvirjem na južni strani ceste in strmim pobočjem hriba na severni strani.

Ko smo hodili po tej cesti, je iz protitankovskega jarka močno zaudarjalo po razpadajočih človeških truplih. Starejši so se vedno prekržili, kadar so sli mimo, v suhem vremenu pa so raje naredili velik ovinek okoli tega kraja. Ljudje se nikoli niso pogovarjali, kdo so žrtve, ki so ležale v tem jarku.

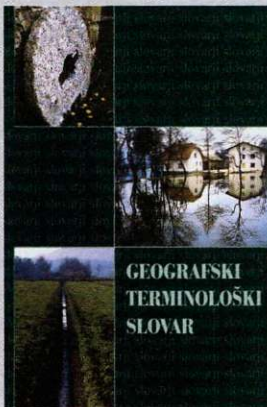
Konec prihodnjic
Janez Črnej

Geografski terminološki slovar

Založba ZRC je založila *Geografski terminološki slovar*.

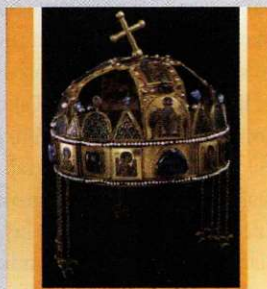
Izdajatelji slovarja so Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete in Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Slovar je temeljno znanstveno delo slovenske geografije. V njem je pomenko in terminološko natančno obdelano skoraj 9.000 strokovnih izrazov s področij fizične, družbene in regionalne geografije ter geografiji sorodnih ved. Natančno so opredeljena medsebojna razmerja izrazov, razvrščenih v posamezne discipline, kot so splošna geografija, matematična geografija, kartografija, geomorfologija, klimatogeografija, hidrogeografija, pedogeografija, biogeografija, demogeografija, agrarna geografija, industrijska geografija, geografija prometa, geografija turizma in rekreacije, geografija krasa, geografija naselij, pokrajinska ekologija in varstvo okolja. Čeprav ima prednost domače ali podomačeno izrazje, so kot sopomenke sistematično obdelane tudi tujke in izvorni tuji izrazi. S tem je na enem mestu zbrana in pomensko pojasnjena vsa bistvena zbirka strokovnega in znanstvenega geografskega izrazja, pri čemer je v razlagah pogosto uporabljeno vzročno-posledično načelo, ki je nepogrešljivo v prizadevanju po kompleksnosti geografije. Posebna vrednost slovarja je terminološko ustrezna jezikovna obdelava gradiva. V slovarju je skoraj dvajset let dela večine vodilnih slovenskih geografov.

Madžarska zgodovina

Slovenska matica je izdala po slovaški že tudi *madžarsko zgodovino*.

Knjiga *Tisočletje v Srednji Evropi* Lászla Kontlerja, profesorja zgodovine na Univerzi v Budimpešti, je sodobno in poljudno napisan pregled madžarske zgodovine od predzgodovinskega časa do najnovejše dobe. Kontler začne svojo pripoved z orisom panonskega prostora pred madžarsko naselitvijo ter z opozorili na različne teze o izvoru Madžarov in na razmere v madžarski "stari domovini". Nadaljuje s prikazom madžarskega prihoda v Evropo, njihove naselitve ter vzpona in upada ogrskega kraljestva. Osrednji del knjige obravnava zgodovino Ogrske pod Habsburžani, začetke in razvoj madžarskega nacionalnega gibanja in njihov odnos do sosedov. Zadnji del prikazuje Madžarsko ter njena protislovja in uspehe v 20. stoletju. Kontler poskuša "zgodbo" približati bralcu z njeno umestitvijo v široko in primerjalno zasnovan družbeno- in kulturnozgodovinski okvir, pri tem pa posveča pozornost ne le političnemu, temveč tudi družbenemu, gospodarskemu in kulturnemu razvoju. Razkriva, da je bila Madžarska že v srednjem veku kulturno tesno povezana z evropskim Zahodom, toda v gospodarskem in družbenem pogledu je ves čas zaostajala za njim. Med glavnimi razlogi za zaostajanje naj bi bili posebna socialna sestava ogrske družbe, dolgoletna osmanska zasedba, verska in politična razcepljenost ter prepisna lega.

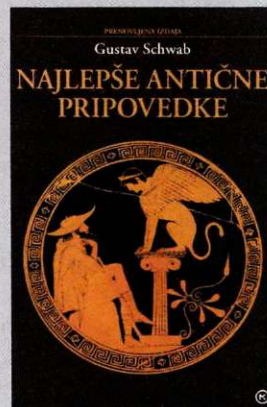
MADŽARSKA ZGODOVINA

László Kontler

Najlepše antične pripovedke

Založba Mladinska knjiga je izdala prenovljeno izdajo Schwabovih *Najlepših antičnih pripovedk*.

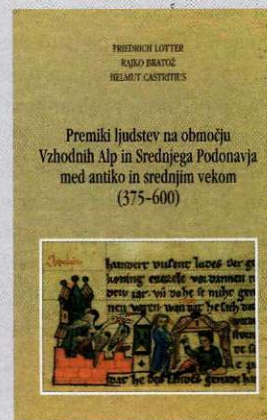
Najlepše antične pripovedke so eden najbolj bogatih, celovitih in berljivih opisov antičnega mitičnega sveta. Nemški pesnik Gustav Schwab (1792—1850) je zbral in povezal v celoto vse najlepše, kar so na področju mita in junaških pripovedk ustvarili veliki grški in rimski pesniki in pripovedovalci. V prvem delu te obsežne knjige (893 strani) je poglobljena študija Jožeta Kastelica *Zlata veja grškega mita na mitološkem drevesu starega sveta*, ki obsega čez petdeset strani. Knjiga je razdeljena na tri poglavja. Naslov prvega je *Metamorfoze in manjše zgodbe* in prinaša poleg mnogih znanih mitov tudi pripovedke o argonavtih, o Heraklu, Heraklidih, Tezeju, Ojdipu in o sedmerici proti Tebam. Drugi del prinaša pripovedko o Troji, tretji pa pripovedke o zadnji Tantalidi, Odisejevi vrnitvi in o Eneju. Te pripovedke pričajo o veličastnem sijaju davne civilizacije, iz katere je zrasla vsa evropska kultura. Čudežni svet junakov, božanstev, pošasti in drugih mitoloških bitij ostaja tudi v našem času neusahljiv vir navdiha in motivov.

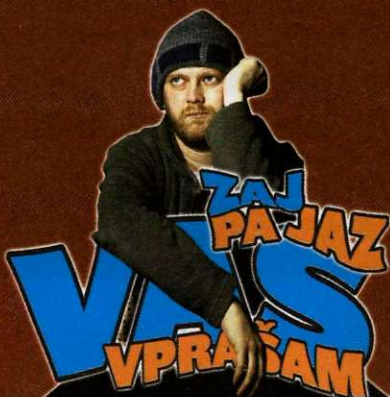
Premiki ljudstev

Založba Sophia je izdala knjigo *Premiki ljudstev na območju Vzhodnih Alp in Srednjega Podonavja med antiko in srednjim vekom (375–600)*.

Delo – podpisujejo ga zgodovinarji Friedrich Lotter in sodelavca Rajko Bratož in Helmut Castritius – ni zasnovano po načelu kronološkega zaporedja, temveč prinaša v sedmih poglavjih prikaz šestih tematskih sklopov, ki se nanašajo na tri osrednje teme. Prva prikazuje strukturo poznoantičnega Rimskega cesarstva s prikazom najprej prikritega, kasneje pa odkritega spopada med zahodnim in vzhodnim delom Rimskega cesarstva za nadzor nad strateško pomembnim vmesnim ozemljem Panonske dieceze (Zahodnega Ilirika). Druga, najboljše, govori o plemenskih zvezah in je razdeljena na tri sklope: prikaz gotških etnogenez v približno tridesetletnem razponu od bitke pri Adrianoplu in prihoda gotško-hunsko-alanske skupine v Panonijo (378—380) do odhoda tako imenovanih Zahodnih Gotov v Italijo (408), razvoj v 5. stoletju s prikazom premikov in razvoja germanskih podonavskih skupin, zlasti ostrogotske, in njenih tekmecev pri boju za vojaško in politično prevlado v obravnavanem prostoru; obravnava dveh germanskih skupin, ki sta se uveljavili v prvi polovici 6. stoletja (Langobardi in Bavarci), in dveh novih (Avari in Slovani), ki sta se uveljavili v drugi polovici, kar pomeni korenito in trajno spremembo v poselitveni podobi obravnavanega prostora. Tretja tema se nanaša na postopno zamiranje poznoantičnega romanskega prebivalstva, ki se kaže v obliki organizirane odselitve ali kot beg proti zahodu. To izjemno delo je prevod izvirne nemške izdaje.

**SMEH
JE LAHKO
NEVAREN**

NOVA NADALJEVANJA KOMEDIJE
Z MATJAŽEM JAVŠNIKOM

NA VAŠEM RADIU - 102.4 in 103.7 CENTER

POSTAJA **CENTER**

102.4, 103.7 MHz

WWW.RADIOCENTER.SI

tv PRIMORKA

Dnevnik TV Primorka
od ponedeljka do petka ob 20.00

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

aktualne novice
s Primorske

**Kurilno olje je
lahko cenejše!**

*RAVNO
PRAV*

HLADNO

TOPLO

PETROL

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI

080 22 66

Prenašalec 2

TRANSPORTER 2

Frank Martin je najboljši v svojem poslu. Nekdanji operativec posebnih enot dela kot transporter. Prevaža dobrine – ljudi ali kar koli pač nanese. Zelo preprosto, samo dostavi ... in ne postavlja vprašanj.

Upokojeni prenašalec najrazličnejših pošilk Frank, igra ga Jason Statham, se je iz vročega Sredozemlja preselil v Miami, kjer je zaposlen kot voznik premožnega visokega vladnega uradnika za boj proti mamilom. Ko temu ugrabijo sina, se Frank odloči posredovati, s tem pa se zaplete v globoko zaro-

to zločinca, za katere je deček le sredstvo, s katerim bi prišli do nevarnega biološkega orožja. Kot da zločinci še niso dovolj, Franku kmalu za ovratnik dihajo tudi možje v modrem, ki zmotno mislijo, da tudi on tiči za ugrabitvijo.

Frank se je iz francoskega Sredozemlja preselil v Miami na Floridi. Transporterja ne more presenetiti skoraj nič, vendar je mlademu Jacku Billingsu to uspelo. Frank ni pričakoval, da se bo navezal na šestletnega Jacka, ki ga vozi v solo in iz sole. A ko Jacka ugrabijo, mora uporabiti v bitkah preizkušene veščine, da bi našel dečka in preprečil ugra-

Režija:	Louis Leterrier
Scenarij:	Luc Besson, Robert Mark Kamen
Produkcija:	Luc Besson, Steve Chasman, Terry Miller
Igrajo:	Jason Statham, Alessandro Gassman, Amber Valletta, Kate Nauta, Matthew Modine, Jason Flemyng
Premiera:	8. 12. 2005
Distribucija:	Continental Film

biteljem izpeljati načrt, po katerem naj bi izpustili virus, ki bi ubil vsakogar, ki pride v stik z njim.

Nadaljevanje svetovne uspešnice

Ko je oktobra leta 2002 Twentieth Century Fox v kino poslal Prenašalca, je ta postal svetovna uspeš-

nica. Njegov producent in koscenarist je bil uveljavljeni filmski ustvarjalec Luc Besson. Na DVD je Prenašalec postal še večja uspešnica. Hkrati se je z njim rodil novi hollywoodski akcijski zvezdnik, Jason Statham kot Frank Martin pa je postal njegov prepoznavni lik. Statham pravi: "Ljudje

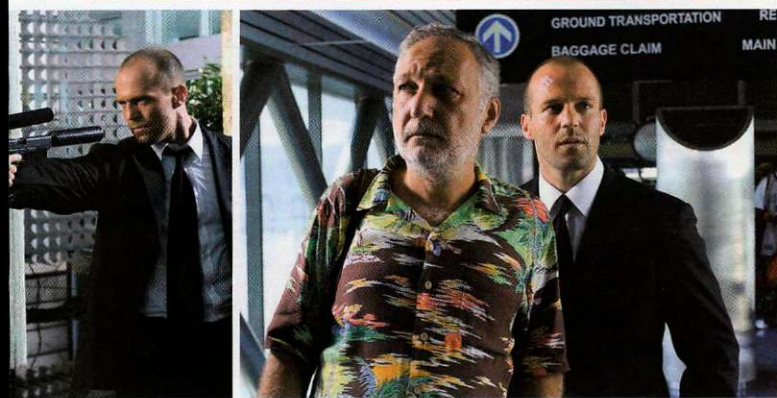
Senca preteklosti

Povsem običajna družina na čelu z umirjenim Tomom je potisnjena pod žaromete medijev, ko Tom v samoobrambi ustrelji nasilnega roparja.

Tom Stall (Viggo Mortensen) uživa srečno in mirno življenje s svojo ženo odvetnico (Maria Bello) in otrokoma v mestecu Millbrook. Toda nekega večera je idile konec, ko Tom dvema nasilnežema prepreči

poskus ropa v svoji okrepčevalnici. Vedel je, da prinašata težave, zato je poskušal zavarovati svoje goste in prijatelje. V samoobrambi je ubil dva iskana kriminalca ... Kar nenadoma postane junak, zato se

njegovo življenje čez noč postavi na glavo. Znajde se v središču medijske pozornosti, kar mu ni niti najmanj všeč. Kmalu k njemu pristopi skrivnostni in grozeč možki (Ed Harris), ki je prepričan, da mu je

so mi povsod pripovedovali, kako sta jim bila vseč Transporter in lik Franka Martina. Prenašalec je zame še posebej pomembna vloga, saj je vplivala na mojo kariero bolj kot kateri koli film, ki sem ga kdaj posnel.”

Po besedah režiserja drugega Prenašalca Louisa Leterrierja, ki je bil pri prvem umetniški vodja, je bila glavna privlačnost izvirnika Stathamova upodobitev lika. “Jason ni prikazal

le izjemnih telesnih sposobnosti lika, ampak tudi njegovo človeškost,” pravi Leterrier. “Jason je Franka upodobil kot oklevajočega bojvnika.

Frank si ne želi več opravljati sumljivih poslov; hrepeni po preprostem življenju. A usoda se rada poigrava z njim in v novem filmu se mora spet spopasti z nemogočo situacijo.” Robert Mark Kamen, ki je z Lucom Bessonom napisal scenarija za oba dela, se strinja, da v veliki meri film dolguje svojo privlačnost Stathamovemu pristopu do ikonskega lika. “Jasona odlikujeta človeškost in spodobnost; obe vrline oživita v Franku Martinu, čeprav je seveda žilav kot le kaj.”

Po svetovnem uspehu Prenašalca in vstajenju Stathama kot novega filmskega akcijskega zvezdnika nadaljevanje ni povsem nepričakovano. Luc Besson si je Prenašalca 2 zamislil kot filmski dogodek, ki bi presegel izvirnik tako po obsegu kot po čustvih. **Monika Maljevič**

prav Tom škodoval v preteklosti. Tom s svojo družino z vso silo udari nazaj, saj je prepričan, da so ga zamenjali z nekom drugim.

Čeprav ga vsi slavijo kot junaka, se Tom in njegova žena Edie le s težavo spopadata z novim načinom življenja, dodatne težave pa povzročita zlovesča Carl in Richie, ki Toma zamenjata z nekom drugim in trdita, da jima je v preteklosti storil hudo krivico.

HISTORY OF VIOLENCE

Režija: David Cronenberg
Scenarij: Josh Olsen, John Wagner, Vince Locke
Produkcija: David Cronenberg, Kent Alterman, Cale Boyter
Igrajo: Viggo Mortensen, Maria Bello, Ed Harris, William Hurt, Ashton Holmes, Peter MacNeill, Stephen McHattie idr.
Premiera: 1. 12. 2005
Distribucija: Ljubljanski kinematografi

na kratko

Francoski igralec **Thierry Fremont** je v New Yorku prejel mednarodno nagrado emmy (International Emmy Award), ki jo podeljuje mednarodna televizijska akademija, in sicer za vlogo morilca v televizijski nadaljevalki *Dans la tête du tueur* (V glavi morilca). Nagrado za najboljšo televizijsko igralko je dobila Kitajka He Lin za vlogo v *Slave Mother* (Suženjska mati), za najboljši dokumentarec nemški film *Das Drama von Dresden* (Dresdenska drama), za najboljšo komedijo kanadska produkcija *The Newsroom* (Poročila), v kategoriji dramskega feljtona pa danski prispevek *The Eagle* (Orel). *Das Drama von Dresden*, oddaja o bombardiranju mesta ob Elbi pred 60 leti, je nastala v produkciji nemške televizijske mreže ZDF.

Najstniški čarovnik in knjižni junak **Harry Potter** je znova začaral ameriške gledalce. Kot kažejo podatki o gledanosti najnovejšega filma o Harryju Potterju *Ognjeni kelih*, je film prvi konec tedna po premieri zaslužil 101,4 milijona dolarjev. Po mnenju analitikov je to rekordni dosežek za film v več nadaljevanjih, ta podatek pa je dobrodošel tudi za ameriško filmsko industrijo, ki je v zadnjih mesecih doživela dokaj velik upad gledanosti filmov. Ognjenemu kelihu je uspel tudi četrti najdonosnejši t. i. premierni konec tedna. Boljši finančni izkupiček so doslej imeli le *Spiderman*, ki je leta 2002 zaslužil 114,8 milijona dolarjev, ter *Vojna zvezd III - Maščevanje Sitha* in *Shrek 2*, ki sta zaslužila po 108 milijonov dolarjev.

Diane Keaton bo sledila svojim materinskim instinktom. V komediji *Mama's Boy* bo igrala vlogo požrtvovalne matere razvajenega sina, ki v poznih dvajsetih še veselo stanuje doma. Ko se mati nepričakovano zaljubi in sina končno želi postaviti pred vrata, se sin upre. Vlogo maminoga sinka bo prevzel Jon Heder. Režiral bo novinec Tim Hamilton, za katerega bo to njegov prvi igrani celovečerni film. Keatonovo bomo lahko sredi decembra videli v božični komediji *Družina Stone - zaroka prepovedana!*. V tem filmu pa sin vznemiri družinsko idilo z napovedjo, da se bo poročil.

Leonardo DiCaprio se bo lotil snemanja filma po knjigi *Blink* Malcoma Gladwella. DiCaprio bo producent filma, poleg tega bo v njem igral glavno vlogo. Pisanje scenarija in režijo bo prevzel Steve Gagan (*Traffic*). *Blink* je poljudnoznanstvena knjiga, ki se ukvarja z močjo intuicije in zaznav. Avtor v njej razmišlja o tem, kako si ljudje v novih situacijah v le nekaj sekundah ustvarijo svoje mnenje in sprejemajo odločitve. Za politični triler *Syriana*, ki pripoveduje o zapletih CIA na Bližnjem vzhodu, je Gagan že pred projekcijami v kinodvoranah doživel pohvale. Film bodo v nemških kinematografih začeli predvajati februarja 2006.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
 Loke 22
 1412 KISOVEC
 tel.: 03 56 57 150
 fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

PETEK,

2.12.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	OROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	OROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	VITEZ ALI ANGEL
9.20	KRATKI IGRANI FILM EBU
9.25	RISANKA
9.25	ENAJSTA ŠOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
10.00	MEJICE, DOKUMENTARNA ODDAJA
10.30	Z VAMI
11.20	NADLOGE, FRANCOŠKA POLJUODNOZNAŠTVENA SERIJA, 1/2
12.15	OSMI DAN
13.00	OROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TARČA: PRANJE DENARJA, PONOVITEV
15.00	OROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	PALČEK DAVID, RISANA NANIZANKA, 9/25 (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: NA VODI IN V NJEJ (VPS 16.05)
16.25	SLOVENSKI VODNI KROG: SAVINJA (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.40	HOROVO OKO, BRAZILSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 17.40)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	MEDVEDEK UHEČ, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ZAKAJ?, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	PRI JOŽOVCU Z NATALJO (VPS 20.00)
21.00	PRAKSA, AMERIŠKA NAD., 2/22 (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.05	TURISTIKA, PONOVITEV
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON. ZDAJI,
1.45	ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, PONOVITEV
2.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.45)
2.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.30	TV PRODAJA
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.15	TV PRODAJA
11.50	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 11.50)
12.20	TEDENSKI IZBOR
12.20	OBZORJA DUHA
12.50	DUHOVNI UTRIP
13.05	BREZ TEBE SEM IZGUBLJEN, NEM. FILM (VPS 13.00)
14.30	ŠTAFETA MLADOSTI
15.15	ŠPORT ŠPAS,
15.50	ODDAJA O ŠPORTU, ZDRAVIJU IN OKOLJU
16.50	NIKOLI OB DESETH: NEISHA, PONOVITEV
17.20	ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE (VPS 16.50)
17.55	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
18.55	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.55)
20.15	BEAVER CREEK: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SMUK (M), PRENOS (VPS 18.55)
20.15	STOPNIŠČE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/8 (VPS 20.20)
21.05	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 21.15)
21.35	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: M-NCHEN (VPS 21.45)
22.05	NORCI NA LINIJI, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/20 (VPS 22.15)
22.30	MAHLER, ANGLEŠKI FILM (VPS 22.40)
0.20	HLADNOKRVEŽE, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 00.10)
1.55	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Umor, je napisala, 1. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 3. sezona, ponovitev 20. dela am. nanizanke

10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Umor, je napisala, 1. sezona, 4. del am. naniz.
13.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, 29. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 184. del am. nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 3. sezona, 21. del ameriške nanizanke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Dva moža in pol, 2. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Komedija: Cirkus pod vodo, ameriški film
21.40	Žene nogometarjev, 4. sezona, zadnji del angleške nadaljevanke
23.05	Stripizete, 2. sezona, 1. del danske dokumentarne serije
23.35	Ženske zadeve, 8. del ameriške nanizanke
0.35	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Materina pot, ponovitev 77. dela mehške nadaljevanke
8.45	Proti vetru, ponovitev 74. dela mehške nad.
9.35	TV prodaja
10.05	Vila Marija, ponovitev 68. dela hrvaške nad.
11.00	Prerोजना ljubezen, ponovitev 56. dela venezuelske nadaljevanke
11.55	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja, pogovorna oddaja
15.00	Prerोजना ljubezen, 57. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 69. del hrvaške nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 75. del mehške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 78. del mehške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.40	BAR
21.10	Akcija: Lovca in morilec, ameriški film
23.10	Teksaški mož postave, 7. sezona, 13. del ameriške nanizanke
0.05	Spi z mano, ameriški film
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/34. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.45	Mala sola
13.00	TV prodaja
13.30	Alo, alo, 37. del angleške serije
14.00	Črni gad, 2. del angleške serije
14.30	Vikarka iz Dibleye, 8. del angleške serije
15.00	Gospod Bean, 37. del angleške serije
15.30	TV prodaja
16.00	Skozi ključavnico, ponovitev
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 572. del italijanske telenovele
17.55	Čarovnije, III/35. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ali G, 8. del angleške serije
20.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
21.00	Diagnoza: neznan, 7. del ameriške serije
22.00	Okrožje Columbia, III/9. del ameriške nanizanke
23.00	Marlenna, pogovorna oddaja
00.00	Ali G, 8. del angleške serije
00.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
01.00	Diagnoza: neznan, 7. del ameriške serije
02.00	Okrožje Columbia, III/9. del ameriške nanizanke
03.00	Marlenna, pogovorna oddaja

TevePika

08.00	TV prodaja
08.30	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	V harmoniji z naravo, pon
10.00	ŠKL, pon
11.00	Do zdravja tudi tako, gost: Maxmedico, pon

11.30	Proti soncu, pon
12.00	Postavitev vrtca - Modena, pon
12.30	Minilo je 10 let Slovske Ekološke, pon
13.00	Glasheni mozaik
14.00	Javna razprava o kulturni dediščini v Državnem svetu RS, pon
14.30	Ko gre za zdravje, pon
15.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
16.30	Jana, starostniki, pon
17.00	Sijaj, pon
17.30	Do zdravja tudi tako, Livi Plus, pon
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Živeti zdravo, pon
18.30	To morate vedeti! Razvoj skofjeloske Odeje, pon
18.45	Miran Stanovnik, športnik in vojak, pon
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	Cincove ideje, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Aktualno
20.55	Dežela zakladov, kviz
21.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Avantura z Ano in Tajjem, pon
23.00	Trenja
00.30	TV prodaja
01.00	Glasheni mozaik

SOBOTA,

3.12.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.35	IZ POPOTNE TORBE: NA VODI IN V NJEJ
7.55	VITEZ ALI ANGEL
8.10	KRATKI IGRANI FILM EBU
8.10	POD KLOBUKOM
8.45	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZ., 1/26
9.10	AFNA FRIKI: ZDRAVSTVO, MLADINSKA ZNANSTVENO FANTASTIČNA SERIJA, 2/10
9.35	KINO KEKEC: BOŽIČNI MARSOVEČ, KANAŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 09.35)
10.45	POLNOČNI KLUB, PONOVITEV
12.00	TEDENSKI IZBOR
13.00	OROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	SLOVENSKI VODNI KROG: SAVINJA
13.45	TURISTIKA
14.05	POMAGAJMO SI,
14.05	ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.05)
14.35	HUŠAJMO, ANGLEŠKA NAD., 2/6, PONOVITEV
15.30	100 LET SLOVENSKEGA FILMA:
15.30	GRAJSKI BIKI, SLOVENSKI ČB FILM (VPS 15.30)
17.00	OROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, TV NADALJEVANJE - 11. DEL: KADROVSKO POMLJEVANJE, 11/15 (VPS 20.00)
20.30	HRI-BAR (VPS 20.35)
21.30	PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
22.00	OROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.30	IZBRANEC, AMERIŠKA NADALJEVANJE, 7/12 (VPS 22.30)
23.20	POSEBEN DAN, ITALIJANSKI FILM (VPS 23.20)
1.00	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.40	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.40)
2.05	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.00	TV PRODAJA
8.30	INFOKANAL
9.40	TV PRODAJA
10.15	SKOZI ČAS
10.25	TEDENSKI IZBOR
10.25	ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE
10.50	CITY FOLK,
10.50	LJUDJE EVROPSKIH MEST: M-NCHEN
11.20	ODA PREŠERNU, SLOVENSKI FILM (VPS 11.20)
13.00	POTOVKA, PORTRET OB 75-LETNICI PESNICE
13.55	NEŽE MAURER (VPS 13.00)
13.55	KOŠARKA NBA: PHILADELPHIA - NEW ORLEANS,
15.25	POSNETEK (VPS 13.55)
15.25	MAGAZIN LIGE PRVAKOV V NOGOMETU (VPS 17.45)

15.55	TRONDHEIM: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, PRENOS (VPS 15.55)
17.55	VELENJE: LIGA PRVAKOV V ROKOMETU, PRVA TEKMA OSMINE FINALA
19.45	GORENJE - MONTELLIER, PRENOS (VPS 17.55)
20.20	SMUČARSKI MAGAZIN (VPS 18.15)
20.20	LAKE LOUIS:
20.20	SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SMUK (Ž), PRENOS (VPS 20.20)
21.20	SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU: VELESALOM (M), 1. VOŽNJA,
21.55	POSNETEK IZ BEAVER CREEKA (VPS 18.55)
22.45	BEAVER CREEK: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), PRENOS 2. VOŽNJE (VPS 21.55)
23.40	CERVANTES, ŠPANSKA BIOGRAFSKA LITERARNA NADALJEVANJE, 2/9 (VPS 22.50)
23.40	NIKOLI OB DESETH: BILLY'S PRIVATE PARKING (VPS 23.45)
0.40	PLANET ROCK: R.E.M., GLASBENI DOKUMENTAREC (VPS 00.45)
1.05	INFOKANAL

Kanal A

8.50	TV prodaja
9.20	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 180. dela ameriške nadaljevanke
10.05	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 181. dela ameriške nadaljevanke
10.55	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 182. dela ameriške nadaljevanke
11.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 183. dela ameriške nadaljevanke
12.35	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 184. dela ameriške nadaljevanke
13.25	Goodyear liga, oddaja
13.50	Dannyjeve zvezde
14.50	Sreča, 2. sezona, 9. del angleške humoristične nanizanke
15.30	Čarovnice, 4. sezona, 5. del ameriške nanizanke
16.25	Ti nemogoči policisti, 18. del ameriške humoristične nanizanke
16.55	Goodyear liga, Geoplin Slovan : Crvena zvezda, prenos kosarke
18.50	E+
20.00	Družinski film: Sam doma 2, ameriški film
22.05	Las Vegas, 2. sezona, 10. del ameriške nanizanke
23.00	Vsak začetek je težak, ameriški film
0.50	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.10	Brata Koalček, sinhronizirana risana serija
8.30	Drobilčki, sinhronizirana risana serija
8.40	Trnuljca, sinhronizirani risani film
9.30	Bucke, sinhronizirana risana serija
9.50	Poko, sinhronizirana risana serija
10.20	Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
10.50	Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
11.00	Slonček Benjamin, sinhronizirana risana serija
11.25	Šolska kosarkarska liga
12.25	Diagnoza: umor, 8. sezona, 14. del am. naniz.
13.20	Naša sodnica, 3. sezona, 22. del am. nanizanke
14.15	Providence, 4. sezona, 8. del ameriške nanizanke
15.10	Ta čudežni svet, dokumentarna oddaja
15.40	Animalia, dokumentarna serija
16.10	Pustolovski v divjini, dokumentarna serija
17.10	24UR - vreme
17.15	Sestre v nevarnosti, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.40	BAR, v živo
21.50	Sobotni filmski hit: Frankie in Johnny, am. film
23.55	Alias, 3. sezona, 11. del ameriške nanizanke
0.50	Njena mama, angleški film
2.20	24UR, ponovitev
3.20	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Mali mečevalci, risana serija
08.20	TV prodaja
09.00	Digimoni, risana serija
09.25	TV prodaja
09.55	Digimoni, risana serija
10.20	TV prodaja
10.50	Sto izlozb, sto strasti, 565. del italijan. telenovele
11.15	Sto izlozb, sto strasti, 566. del italijan. telenovele
11.40	Sto izlozb, sto strasti, 567. del italijan. telenovele
12.05	Sto izlozb, sto strasti, 568. del italijan. telenovele
12.30	Sto izlozb, sto strasti, 569. del italijan. telenovele
12.55	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev
14.05	Prestizno, ekskluzivno, ponovitev
14.40	Prvaki med silaki, reportaža

15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.10	Lisice, 16. del srbske serije
17.05	Kraljevska družina, dokumentarna oddaja
17.50	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
18.35	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Gospod Bean, angleška serija
20.30	Italijanska nogometna liga - Lecce: Roma, prenos
22.30	Zurker, ameriška komična drama (2000)
00.05	Reporter X
00.35	Italijanska nogometna liga - Lecce: Roma, pon.
02.30	Zurker, ameriška komična drama (2000)
04.00	Reporter X

TevePika

08.00	Glasbena tehnična
08.15	Vodič po podjetništvu, pon
08.30	Primorski skladatelji slovenskemu narodu, Vinko Vodopivec, pon
09.00	Glasbena tehnična
09.10	Tv Prodaja
09.25	Cetrkove zgodbe, 3. nadstropje, pon
09.30	Postavitve vrtca - Modena, pon
10.00	Do zdravja tudi tako, Livi Plus, pon
10.30	Protí soncu, pon
11.00	Aktualno
12.00	3. CIO konferenca 2005, pon
12.30	Glasbeni mozaik
14.00	Rokomet Slovan, pon
14.30	Predah v gibanju, Mencí Klančar, prvič
15.30	Prava stvar, kuharska oddaja RTS, prvič
16.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
16.30	Do zdravja tudi tako, gost: Maxmedico, pon
17.00	Kulturne drobtinice, ljubljanske stoletnice, pon
17.25	Dezela zakladov, kviz
17.30	Do zdravja tudi tako, gostja: dr. Cveta Malus, pon
18.00	Modro, oddaja o navitki, prvič
18.30	Aruna, dr. alternativne medicine, 4. del.
18.55	Dezela zakladov, kviz
19.00	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
19.30	V harmoniji z naravo, pon
19.55	Dezela zakladov, kviz
20.00	A to je to, poučno - zabavna oddaja z Rezo, prvič
20.30	Jana, družinska optika Lah, prvič
20.55	Dezela zakladov, kviz
21.00	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Sprehod po Ljubljani, 4 del, prvič
23.00	Ziveti zdravo, pon
23.30	Jana, Algea, vpliv na našo prebravo in dobro počutje, pon
00.00	Sijaj, pon
00.30	Tv Prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

4.12.2005

Slovenija 1

7.00	ŽIV ŽAV: PALČEK DAVID, RISANA NANIZANKA, 9/25; ZAMETEK, RISANA NANIZANKA, 9/13; PIKA NOGAVIČKA, RISANA NANIZANKA, 9/16 (VPS 07.00)
9.20	ŠPORT ŠPAS, ODDAJA O ŠPORTU, ZDRAVJU IN OKOLJU (VPS 09.20)
9.55	NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ ŽUPNIJE ZAPOGE (VPS 09.55)
11.00	PRVAKI DIVIJNE, FRANCOŠKA POLJUDNOZNAJST. SERIJA, 5/13 (VPS 11.00)
11.25	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOŽOVČU Z NATALJJO, PONOVITEV
14.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 14.15)
14.20	POLDNEVNIK
14.25	ČLOVEŠKI FAKTOR
14.30	NEDELJSKO OKO
14.40	PET MINUT SLAVE
14.45	TRIKI DERRERA BROWNA
15.15	PREDMET POŽELJENJA
15.35	ODPRTO
15.40	ŽIVE LEGENDE
15.50	ŠPORT & ANGLEŠKA NOGOMETNA LIGA
16.00	ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
16.10	OSMI POTNIK
16.20	LORELA
16.40	COOLINARIKA
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 17.20)
17.20	GLASBENI DVOBOJ
17.35	PANIKA
17.45	VABILO ZA DVA

18.05	VROČE
18.10	DRUŽABNA KRONIKA
18.25	ZREBANJE LOTA (VPS 18.25)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	SPORT
20.00	SPET DOMA (VPS 20.00)
21.35	Š - ŠPORTNA ODDAJA (VPS 21.35)
22.00	INTERVIJU (VPS 22.00)
22.55	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.55)
23.15	MALI ČUNG, HONGKONSKI FILM (VPS 23.15)
1.00	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.40	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.35)
2.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.00	TV PRODAJA
8.30	INFOKANAL
10.45	TV PRODAJA
11.20	SKOZI ČAS
11.30	TEDENSKI IZBOR
11.30	HRI-BAR
12.30	MLADI VIRTUOZI: HARMONIKAR BORUT ZAGORANSKI (VPS 12.30)
12.50	MLADI VIRTUOZI: EVA JELENC IN ANŽE PALKA, KITARI (VPS 12.45)
13.05	S POTI PO BRAZILJI, DOKUMENTARNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.00)
13.40	TRONDHEIM: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, PRENOS (VPS 13.40)
15.30	KOŠARKA NBA ACTION (VPS 17.00)
16.20	KOLDING: LIGA PRIVAKOV V ROKOMETU, PRVA TEKMA OSMINE FINALA, KOLDING - CELJE PIVOVARNA LAŠKO, PRENOS (VPS 16.20)
18.30	NOGOMET - PRVA LIGA, MAGAZIN LIGE SIMOBIL VODAFONE (VPS 18.30)
18.55	LAKE LOUIS: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SUPERVELESALOM (Ž), PRENOS (VPS 18.55)
20.00	SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), 1. VOŽNJA, POSNETEK IZ BEAVER CREEKA (VPS 20.00)
20.25	BEAVER CREEK: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), PRENOS 2. VOŽNJE (VPS 20.25)
21.15	POKVARJENA DEKLETA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 7/16 (VPS 21.20)
22.05	ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA
22.05	PREŠEREN V GLASBI - VENDAR PETI ON NE JENJA ... K. MAŠEK: KAM? IN D. JENKO: STRUNAM (VPS 22.15)
22.15	SLOVENSKI BALETNI VEČER - B. ARNIČ: ZAPELJIVEC (VPS 22.20)
22.45	A. SREBOTNJAK: TROBENTA IN VRAG (VPS 22.55)
23.25	SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, POSNETEK IZ TRONDHEIMA
1.00	INFOKANAL

Kanal A

9.15	Tv prodaja
9.45	Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 25. dela ameriške nadaljevanke
10.35	Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 26. dela ameriške nadaljevanke
11.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 27. dela ameriške nadaljevanke
12.15	Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 28. dela ameriške nadaljevanke
13.05	Mladi in nemirni, 5. sezona, ponovitev 29. dela ameriške nadaljevanke
13.55	Dannyjeve zvezde
14.55	Čarovnice, 4. sezona, 6. del ameriške nizanke
15.50	Pripravljen na dirko, ameriški film
17.30	Ti nemogoči policisti, zadnji del ameriške humoristične nizanke
18.00	E+
20.00	Tv kriminalka: Živi pesek, ameriški film
21.40	Tihi zločin, 3. sezona, 10. del ameriške nizanke
22.35	Navigator
23.05	Murphyjev zakon, angleška nadaljevanka, 5/5
0.45	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	Tv prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Ogijeva družina, sinhronizirana risana serija
8.10	Ameriška pravljica: Zaklad na Manhattnu, sinhronizirani risani film
9.30	Vodovnikova vesina, risana serija
9.55	Pet junakinj, risana serija
10.20	Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija

10.45	Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
10.55	Dogodivčine Jackiea Chana, risana serija
11.20	Power Rangers, mladinska nizananka
11.45	Šolska košarkarska liga
12.45	Diagnoza: umor, 8. sezona, 15. del am. nanz.
13.40	Naša sodnica, 3. sezona, 23. del am. nanzanke
14.35	Deloholik, nemški film
16.15	Dvakrat ob božicu, ameriški film
17.55	24UR - vreme
18.00	Raketa pod kozolcem
19.00	24UR
20.00	Nedeljski filmski hit: Je sploh lahko še slabše?, ameriški film
21.40	Športna scena
22.25	Brezdušno mesto, ameriški film
0.15	24UR, ponovitev
1.15	Nočna panorama

Prva TV

07.15	Mali mečevalci, risana serija
08.30	Tv prodaja
09.30	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
11.05	Tv prodaja
11.20	Skoki ključavnice, ponovitev
12.15	Alo, alo, 37. del angleške serije
12.45	Črni gad, 2. del angleške serije
13.15	Vikarka iz Dibleya, 8. del angleške serije
13.45	Gospod Bean, 37. del angleške serije
14.10	Zakon Ljubezni, 4. del italijanske serije
14.55	Italijanska nogometna liga - Lazio: Siena, prenos
17.00	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
17.25	Zurker, ameriška komična drama (2000)
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Kako ubiti sosedovega psa, am. komedija (2000)
22.05	Ameriška nogometna liga (NFL) - Denver: KC, prenos
01.30	Italijanska nogometna liga - Lazio: Siena, pon.
03.20	Kako ubiti sosedovega psa, ameriška komedija (2000)

TevePika

8.55	Četrkove zgodbe, 3. nadstropje, pon
9.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
10.00	Prava stvar, kuharska oddaja RTS, pon
10.30	Jana, družinska optika Lah, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	Sprehod po Ljubljani, 4 del, pon
12.30	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	A to je to, poučno - zabavna oddaja z Rezo, pon
14.00	Vita fit, prvič
14.30	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
15.00	Aktualno
16.00	Ko gre za zdravje, prvič
17.00	To morate vedeti! Razvoj škofjelške Odeje, pon
17.30	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon
17.55	Dezela zakladov, kviz
18.00	Jana, starostniki, pon
18.30	Štiri tace, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
18.55	Dezela zakladov, kviz
19.00	Predah v gibanju, Mencí Klančar, pon
19.55	Dezela zakladov, kviz
20.00	Slovenska glasbena lestvica
20.55	Dezela zakladov, kviz
21.00	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Činčove ideje, pon
23.30	Aruna, dr. alternativne medicine, 6. del.
00.00	Jana, Algea, vpliv na našo prebravo in dobro počutje, pon
00.30	Tv Prodaja
00.45	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

5.12.2005

Slovenija 1

6.25	TEDENSKI IZBOR
6.25	UTRIP
6.40	ZRCALO TEDNA
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: NA VODI IN V NJEI
9.25	RISANKA
9.35	SLOVENSKI VODNI KROG: SAVINJA
10.05	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)

13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA
14.30	PRVI IN DRUGI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.05)
15.40	TRNOVO ROBIDOVJE: MARJETKINI OTROČIČKI, LUTKOVA NANIZANKA, 6/8 (VPS 15.40)
16.05	RADOVEDNI TACEK: RITEM (VPS 16.05)
16.20	RISANKA
16.25	AFNA FRIKI: LETALSTVO, MLADINSKA ZF SERIJA, 3/10 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	NADLOGE, FRANCOŠKA POLJUDNOZNAJST. SERIJA, 2. ZADNJI DEL (VPS 17.30)
18.25	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RISANKA (VPS 18.40)
18.40	PINGU, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	DOBRODELNI MIKLAVŽEV KONCERT 2005 (VPS 20.00)
21.15	MINISTRSKI SVET OVSEJA (VPS 21.20)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DEDIŠČINA EVROPE: ŽIVLJENJE TEČE DALJE, NEMŠKI FILM (VPS 22.45)
0.20	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.10)
1.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.10	NAPOVEDNIKI
8.15	MEDNARODNA OBZORJA - EVROPA: JEZNI MLADI MOŽJE, PONOVITEV
9.15	MINISTRSKI SVET OVSEJA, PRENOS OTVORITVE Z GOSPODARSKEGA RAZSTAVIŠČA V LJUBLJANI (VPS 09.00)
10.30	SLAVNOSTNI KONCERT OB 105. OBLJETNICI PAPIRNIŠKEGA Pihalnega Orkestra Večve, POSNETEK IZ KRIZANK (VPS 10.00)
11.05	TV PRODAJA
11.35	ZABAVNI INFOKANAL
12.05	TV PRODAJA
12.40	TEDENSKI IZBOR
12.40	Š - ŠPORTNA ODDAJA
13.05	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
13.35	IMPROMPTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA, PONOVITEV
13.35	PREŠEREN V GLASBI - VENDAR PETI ON NE JENJA ... K. MAŠEK: KAM? IN D. JENKO: STRUNAM
13.40	SLOVENSKI BALETNI VEČER - B. ARNIČ: ZAPELJIVEC
14.15	A. SREBOTNJAK: TROBENTA IN VRAG
15.00	TRISTIKA, PONOVITEV
15.20	DEDIŠČINA EVROPE: IVANA ORLEANSKA, FRANCOŠKA NAD., 2/3, PON. (VPS 15.25)
16.55	ST. PETERBURG: SP V ROKOMETU (Ž), SLOVENIJA - KOREJA, PRENOS (VPS 16.55)
19.00	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 7/22, PONOVITEV (VPS 19.05)
20.00	OSEBNO (VPS 20.00)
20.30	HUMANISTIKA (VPS 20.30)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
22.00	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.00)
22.30	ŠTUDENTSKA (VPS 22.30)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

8.30	Tv prodaja
8.35	Umor, je napisala, 1. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nizanke
9.25	VIP, 3. sezona, ponovitev 21. dela am. nanz.
10.15	E+, ponovitev
12.05	Tv prodaja
12.35	Umor, je napisala, 1. sezona, 5. del am. nanz.
13.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, 30. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 185. del am. nad.
15.05	Tv prodaja
15.35	VIP, 3. sezona, 22. del ameriške nizanke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 16. del ameriške humoristične nizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 19. del ameriške hum. nizanke
17.30	Dva moža in pol, 2. sezona, 4. del ameriške humoristične nizanke
18.00	E+
20.00	Filmski ciklus - Tom Cruise: Misija: nemogoče, ameriški film
22.00	Zvezdna vrata, 6. sezona, 18. del am. nizanke
23.00	Mladi zdravniki, 4. sezona, 21. del ameriške humoristične nizanke
23.30	Seinfeld, 8. sezona, 6. del am. humor. nizanke
0.00	Naravnost fantastično, 1. sezona, 5. del angleške humoristične nizanke
0.40	Nič od nič, angleški film

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 78. dela mehiške nad.
9.35	Proti vetru, ponovitev 75. dela mehiške nad.
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 69. dela hrvatske nad.
11.50	Prerोजना ljubezen, ponovitev 57. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerोजना ljubezen, 58. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 70. del hrvatske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 76. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 79. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Nasa mala klinika, 3. sezona, 13. del slovenske nizananke
20.55	Razočarane gospodinjice, 1. sezona, 13. del ameriške nizananke
21.45	BAR
22.15	Filmi desetletja: Umri pokončno, ameriški film
0.35	Na kraju zločina, 3. sezona, 16. del am. nizan.
1.30	Moške glave, ženske težave, 1. sezona, 1. del ameriške hum. nizananke
2.00	24UR, ponovitev
3.00	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/35. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Mala sola
12.50	TV prodaja
13.20	Kako ubiti sosedovega psa, ameriška komedija (2000)
15.25	TV prodaja
16.00	Okrožje Columbia, III/9. del ameriške nizananke
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 570. del italijanske telenovele
17.55	Čarovnije, III/36. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Znani in zanimivi, razvedrila oddaja
21.00	Zakon ljubezni, 5. del italijanske serije
22.00	Plesalka v temi, ameriški glasbeni film 2000
00.30	Znani in zanimivi, razvedrila oddaja
01.30	Zakon ljubezni, 5. del italijanske serije
02.30	Plesalka v temi, ameriški glasbeni film 2000

TevePika

08.00	Do zdravja tudi tako, gostja: dr. Cveta Malus, pon Vita fit, pon
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
10.00	Do zdravja tudi tako, gost: Maxmedico, pon
10.30	Kulturne drobtinice, ljubljanske stoletnice, pon
11.00	Modro, oddaja o navtiki, pon
11.30	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
12.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
13.00	Trenja, POP TV
14.30	Glasbeni mozaik
15.00	Jana, družinska optika Lah, prvič
15.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
16.30	Klepet z jasnovidko Maručo, živo
17.30	Vodič po podjetništvu
17.45	Četrtrkoge zgodbe, 3. nadstropje, pon
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 6. del.
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	Do zdravja tudi tako, Livi Plus, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
20.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, prvič
21.27	Dežela zakladov, kviz
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon

23.00	To morate vedeti! Razvoj skofjeloške Odeje, pon
23.15	Tv Prodaja
00.45	Glasbeni mozaik

TOREK,

6.12.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	ŠPORT SPAS, ODDAJA O ŠPORTU, ZDRAVJU IN OKOLJU
9.35	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.10	AFNA FRIKI: LETALSTVO, MLADINSKA ZNANSTVENO FANTASTIČNA SERIJA, 3/10 SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
11.50	PRI JOZOVCU Z NATALJO
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	HRI-BAR
14.25	VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, TV NADALJEVANKA - 11. DEL: KADROVSKO POMLAJEVANJE, 11/15
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.10)
15.40	KJE SO BOŽIČKOVI JELENČKI?, RISANI FILM (VPS 15.45)
16.05	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM DEŽEVNIK (VPS 16.00)
16.10	ZLATKO ZAKLADKO: NIEDERLOV HRAST IN REGRATOVA SOLATA (VPS 16.05)
16.35	KNJIGA MENE BRIGA - HENNING MANKELL: UMREM, TODA SPOMIN ŽIVI NAPREJ, PONOVITEV (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	POGLED NA ...
17.30	CVETLIČNA TIHOŽITJA MARIE AUERSPERG ATTEMS (VPS 17.30)
17.40	BIZANTINSKI SLONOKOŠČENI SKRINJICI (VPS 17.40)
17.50	GRUBERJEVA PALAČA (VPS 17.50)
18.05	PRISLUHNI MO TIŠINI (VPS 18.05)
18.35	SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RISANKA (VPS 18.40)
18.40	VIDA IN LUKA, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
21.00	RUDI OMOTA - PREZTO POGLAJVE SLOVENSKE KINEMATOGRAFIJE, DOKUMENT. FILM (VPS 21.00)
22.05	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.55	SREČANJE MINISTROV OVSEJA, POVZETEK (VPS 22.55)
23.15	VELIKAN NEBA: GRADNJA AIRBUSA A380, ANGLEŠKA DOKUMENT. SERIJA, 2/3 (VPS 23.15)
0.05	POGLED NA ..., PONOVITEV
0.05	CVETLIČNA TIHOŽITJA MARIE AUERSPERG ATTEMS
0.15	BIZANTINSKI SLONOKOŠČENI SKRINJICI
0.25	GRUBERJEVA PALAČA
0.40	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.35	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
2.25	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.20)
2.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.30	TV PRODAJA
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
10.05	TV PRODAJA
10.40	TEDENSKI IZBOR
10.40	OŠEBNO
11.10	POMAGAJMO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
11.40	SLOVENCJI V ITALIJI (VPS 11.50)
12.10	TEDENSKI IZBOR
12.10	HUMANISTIKA
12.40	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA
13.15	ŠTUDENTSKA
13.45	STUDIO CITY
14.55	ST. PETERBURG: SP V ROKOMETU (Ž), SLOVENIJA - AVSTRALIJA, PRENOS (VPS 14.55)
17.20	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK, PONOVITEV

17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.35)
18.45	ŽKOZINC-HANDICS: KUGY - SCABIOSA TRENTA, 1/3, PONOVITEV (VPS 18.45)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 14/24 (VPS 20.00)
20.35	LIGA PRVAČOV V NOGOMETU, PRENOS (VPS 20.35)
22.35	CVET ZLA, FRANCOŠKI FILM (VPS 22.40)
0.20	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Umor, je napisala, 1. sezona, ponovitev 5. dela ameriške nizananke
9.25	VIP, 3. sezona, ponovitev 22. dela am. nizan.
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Umor, je napisala, 1. sezona, 6. del am. nizan.
13.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, 31. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 186. del am. nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 4. sezona, 1. del ameriške nizananke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 17. del ameriške humoristične nizananke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 20. del ameriške humo.nizananke
17.30	Dva moža in pol, 2. sezona, 5. del ameriške humoristične nizananke
18.00	E+
20.00	Akcija: Ostrostrelec, ameriški film
21.45	Zvezdna vrata, 6. sezona, 19. del am. nizananke
22.40	Mladi zdravniki, 4. sezona, 22. del ameriške humoristične nizananke
23.10	Seinfeld, 8. sezona, 7. del am. humor. nizananke
23.40	Naravnost fantastično, 1. sezona, 6. del angleške humoristične nizananke
0.20	Kickbokser, ameriški film

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 79. dela mehiške nad.
9.35	Proti vetru, ponovitev 76. dela mehiške nad.
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 70. dela hrvatske nad.
11.50	Prerोजना ljubezen, ponovitev 58. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Providence, 4. sezona, ponovitev 8. dela ameriške nizananke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerोजना ljubezen, 59. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 71. del hrvatske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 77. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 80. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.55	Kevin Hill, 11. del ameriške nizananke
21.45	BAR
22.15	Filmi desetletja: Prvinski nagon, ameriški film
0.30	Na kraju zločina, 3. sezona, 17. del am. nizan.
1.25	Moške glave, ženske težave, 1. sezona, 2. del ameriške hum. nizananke
1.55	24UR, ponovitev
2.55	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/36. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.05	TV prodaja
12.20	Mala sola
12.30	TV prodaja
13.00	Plesalka v temi, ameriški glasbeni film 2000
15.25	TV prodaja
16.00	Znani in zanimivi, razvedrila oddaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 571. del italijan. telenovele
17.55	Čarovnije, III/37. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Sanje sveta, 5. del italijanske nizananke
21.00	Lisice, 17. del srbske serije
22.00	Deviški samomori, ameriška misterij drama 1999

23.40	Sanje sveta, 5. del italijanske nizananke
00.40	Lisice, 17. del srbske serije
01.40	Deviški samomori, ameriška misterij drama 1999

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, prvič
10.30	Primorski skladatelji slovenskemu narodu, Vinko Vodopivec, pon
11.00	Prava stvar, kuharska oddaja RTS, pon
11.30	ŠKL, prvič
12.30	Vodič po podjetništvu, pon
12.45	TV Prodaja
13.00	Glasbeni mozaik
14.00	Predah v gibanju, Menči Klančar, pon
15.00	Sprehod po Ljubljani, 4 del, pon
15.30	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, družinska optika Lah, pon
17.30	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
17.55	Dežela zakladov, kviz
18.00	Do zdravja tudi tako, Jan Kriztan, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
18.55	Dežela zakladov, kviz
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
19.55	Dežela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
20.30	To morate vedeti! Dopolnilno zdravstveno zavarovanje po novem - Adriatic, prvič
20.55	Dežela zakladov, kviz
21.00	Jana, nega las in lasišča, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Jana, Algea kot dodatek k neuravnoteženi in nepravilni prehrani, prvič
23.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 4. del.
23.30	Nasa mala klinika
00.30	Tv Prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SREDA,

7.12.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM DEŽEVNIK ODDAJA ZA OTROKE
9.10	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 45/52
9.40	ZLATKO ZAKLADKO: NIEDERLOV HRAST IN REGRATOVA SOLATA
10.00	KNJIGA MENE BRIGA - HENNING MANKELL: UMREM, TODA SPOMIN ŽIVI NAPREJ
10.30	ONKRAJ NOVE DOBE, BRAZILSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3., ZADNJI DEL (VPS 10.30)
11.15	SPET DOMA, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	TEDENSKI IZBOR
13.35	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
14.30	PRVAKI DIVIJNE, FRANCOŠKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 5/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	FRAČJI DOL, LUTKOVA NANIZANKA, 10/23 (VPS 15.40)
16.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.05)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	Z VAMI (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ZREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: ZBOGOM, LENIN, NEMŠKI FILM (VPS 20.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
23.00	OMIZJE (VPS 23.00)
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.10	Z VAMI, PONOVITEV
2.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.10	TV PRODAJA
12.45	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.50)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	FRASIER
13.40	AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 14/24
13.40	NIKOLI OB DESETH: BILLY'S PRIVATE PARKING
14.55	ST. PETERBURG: SP V ROKOMETU (Ž), SLOVENIJA - MADŽARSKA, PRENOS (VPS 14.55)
17.00	SVETOVNI POKAL V BIATLONU (Ž), POSNETEK IZ HOCHFILZNA (VPS 17.00)
18.00	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 18.00)
19.05	NEW YORK - LONDON, ANGLEŠKA NADALJEVANJE, 1/7, PONOVI TE (VPS 19.00)
20.00	LIGA PRVAČEV V NOGOMETU, PRENOS (VPS 20.00)
0.00	SLOVENSKA JAZZ SCENA: KONCERT OB 60. OBLETNICI BIG BANDA RTV SLOVENIJA, GOSTA: ROB MCCONELL IN DIANE SCHURR, PONOVI TE (VPS 00.00)
0.50	V NAPADI, NEMŠKI FILM, PON. (VPS 00.50)
2.25	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Umor, je napisala, 1. sezona, ponovitev 6. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 4. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Umor, je napisala, 1. sezona, 7. del am. naniz.
13.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, 32. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 187. del am. nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 4. sezona, 2. del ameriške nanizanke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 21. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Dva moža in pol, 2. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Ekstra magazin
20.50	Pod nočnem lepote, 2. sezona, 3. del am. naniz.
21.40	Zvezdna vrata, 6. sezona, 20. del am. nanizanke
22.35	Mladi zdravnik, 4. sezona, 23. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Seinfeld, 8. sezona, 8. del am. humor. nanizanke
23.35	Naravnost fantastično, 2. sezona, 1. del angleške humoristične nanizanke
0.15	Kickboks 4, ameriški film

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 80. dela mehiške nad.
9.35	Proti vetru, ponovitev 77. dela mehiške nad.
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 71. dela hrvaške nad.
11.50	Prerajena ljubezen, ponovitev 59. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 60. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 72. del hrvaške nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 78. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 81. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Umor v Hollywoodu, ameriški film
21.45	BAR
22.15	Filmi desetletja: Ko jagenjčki obmolnejo, ameriški film
0.20	Na kraju zločina, 3. sezona, 18. del am. naniz.
1.15	Moške glave, ženske težave, 1. sezona, 3. del ameriške hum. nanizanke
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola

07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Carovnije, III/37. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.50	Mala sola
13.15	TV prodaja
13.45	Deviški samomori, ameriška misterij drama 1999
15.25	TV prodaja
16.00	Sanje sveta, 5. del italijanske nanizanke
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 572. del italijanske telenovele
17.55	Carovnije, III/38. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Spletne igre, ameriški triler (2003)
22.40	Kako preživeti, 14. del ameriške serije
23.40	Ena na ena, pogovorna oddaja
00.40	Spletne igre, ameriški triler (2003)

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.30	Do zdravja tudi tako, Jan Krizstan, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Jana, nega las in lasišča, pon
12.30	Ko gre za zdravje, pon
13.30	Naša mala klinika
14.30	Nonina kuhinja za otroke in odrasle, pon
15.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
15.30	Do zdravja tudi tako, gosti: dr. Cveta Malus, pon
16.30	V družbi z ... in Pavle Gregorc, prvič
17.00	Aruna, dr. alternativne medicine 6. del, pon
17.30	Kulturne drobtinice, Alica za 50. rojstni dan, prvič
17.55	Dezela zakladov, kviz
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: Dr. peter Gregor, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
18.55	Dezela zakladov, kviz
19.00	To morate vedeti! Dopolnilno zdravstveno zavarovanje po novem - Adriatic, pon
19.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
19.55	Dezela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	Sijaj
20.55	Dezela zakladov, kviz
21.00	Živeti zdravo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
00.00	TV Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

8.12.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.50	ODDAJA ZA OTROKE
10.15	POD ŽAROMETOM
11.05	IZZIVI
11.35	OMIZJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	INTERVJU
14.05	ŠTIRJE MEANDRI JEZERA: NEMI KVARTET, DOKUMENTARNA ODDAJA
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POD DROBNOGLEDOM - NAGYÓT" ALATT (VPS 15.05)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZ., 48/52 (VPS 15.40)
15.55	NA DRUGI STRANI, KRATKI IGRANI FILM EBU, PONOVI TE (VPS 15.55)
16.10	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	JASNO IN GLASNO, KONTAKTNA ODDAJA (VPS 17.30)

18.20	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
18.40	BINE, ČUVAJ PARKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDENSKI IZBOR (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - RYU MURAKAMI: SKORAJ PROSOJNA MODRINA (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER: SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN LIOR SHAMBADAL - ANTON BRUCKNER: SIMFONIJA ŠT. 8 V C-MOLU (VPS 22.50)
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.10	TEDENSKI, PONOVI TE
2.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.30	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.05	TV PRODAJA
12.40	TEDENSKI IZBOR
12.40	POMAGAJMO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
13.10	NORCI NA LINIJI, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/20
13.35	CIRCUM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.45)
14.10	HOCHFILZEN: SVETOVNI POKAL V BIATLONU (M), POSAMIČNO, PRENOS (VPS 14.10)
16.05	STOPNIŠČE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/8, PONOVI TE
16.55	TRST: EP V PLOVANJU V KRATKIH BAZENIH, PRENOS (VPS 16.55)
19.00	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANJE, 3/12, PONOVI TE (VPS 19.00)
20.00	SMUČARSKI MAGAZIN (VPS 20.00)
20.35	LJUBLJANA: EVROLIGA V KOŠARKI (M), UNION OLIMPIJA - CLIMAMIO, PRENOS (VPS 20.35)
22.20	GOSPODAR PUŠČAVE, NEM. DRAMA (VPS 22.25)
23.45	JASNO IN GLASNO, KONTAKTNA ODDAJA, PONOVI TE
0.35	MAČKA Z DEVETIMI REPI, ITALIJANSKI FILM, PONOVI TE (VPS 00.40)
2.25	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Umor, je napisala, 1. sezona, ponovitev 7. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 4. sezona, ponovitev 2. dela am. nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Umor, je napisala, 1. sezona, 8. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 5. sezona, 33. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 188. del ameriške nadaljevanke
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 4. sezona, 3. del ameriške nanizanke
16.30	Da, draga?, 3. sezona, 19. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 22. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Dva moža in poln, 2. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Britanski trojček
Frost	Na sledi posiljevalca, angleški film
21.55	Zvižaje, 1. sezona, 3. del angleške nanizanke
22.55	Zdravniki in sestre, 5. del angleške humoristične nanizanke
23.35	Navigator, ponovitev
0.05	Ženske zadeve, 9. del ameriške nanizanke
1.00	Kickboks 5: The Redemption, am. film

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 81. dela mehiške nadaljevanke
9.35	Proti vetru, ponovitev 78. dela mehiške nadaljevanke
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 72. dela hrvaške nadaljevanke
11.50	Prerajena ljubezen, ponovitev 60. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Za kulisami jurskega parka, dokumentarni film
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 61. del venezuelske nad.

16.00	Umetna lepota, dokumentarna oddaja, 1/2
16.20	Miss sveta 2005, polfinalne južne Evrope
17.00	Proti vetru, 79. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 82. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.45	BAR
22.15	Filmi desetletja: Jurski park, ameriški film
0.30	Miss sveta 2005, ponovitev polfinala
1.00	Moške glave, ženske težave, 1. sezona, 4. del ameriške hum. nanizanke
1.30	24UR, ponovitev
2.30	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Carovnije, III/38. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.55	Mala sola
13.15	TV prodaja
13.45	Spletne igre, ameriški triler (2003)
15.25	TV prodaja
16.00	Ena na ena, ponovitev
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 573. del italijanske telenovele
17.55	Carovnije, III/39. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
21.00	Alo, alo, 38. del angleške serije
21.30	Črni gad, 3. del angleške serije
22.05	Vikarka iz Dibleya, 9. del angleške serije
22.35	Gospod Bean, 38. del angleške serije
23.00	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
00.00	Alo, alo, 38. del angleške serije
00.30	Črni gad, 3. del angleške serije
01.05	Vikarka iz Dibleya, 9. del angleške serije
01.35	Gospod Bean, 38. del angleške serije

TevePika

8.45	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
10.00	Kulturne drobtinice, Alica za 50. rojstni dan, pon
10.30	Sijaj
11.00	Drom pot, prvič
11.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
12.00	Do zdravja tudi tako, gost: Dr. peter Gregor, prvič
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	Glasbeni mozaik
15.00	V družbi z Ō in Pavle Gregorc, pon
15.25	Četrkove zgodbe, 4. nadstropje, prvič
15.30	Primorski skladatelji slovenskemu narodu, Vinko Vodopivec, pon
16.00	Jana, nega las in lasišča, pon
16.30	Navigator, prvič
17.00	Jana, Algea kot dodatek k nepravnoteženi in nepravnih prehrani, pon
17.30	V harmoniji z naravo, prvič
17.55	Dezela zakladov, kviz
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
18.55	Dezela zakladov, kviz
19.00	Do zdravja tudi tako, Jan Krizstan, pon
19.30	Živeti zdravo, pon
19.55	Dezela zakladov, kviz
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	Činčove ideje, prvič
21.27	Dezela zakladov, kviz
21.30	Dezela zakladov, kviz, tekmovanje regijami, prvič
22.00	24 UR, informativna oddaja
23.00	Dezela zakladov, kviz
23.05	Papirniski pihalni orkester Vevče, prvič
23.15	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.45	Ekstra Magazin
00.45	TV prodaja
01.00	Glasbeni Mozaik

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrbinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
Ponovitve:	
23.00	Doživljaja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.45	Spoznanje več - predsodek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - škof Vovk
Ponovitve:	
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vsoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
Ponovitve:	
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vsoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočne neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
Ponovitve:	
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
Ponovitve:	
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znamko
Ponovitve:	
23.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživljaja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaška oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
Ponovitve:	
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Svoj dan sta dočkala tista dva, ki smo jima najbolj privoščili. Menim, da ni Slovenca, ki mu ni vsaj za trenutek odleglo, ko je videl, da sta naša telovadca zdržala silen pritisk in prišla do zlata. Vratolomni vaji v finalu sta bili tako popolni, da nista pustili dvoma, čeprav je imel Petkovšek proti sebi sodnike, ki niso hoteli videti perfekcije.

Vikend slovenskega športa

Še en dokaz, da je gimnastika neizprosno šport, v katerem lahko obstanejo samo tisti s posebnimi fizičnimi in psihičnimi predispozicijami. Mitja ni mogel verjeti svojim očem, ko je zagledal oceno za svojo vajo, ki je bila vsaj blizu popolnosti. Kaj vse se mu je podilo po glavi pred nastopom njegovih največjih tekmecev, lahko le ugibamo. Da bi ga za zaslužen zmagov prikrajšali sodniki, bi bilo res več kot tragično. Eno je, če narediš napako – te tokrat ni bilo –, nekaj drugega pa, če ti nekdo ukrade točke. Na srečo so bili tokrat nasprotniki tisti, ki niso zdržali pritiska, in Mitja je dosegel življenjsko zmago.

Kolikokrat nas je spreletel srh, ko je Pegan poletel visoko nad drog in se spet ujel zanj, kot da bi ga tja potegnila čista gravitacija. Element, poimenovan po njem, še vedno izvajata dva tekmovalca na svetu, eden od njiju je seveda Aljaž. Petindvajset let garanja je bilo poplačanih v tistih nekaj stotinkah ob uspešnem doskoku, ko je naš junak dojel, da mu je tudi ta uspel. Kot vemo, je imel naš svetovni prvak zadnje čase težave s hrbtom, zaradi česar je posebej trpel doskok, ki ga ni vabil tako, kot bi bilo treba. Zato tudi takšno veselje glavnega trenerja, ki je moral trepetati vse do zadnjega trenutka. Ko je Aljaž pristal na mestu, je bilo jasno, da mu zmaga ne more uiti. Še tako majhna nerodnost pri doskoku bi lahko

Aljaža stala prvega mesta, saj so mu bili zasledovalci tik za petami. Zdržati takšen pritisk je res nekaj neverjetnega in že zaradi tega lahko ta šport upravičeno uvrstimo med najtežje. Za Pegana bi lahko rekli, da je izkoristil svojo zadnjo priložnost, saj je za telovadca v precej poznih tekmovalnih letih. Če vemo, da sta tako on kot Mitja brez možnosti, da bi naskakovala olimpijsko kolajno, potem je to zlato še toliko dragocenejše.

Povsem se strinjam s tistimi, ki menijo, da gre za enega največjih dosežkov v zgodovini Slovenije. Na novi naslov svetovnega prvaka smo čakali od leta 1970, ko ga je osvojil nepozabni Miro Cerar. Zdaj imamo na vrhu sveta dva telovadca, ki sta zavladata na dveh izjemno atraktivnih orodjih. Še enkrat se

Povsem se strinjam s tistimi, ki menijo, da gre za enega največjih dosežkov v zgodovini Slovenije. Na novi naslov svetovnega prvaka smo čakali od leta 1970, ko ga je osvojil nepozabni Miro Cerar.

potrjuje teza o Slovencih kot izjemno trmastih in doslednih ljudeh, ki so narejeni za zmagovanje v individualnih športih.

Samo dan prej se je naš orel povzpел na najvišjo stopničko v tekmovanju za svetovni pokal v smučarskih skokih. Robert Kranjec je ugnal vse tekmece na čelu z Ahonenom in Jando in potrdil svojo odlično formo. Doslej je veljal za odličnega letalca, kot kaže, pa se je končno našel tudi na

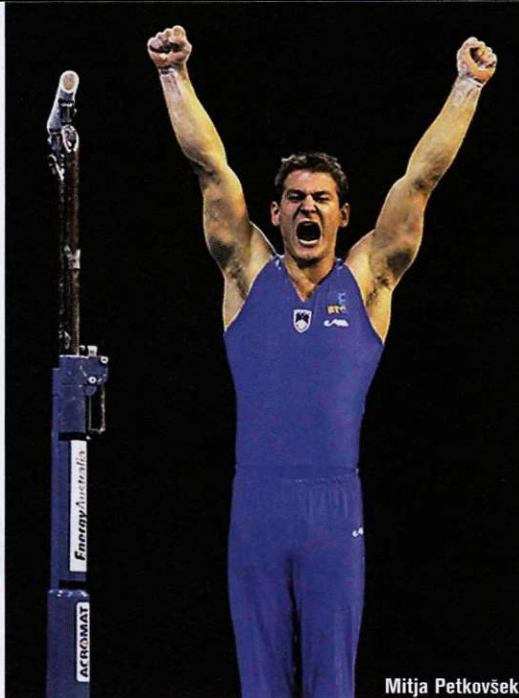
manjših in srednjih napravah, če lahko tisto v Kuusamu sploh uvrščamo mednje. Dejstvo je, da ima Robert izjemen občutek za lebdenje, ki pa ga doslej še ni do konca unovčil. Slovenci smo trn v peti smučarskim velesilam, saj se vsako sezono najde kdo, ki meša štrene favoritom. V minuli sezoni sta bila v ospredju Damjan in Benkovič, letos ju nadomešča Kranjec. Veliko oporo ima v našem šampionu Peterki, ki še vedno čaka na svojo drugo pomlad. Letos je že pokazal nekaj skokov, ki so vsaj malce spominjali na starega dobrega Primoža, in morda bomo kmalu doživeli veliko vrnitev tega izjemnega skakalca.

Vse boljše pa očitno postajajo tudi naše biatlonke, ki se že dolgo pripravljajo na juriš proti vrhu. Brankovičeva je bila minuli konec tedna druga in tako

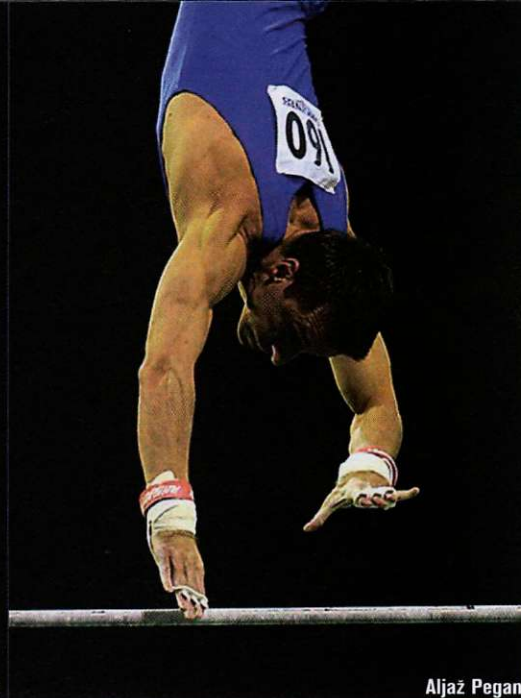
zaokrožila neverjetno bero slovenskega športa ob koncu tedna. Precej bolj žalostno je bilo v Tivoliju, ki je postal kraj košarske blamaže v zelenem. Po odhodu Grdoviča se je emocionalno stanje tujske legije v zelenem še dodatno poslabšalo in zdaj res ni več videti izhoda iz krize. Mahoričev ne je bil morda zadnji žebelj v krsto našega najuspešnejšega košarskega kolektiva, ki bo kmalu izgubil ves svoj ugled.

Slovenska gimnastika je po 35 letih znova na svetovnem prestolu. Stoletno tradicijo sta na 38. svetovnem prvenstvu v Melbournu okronala Aljaž Pegan in Mitja Petkovšek. Prvi na drogu, drugi na bradlji.

Pegan in Petkovšek sta se tako za vselej zapisala v zgodovino slovenske gimnastike, v kateri je shranjena tudi zgodba slovenskega naroda: o njegovem zavedanju in iskanju prave poti. V tej zgodbi lahko izsledimo vse, kar je Slovence na njihovi poti v neodvisnost navdihovalo, ločevalo,

Mitja Petkovšek

Aljaž Pegan

Ponos slovenstva

opogumljalo, zaviralo, ozdravljalo, dvigovalo, poniževalo, vključevalo, izključevalo ali (ra)združevalo.

Sokoli in Orli

Zgodba se začne oktobra leta 1863, ko skupina slovenskih rodoljubov v Ljubljani ustanovi prvo telovadno društvo, imenovano Južni Sokol. Proti koncu 19. stoletja sokolstvo že preraste v gibanje, ki temelji na zamislih češkega ideologa Miroslava Tyrša in spodbuja narodno in kulturno zavest, vzgaja k disciplini telesa in duha ter poudarja protikatoliško stališče. V času Avstro-Ogrske je bilo so-

kolstvo nadvse pomembno gibalno v povezovanju slovenskega naroda proti Avstrijcem, njegova osrednja vloga pa je bila v želji po kulturni, politični in ekonomski neodvisnosti.

Sokolstvo je gojilo predvsem gimnastiko, pravi razcvet športne dejavnosti pa se je začel šele pod vodstvom dr. Viktorja Murnika. Njegovo veličino so cenili tudi pri Orlih, nasprotnem taboru, ki so ga leta 1905 ustanovili klerikanci na Jesenicah. Istega leta se je Slovenska sokolska zveza že včlanila v mednarodno gimnastično zvezo.

Orlovstvo je sicer marsikaj posnemalo od sokolstva, bili pa so si na nas-

protnih ideoloških bregovih. V Sokol tako ni smel biti včlanjen nihče iz Slovenske ljudske stranke, pri Orlu pa noben liberalec. Orli so prav tako nasprotovali združevanju s pravoslavnim srbskim narodom. Orlovskih odsekov je bilo sicer največ po vaseh, sokolska društva pa so večinoma zajela vsa mesta in trge. Glede na takratno demografsko strukturo je bila leta 1913 zastopanost v obeh taborih skoraj enaka. Na športnem področju pa so bili orli precej slabše organizirani.

Verigarji

Sokoli so bili na športni ravni ve-

liko uspešnejši. Sčasoma je namreč prvotna vnaema iz javnih množičnih nastopov prerasla v pravo telovadbo na orodjih. Slovenski sokolski telovadci Leon Štukelj, Josip Primožič, Peter Šumi, Stane Derganc, Stane Vidmar in Vlado Simončič so se dvajsetkrat udeležili svetovnih prvenstev in olimpijskih iger, in to v letih od 1907 do 1938. Osvojili so kar 37 odličij, od tega 15 zlatih. Neverjetna zapuščina in neverjetne osebnosti, ki so posebjale zdravega duha v zdravem telesu. Stane Derganc je bil eden prvih pravilno oblikovanih mišičnjakov na tem prostoru, svoje telo je

na kratko

FIFA SI OBETA LEP ZASLUŽEK

Študija revizijske hiše Deloitte je pokazala, da bo Mednarodna nogometna zveza (FIFA) s prodajo televizijskih pravic za svetovno prvenstvo leta 2006 zaslužila 1,7 milijarde dolarjev. Revizijska hiša je to iz-

računala na podlagi finančnega poročila FIFA iz leta 2003, ki je pokazalo, da so televizijske pravice s SP 2002 FIFA navrgle 1,12 milijarde dolarjev.

Deloitte ocenjuje, da bodo evropske televizijske hiše v izračunano skupno vsoto prispevale 60 odstotkov načrtovanega denarja, kar skupno zneso 1,1 milijarde dolarjev. Prodaja pravic v Latinski Ameriki in Aziji naj bi prinesla 200 milijonov dolarjev, na Bližnjem vzhodu, v Afriki in Oceaniji pa po 50 milijonov. Televizijske pravice so očitno donosen posel.

STREL NA AMAZONKO

Slovenski ultramaratonski plavalec Martin Strel je pretekli teden v Ljubljani predstavil svoj naslednji projekt, s katerimi se namerava še enkrat zapisati med nesmrtni, verjetno pa tudi zaslužiti nekaj denarcev. Kot je na tiskovni konferenci dejal Strel, namerava med 1. februarjem in 11. aprilom leta 2007 preplavati južnoameriško reko Amazonko, pri čemer naj bi si celotno 5.400 kilometrov dolgo pot razdelil v 70 etap. Tokratni podvig bo verjetno še varnejši, kot so bili prejšnji, saj reka

Martin Strel po slavo in denar v Amazonko.

večji del teče po nepredvidljivem in nevarnem tropskem pragozdu, česar se zaveda tudi Strel: "Amazonka ni le največja reka na svetu, ampak je tudi najvarnejša, in to tako zaradi narave kot zaradi ljudi," je dejal Strel. Kljub temu je prepričan, da mu bo projekt uspel.

Prodaja televizijskih pravic je donosen posel.

izoblikoval do perfekcije, "mister univerzum", ki so si ga redno izposojevali fotografi in slikarji. Za vse večne čase si ga bomo zapomnili tudi kot znamenitega "verigarja" z Vavpotičeve slike na poštni znamki, ki je prišla v obtok leta 1919. Stane Derganc, ki ga je v pripovedi z naslovom Moj premalo slavni stric upodobil dramski igralec in njegov nečak Branko Miklavc, je še nekaj let pred smrtjo učil primorske otroke delati salto pri skoku v morje.

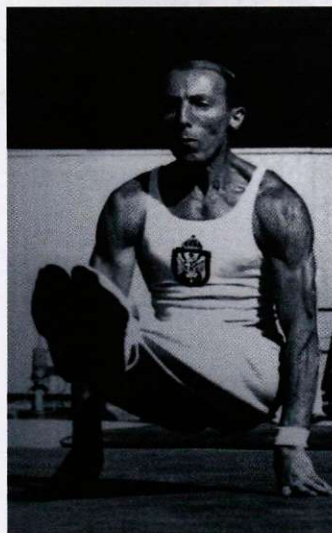
Josip Primožič - Tošo, štirikratni svetovni prvak, je bil tudi odlični risar. Risal je pri gradbenih podjetjih, med letoma 1942 in 1962 pa je bil scenograf v SNG Maribor, kjer je naredil prek 60 opernih, dramskih in baletnih scen. Po upokojitvi se je posvetil slikarstvu. Mariborčan je postal leta 1928, kamor ga je povabil NAJVEČJI - Leon Štukelj, ki ima z olimpijskih iger in svetovnih prvenstev 8 zlatih odličij.

Sokoli in orli so nam zapustili obilno dediščino in popotnico, ki je tako pozitivna kot negativna. Zapustili so nam ideale, boj za preživetje, lastne vrednote, načela, neodvisnost, preživetje posameznika v skupini,

smisel za red, snaznost, točnost, disciplino, radoživost, nepodložnost, telesno vzgojo, SSSS (Stori samemu sebi silo). Zapustili so nam razdvojenost, kulturni boj, neenotnost. Zapustili so nam tudi še nedosežen ideal sprave.

Gimnastična tradicija

Naš pokojni olimpijonec je ob svoji stoletnici ugotovil, da je zgodovina zares relativna in se celo ponavlja. Budna in zavedna nacija pa lahko zgodovino izzove le s spoštovanjem tradicije. Mi jo imamo. Gimnastično. In zato se nam ponavlja. Tudi po drugi svetovni vojni se je. V 60. letih je konja z ročaji osedlal Miroslav Cerar in z njim v dvanajstih letih osvojil kar 28 medalj na največjih tekmovanjih. Na olimpijskih igrah tudi dve zlati. Po Cerarju je zazijala praznina tudi zaradi slabih športnopolitičnih odločitev (nespoštovanja tradicije). Vendar je seme v 90. znova vzkliko. Izkušnje vseh tistih prednikov, ki sta jim bila drog in bradlja položena v zibel, so bogato pognale. Rodili so se Alojz Kolman, Aljaž Pegan in Mitja Petkovšek. Na drogu in bradlji se torej slovenski telovadci

Če je gimnastika slovenski ponos, potem je olimpijonec Leon Štukelj posebljanje tega ponosa.

zares dobro počutijo! Slovenska gimnastika je namreč na vseh največjih tekmovanjih od svetovnega prvenstva v Ljubljani leta 1922 pa do letošnjega v Melbournu, v 83 letih torej, na teh dveh orodjih dosegla že 9 zlatih, 8 srebrnih in 7 bronastih odličij.

Dvakratna sprava

Nedeljo, 27. novembra, ko je Slovenija po 35 letih in Cerarjevem ljubljanskem galopu dobila dva nova svetovna prvaka, si bomo za ved-

no zapomnili. V Areni Roda Laverja je Slovenija v le v eni uri zadnjega tekmovalnega dne po zlahkosti odličij postala tretja gimnastična nacija, za ZDA in Kitajsko. Najprej je kot prvi na bradlji nastopil Mitja Petkovšek. Odlično je izpeljal veletoč, obrat v predkolebu na eno lestvino in gladko prešel iz prvine tippelt v healeyjevo vreteno. Tudi seskok, dvojni sklonjeni salto, mu je odlično uspel. Nenaklonjena sodniška komisija mu je sicer prisodila 9,700 točke, a ga ni nihče več prekosil.

Tudi Aljaž Pegan se je po 25 letih naporene vadbe končno zavihtel na tron. Do tja pa je moral brezhibno opraviti še s peganom (izboljšanim gaylordom), tkačevom, gengerjem in seskokom, trojnim skrčnim saltom, ki mu je že tolikokrat zagrenil tekmovanje. Pristanek je bil pravočasen in zmaga je postala čista kot tista solza, ki mu je ob intonaciji Zdravljice spolzela po licu. V Melbournu je bilo 27. novembra našo himno mogoče slišati kar dvakrat. Dvakratna sprava! Orli in sokoli so se za hip pobotali in družno poleтели v višave. **Lovro Kastelic**

Direkt

99 SIT

Brez milosti!

Sodeluj v Direktovi veliki nagradni igri in brž pokukaj v Direkt, izpolni nagradno križanko, sestavi zmagovalno geslo in zadeni novo kio cerato.

Vse o nagradni igri na www.direkt.si

Slika je simbolna.

Dnevnik d.d., Kopitarjeva 2 in 4, 1510 Ljubljana

DIREKT DO NAGRADE!

Ob petkih Pri Jožovcu

Priljubljena oddaja Pri Jožovcu z Natalijo Verboten bo od vselega prazničnega decembra dalje na sporedu vsak petek zvečer ob 20. uri na 1. programu Televizije Slovenija. Prva oddaja iz novega petkovega večernega ciklusa bo tako na ogled v petek, 2. decembra.

Selitev v nov čas predvajanja prinaša tudi nekaj zanimivih vsebinskih osvežitvev. Oddaja bo še naprej namenjena predvsem predstavitvi avtorjev in izvajalcev vseh zvrsti tovrstne glasbene tvornosti pri nas in njihovih najbolj vročih izdelkov. Oder prizorišča živahne glasbene zabave z Natalijo pri Jožovcu bo tudi v prihodnje gostil izvajalce klasičnih narodnozabavnih in ljudskih slogov ter tistih s sodobnejšim trendovskim prizvokom, poleg njih pa še več predstavnikov sorodnih glasbenih popzvrsti. Ob glasbenih gostih voditeljice Natalije pa se bodo od decembra dalje v oddaji redno pojavljali tudi trije humoristi. Snoval jih bo znan, priljubljen in uspešen avtorski dvojec Branko Djurić-Djuro in Marko Pokorn. V zanimivo prepletenih odnosih, v katerih bodo vsak po svoje in vsi skupaj duhovito obarvali dogajanje Pri Jožovcu, bodo nastopali igralci Magdalena Kropiunig, Jernej Kuntner in Danijel Malalan. Petkovi televizijski večeri bodo od decembra dalje torej ponujali razigrano zabavo z obilo dobre slovenske glasbe in zlahknega humorja izpod strehe legendarnega Jožovca.

Naprej z Dan D

V začetku tega leta so se novomeški rokerji Dan D veselili kar dvojne uvrstitve na lansko sklepno prireditev Slovenskega radijskega festivala (SRF) s pesmima Plešeš in Čas. Prav slednja je po mnenju 53 glasbenih urednikov sodelujočih radijskih postaj pristala med tremi najboljšimi rokovskimi skladbami lanskega leta, neposred-

no za zmagovalnim Siddhartinim Ringom ter Alyininim Fluidom. Z uspešno predstavitvijo aktualnega albuma Katere barve je tvoj dan? so nadaljevali tudi v letošnjem letu. Balada Le naprej je bila namreč v preteklih treh četrletjih uvrščena med 10 najboljših rokovskih skladb slovenskega radijskega etra, medtem ko se je v zadnjem četrletju mednje uvrstila tudi aktualna

skladba Počasi. Svojevrsten uspeh prav gotovo dokazuje, da so bile vse štiri do sedaj predstavljene skladbe iz albuma dobro sprejete tako med radijskimi uredniki kot glasbenimi kritiki, in kar je morda najbolj razveseljivo, med poslušalci.

Santana ima novi singel

Vokalist zasedbe Aerosmith Steven Tyler se je pridružil Carlosu Santani na novi mali plošči Just Feel Better, ki jo najdete na njegovem novem albumu All That I Am. Pesem je v Ameriki takoj ob izidu pristala na 15. mestu Billboardove rokavke lestvice singlov, kar je najboljša uvrstitev Santane po letu 2000, in 5. mestu, na katerem

del" je mesto kitarista. V Celju, kjer ima skupina svojo bazo in prostore za vaje, že dober mesec dni pridno vadijo, skupaj pa so ustvarili že tri nove pesmi za pri-

hajajoči album, ki naj bi izšel pred poletjem 2006. S prihodom novega kitarista je v skupini zavel nov veter, ki je prinesel tudi nove ideje v njihovem ustvarjanju. Na novi plošči se bodo tako avtorsko kot idejno predstavili vsi člani skupine. Novi material naj bi začeli snemati konec novembra, ko se bodo skupaj s producentom Žaretom Pakom (skaterim so že večkrat sodelovali) zaprli v

je bila uspešnica Put Your Lights On, ki je na albumu Supernatural in v kateri je gostoval Everlast.

Šank Rock ima novega (člana)

Novi član skupine Šank Rock je postal njihov dolgoletni prijatelj z Obale Roki Petkovič. "Zase-

studio Jork v Dekanijah. Novi singel bodo premierno predstavili v oddaji Tistega lepega popoldneva na RTV Slovenija v nedeljo, 4. decembra 2005, ko ga bodo v živo odigrali v rubriki Vročje. Sledili bodo koncerti v Postojni, Celju, Novi Gorici, Kopru, Velenju in še kje.

www.radiodur.si

Pismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

"Tu je naš dom, tu smo doma..."

Hvala, dragi naši prijatelji, ker najdete košček doma tudi na valovih Radia Ognjišče. Hvala, ker ste praznovali z nami na 11. gala koncertu Radia Ognjišče.

Hvala, hvala, hvala...

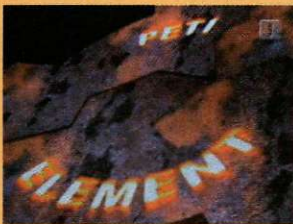
RADIO OGNJIŠČE

Radio Krka
106.6 MHz

O mejah Petega elementa

V nedeljo pozno zvečer nas na TVS v kolobarjenju razveseljujejo intervjuji z domačimi in tujimi zanimivimi gosti, znane družine in oddaja Peti element. Slednja sodi med najmanj posrečene v tem ciklusu in tej oceni se ni izneverila niti minulo nedeljo, ko je bil govor o mejah slovenskega jezika.

Poskušali naj bi misliti onkraj jezika, je dejal uvodoma voditelj Dražen Drajgojevič in to v oddaji še nekajkrat ponovil. Drugih vsebinskih iztočnic pa je bilo bolj malo. Oddajo so pravzaprav do gledljivosti spravili gostje. Med njimi predvsem profesor slovenščine Marko Stabej in učitelj retorike Zdravko Zupancič. Dama, sicer lektorica Julijana Bavčar, se je držala bolj ob strani ne glede na to, da bi večino puščic mora-

lo leteti prav nanjo, saj se na lektorje pogosto gleda ne le kot na prijatelje jezika, pač pa kot na sovražnike sproščene in pristnega govora. Občasno je do besede prišel tudi Andrej Skubic, ki je poudaril, da zborna slovenščina ni v vsakodnevni izkušnji Slovenca in se v njej ne počuti najbolj udobno. Sicer so gostje begali med dvema vsebinama, jezikom in njegovimi omejitvami na eni strani in težavami javnega nastopanja oz. retoričnih veščin na drugi. Uvodna ugotovitev voditelja je bila, da je namreč krč v slovenskem jeziku zgodovinsko pogojen (od kod mu ta ideja, ni podrobneje pojasnil) in da je zdaj (!) čas za sproščen odnos do slovenščine.

Prva Stabejeva ugotovitev je bila, da slovenščina ni bila nikoli ogrožena, bila je pa zapostavljena. Po razpadu Avstro-Ogrske. Dobro. Vmešal se je voditelj in v vsakem stavku najmanj trikrat izrekel besedo "pač". Kaj moremo!

No, lektorica je rekla sledeče: da je velikokrat prva bralka novinarjevega teksta in prvi filter za napake in nejasnosti. Drži! Novinarji so po njenem mnenju preveč pod vtisom vira. Tudi drži. Potem pa je izrekla še usoden stavek. "Novinarji niso suvereni, ker ne vedo, da so tudi

oni soustvarjalci jezika." Kakšen poklon novinarstvu, ki v lektorjih pogosto vidi le prekletstvo, ki se je zgrnilo nadenj! Na ogenj je naložil še Stabej, ko je ponovil: "Celo novinarji, za katere je jasno, da največ jezika naredijo, ne vedo, da smejo to izreko jezika soustvarjati!"

No, potem pa so gostje razdrli še marsikatero zanimivo. Recimo: raperji so konstruktivni, oni imajo jezikovni tvist, kar naj bi pomenilo, da so sila prosti v izražanju. Pri analizi filma in gledališčne govorice so ugotavljali, da so v slovenskih filmih domobranci vedno govorili dolensko, skratka narečno, torej zavržno, partizani pa knjižno slovenščino, torej "nobl" in pravilno. Zanimiva opazka, na katero navadni gledalci slovenske kinematografije niti ne pomislimo. Mimogrede so ošvrknili še nacionalnikino uspešnico Tistega lepega poldneva in omenili nizko jezikovno raven v tej oddaji, hkrati pa pohvalili sproščenost, ki jo preveva. Skratka, malo korenčka in malo palice.

Pri govorništvu oz. retoriki je zadeva podobna. Zupancič je poudarjal, naj bo vsak to, kar je, stremeti mora k temu, da ga ljudje razumejo. Stabej pa ga je dopolnil, da je bila dolgo vrednota, če ljudje govorca niso razumeli, češ, je pa že pаметen, če tako govori, da ga občinstvo ne razume. Še dolgo po oddaji sem imela občutek, da se je slednje ugotovitve svojih gostov še najbolj držal voditelj, ki je bil v vprašanih in konstatacijah v veliki meri nerazumljiv, hkrati pa tudi krivičen do gostov, ki so se morali pač sami znajti s svojimi razmišljanji, saj se na voditeljeva vprašanja niso mogli zanašati.

Ko sem v predstavo o jezikovni zaprtosti in zamejenosti slovenščine vgravirala še studijsko podobo oddaje Peti element, ki je podobno zaprta, kot naj bi bil naš jezik, je bila ocena vidnega bolj klavrna. Škoda. Nedelja zvečer bi si zaslužila kakšen drugačen element. **Magična gledalka**

horoskop

Strelec (22. november – 20. december)

Končno se bodo tudi za vas začeli boljši časi. Nikakor ne smete obupati, na koncu predora je vedno luč. Odločno vztrajajte pri svojem in delajte le to, kar je v vašo korist. Najverjetneje bodo tudi drugi stopili na vašo pot. Pa srečno!

Kozorog (21. december – 19. januar)

Malce ste slabše volje, ker se vam nekdo ni oglasil na telefon – no, se boste že pomirili. Delo vam bo v zabavo in ob njem boste malo pozabili na svoje težave, ki prav tako niso majhne. Toda včasih se zdi, da ste si jih večino kar sami nakopali.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Privoščite si premalo počitka – preveč delate in premalo vlagate vase! Pravilno bi bilo, da bi naredili vse, kar je treba še glede te zadnje obljube, potem pa se posvetite samo še sebi. Veselili se boste uspehov svojih bližnjih.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Sreda bo nadvse zanimiv dan, četrtek in petek pa bosta turborna. Še dobro, da bosta tu sobota in nedelja, ko se boste lahko sprostili in odpočili v objemu najdražjih. Če imate že otroke, bo posebno živahno v nedeljo, ko boste mirili neki spor.

Oven (21. marec – 20. april)

Zagotovo bodo dnevi od srede do petka tisti, ki si jih boste želeli zapomniti. Energije sicer ne boste imeli tako veliko kot prejšnji teden, vendar je bo dovolj za vse napore, ki vas čakajo. Najbolje se je vseh stvari lotiti s prave strani.

Bik (21. april – 21. maj)

Denarne zadeve naj vas ne skrbijo, saj boste nekateri med vami dobili težko pričakovano povišico. Pazite le, da od samega veselja ne boste preveč zapravljali. Sonce bo posijalo v vaše življenje skozi široka vrata in brez skrbi bodite, da bo vse, kot je treba.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Ne predstavljajte si nemogočih stvari, saj vas ne bi nihče reševal, če boste znova zašli v godljo. Dovoljkrat so vas opozorili, da bi že morali vedeti. Če ne marate nasvetov, se morate pustiti presenetiti – morda tudi neprijetno. Bodite pogumni.

Rak (22. junij – 21. julij)

Dolgega časa ne marate, zato si boste poiskali dodatno zabavo. Ni rečeno, da bodo nad njo vsi navdušeni in veseli. Delo, ki ste si ga zastavili, morate opraviti čim bolj zbrano, saj je od tega odvisna vaša prihodnost pri podjetju, kjer delate.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Zdi se vam, da se vaše življenje spreminja v nekakšno predstavo, toliko zanimivih stvari se dogaja. Morda vam bo nekdo zameril nekaj glede vašega psa – tistim, ki hišnega ljubljena seveda imate. Z denarjem pa počakajte do konca meseca.

Devica (22. avgust – 21. september)

Vedeti morate, da se lahko zaslužno tudi zelo hitro porabi. Nikar ne mislite, da imate tako veliko denarja, da lahko vsevpred zapravljate! Posvetite se raje odnosom in malo zakrpaite tisto, kar ste že pred časom zanemarili. Veselo naprej!

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Predolgo premišlujete, raje se odprite naključjem. Delo vam ne bo vzelo preveč časa, zagotovo boste opravili stvar tako dobro, kot ste pričakovali. Nekdo vam bo nevoščljiv in prav gotovo se ne bo nič spremenilo, če se boste vlekli nazaj.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

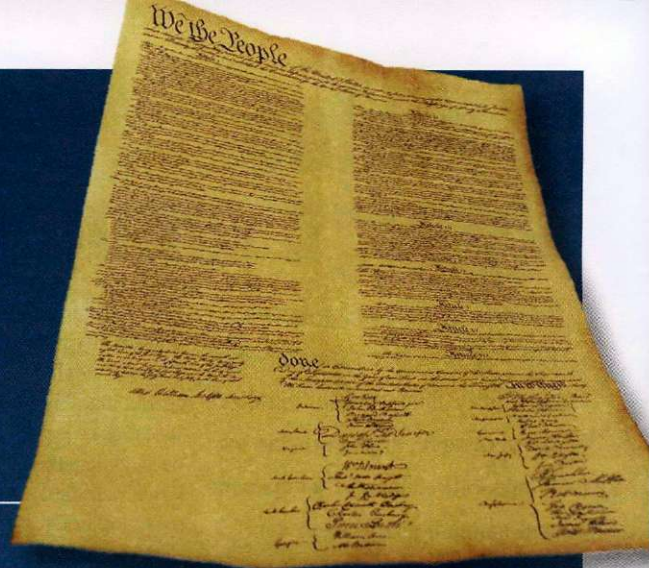
Spet ste tam, kjer ni muh! Zakaj se vedno vtikate v stvari, ki vas nič ne brigajo in kjer ni vaše mesto?! Preveliko zaslisevanje bo škodilo vašemu prijateljstvu in prav neprijetno se boste počutili, ko vas bodo zavrnil. Doma boste morali malo pospraviti.

USTAVA

ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE

s pojasnili

Avtorja: mag. Klemen Jaklič in mag. Jurij Toplak

Ustava Združenih držav Amerike je najstarejša veljavna pisana ustava v svetu, pa tudi najpomembnejše, najvplivnejše in najbolj študirano pravno besedilo, kar jih je bilo napisanih. Po več kot dveh stoletjih se še danes uporablja v domala nespremenjeni obliki. Neizmeren je tudi njen vpliv na ustavni razvoj v Evropi in drugod po svetu.

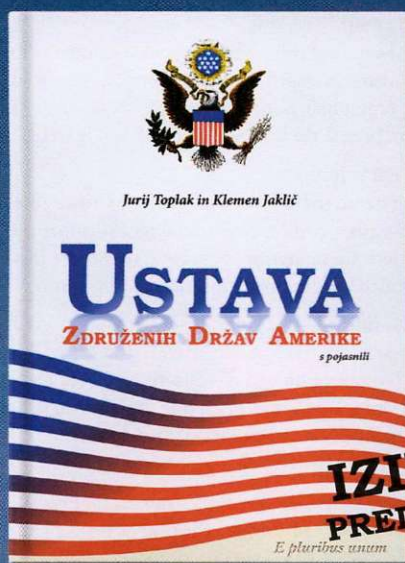
Ameriška ustava je bila namreč podlaga številnim pisem ustav in mednarodnih dokumentov, neredke države so jo celo dobesedno prepisovale. Interpretacijo ameriške ustave, še posebno tisto od ameriškega vrhovnega sodišča, študirajo pravni strokovnjaki po vsem svetu in neredko rabi kot pripomoček pri interpretiranju ustav drugih držav, tudi slovenske. Ne nazadnje se je na podlagi te ustave v Združenih državah izoblikovala ena najstabilnejših demokratičnih oblik vladavine z zavirljivo stopnjo spoštovanja človekovih pravic. Ne moremo niti prezreti, da se je pod to ustavo razvila najmočnejša politična, gospodarska, vojaška, znanstvena, tehnološka, športna in še kakšne vrste velesila ter dežela priložnosti za milijone priseljencev z vsega sveta. To so le nekateri izmed razlogov, zaradi katerih je fenomen ameriške ustave vredno študirati in raziskovati.

Knjiga vsebuje prvi prevod ameriške ustave, ki je delo mag. Klemena Jakliča. Prevod je opremljen tudi z razlagalnimi pojasnili v obliki opomb. Poleg slovenskega prevoda ameriške ustave knjiga vsebuje tudi obširno uvodno poglavje mag. Jurija Toplaka, v katerem je predstavljen nastanek ameriške ustave ter njene najpomembnejše značilnosti in načela.

O AVTORJIH

Mag. Klemen Jaklič je strokovnjak za slovensko, evropsko in ameriško ustavno pravo. Je doktorand na Univerzi v Harvardu, redno raziskuje tudi na Univerzi v Oxfordu. Je sourednik Harvard International Law Review in avtor številnih člankov.

Mag. Jurij Toplak na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru predava ustavno pravo in je generalni sekretar Evropskega združenja za volilno pravo ter član Republiške volilne komisije. Je nekdanji Fulbrightov štipendist in je med drugim raziskoval na univerzah UCLA, Georgetown in Oxford. Je avtor in urednik petih knjig ter številnih člankov.

IZIDE V NOVEMBRU!
PREDNAROČNIŠKA CENA 4.990 SIT
REDNA CENA 5.990 SIT

Prednaročila sprejemamo do 29.11.2005.

knjigarna
DEMOKRACIJA

Naročam knjigo *Ustava Združenih držav Amerike s pojasnili*, po prednaročniški ceni 4.990,00 SIT.

Fizične osebe:

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Datum rojstva: _____ Datum naročila: _____

Podpis naročnika: _____

Pravne osebe:

Podjetje: _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba: _____ Datum naročila: _____

Podpis in žig naročnika: _____

Davčni zavezanec: NE DA ID za DDV: _____

Knjige s srcem

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

KNJIŽNI KLUB
Samorog

Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljica obzorja sveta.

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov								SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	SLOVENSKI IGRALEC (ALEK- SANDER)	DEDALOV SIN V GRŠKI MITOLOGIJ	ŠVICARSKA ALPSKA SMUČARKA (SANDRA)	NEKDANJA PLAVALKA BOJAD- ZIJEVA	SLOVENSKI ILUZIONIST (MIRAN)
Velike misli, dogodki in osebnosti preteklosti, žive teme sedanjosti, literarni junaki in njihove zgodbe, pesniške širine duha in pravljica obzorja sveta.														
Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu														
Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06, e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com								ENAKI CRKI			ŠVEDSKA REŽISERKA ZETTER- LINGOVA	ANTON KOLAR		
DEMOKRACIJA	PRAVLJIČNO BITJE SPACENEGA VIDEZA	OBRAZ ZA TALJENJE	DALJNO- GLED ZA OPAZOVANJE ZVEZD	NIKOLA TESLA	ATOM Z ELEKTRIČNIM NABOJEM	SNEGU PODOBNA SNOV	SLAVKO AVŠENIK PASJE USTNICE				MARKO OKORN		RUSKI LJUDSKI INSTRUMENT	UTRDBA V MESTU SAN ANTONIO
JEZIKO- SLOVEC SKRABEC											BELO OBLAČILO DUHOV- NIKOV			
PASTIRSKA PESEM											PRIPADNIK ITALOV			
NIZEK ŽENSKI ALI DEŠKI GLAS				RIMSKI ZGODOVINAR DEL STAVBE						DEMOKRACIJA	PEVKA PUGAČOVA SEDEŽ GR. PESNIŠTVA			
FILMSKI IGRALEC DOUGLAS					SL. KOŠAR. (URŠA) BRIT. IGR. (JEREMY)				JED. NAMENJENA ENEMU ČLOVEKU	KONI RJAVE BARVE KRZNENO POKRIVALO				
DEMOKRACIJA	TIBETAN. LJUDSTVO SLOVNIČAR AASEN					OZEK IN TANEK KOS BLAGA	DEMOKRACIJA	DESNI PRITOK VOLGE				LIDIJA OSTERC FLAM. PIS. (PAUL DE)		
ODLOMEK IZ FILMA							TEKOČINA V ŽILAH	MJANMAR (NEKDAJ) OLGA KACJAN						DEMOKRACIJA
RUSKI ŠAHOVSKI VELE- MOJSTER														ALEŠ VALIČ
SLOVENSKI ILUSTRATOR MAVEC					ŽENSKA ZASVOJENA Z MAMILI									
MODERNA ZVRST GLASBE					NORDIJSKI IZRAZ ZA SMUČI			KRAJ NAD REKO						

rešitev prejšnje križanke

DRAMA, RETINA, ANANAS,
GALONA, OTOR, KVASILO,
STARA GORA, TOK,
MARKOVČAN, ŽO, URI,
NAR, JAK, KASA, ŠTRAMA,
AS, ANTE, IVANOVO,
NTOKO, ITALIJAN, JET,
TALIS, BILA, ELEKTRON,
TACIT, ALBANKA, ILETA

nagrajenci 46. številke

- 1. nagrada: RADO FRECE,**
Prešernova 20, 3230 Šentjur
- 2. nagrada: ANA STRUPI,**
Spodnji Brnik 43,
4207 Cerklje
- 3. nagrada: MARICA GARTNER,**
Rudno 25, 4228 Železniki

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
8. 12. 2005 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

včeraj, danes, jutri...

- **28. 11. 1757** se je v Londonu rodil angleški slikar, grafik in pesnik William Blake. Nekoč je prišel k njemu možakar, ki si je domisljal, da zna slikati: "Dajte mi delo. Imam ženo in osem otrok." – "Prav ... in kaj znate še delati poleg tega," ga je z zanimanjem vprašal slikar.
- **28. 11. 1954** so v Trstu ustanovili Slovensko kulturno gospodarsko zvezo.
- **29. 11. 1894** so ustanovili liberalno Narodno stranko (od leta 1905 Narodna napredna stranka). Njeni najvidnejši voditelji so bili Karel Bleiweis Trsteniški, Ivan Hribar in Ivan Tavčar.
- **29. 11. 1949** je v resoluciji Informbiroja pisalo, da je KPJ "v rokah morilcev in vohunov", da je Jugoslavija "izgradila sistem fašističnega tipa", ki je "v službi angloameriških imperialistov". Informbiro je pozval "zdrave sile", da zamenjajo vodstvo KPJ.
- **30. 11. 1667** se je rodil angleški pisatelj Jonathan Swift (Guliverjeva potovanja). Človeku, ki se je neprestano hvalil s svojimi predniki, je Swift odgovoril: "Spominjate me na krompir. Na krompir zato, ker ima vse, kar je najboljšo, pod zemljo."
- **30. 11. 1844** je cesar Ferdinand dovolil graditev deželne prisilne delavnice v Ljubljani.
- **30. 11. 1992** je tatarski parlament razglasil neodvisnost od Rusije, vendar so že 15. februarja 1994 podpisali sporazum, s katerim se je Tartarstan vrnil v sestavo Ruske federacije.
- **1. 12. 1761** se je rodila Marie Tussaud, ustanoviteljica znamenitega muzeja voščenih lutk v Londonu, ki ga je ustanovila leta 1802.
- **1. 12. 1918** se je Islandija ločila od Danske in postala neodvisna država.
- **2. 12. 1901** je dalo podjetje Gillette v ZDA na trg prve britvice za brivske aparate.
- **2. 12. 1911** je postal šef generalnega štaba avstro-ogrske armade Slovenec, feldmaršallajtnant Blasius Schemua (Blaž Ženva, tudi Žemva) iz Zgornjih Gorij na Gorenjskem.
- **2. 12. 1945** je bila v Trstu prva predstava Slovenskega stalnega gledališča. To je edino poklicno slovensko dramsko gledališče zunaj Slovenije.
- **3. 12. 1800** se je v Vrbi na Gorenjskem rodil dr. France Prešeren.
- **3. 12. 1923** se je rodil nemški igralec in kabaretist Wolfgang Neuss. Ko je bila nemška država še razdeljena na Vzhodno in Zahodno Nemčijo, je Neuss pripovedoval, da je vzhodnonemški pes jazbecar prišel v zahodni Berlin. Zahodnonemški jazbecar ga je vprašal, kako se kaj imajo v komunizmu. "Kar dobro," je odgovoril vzhodnonemški jazbecar. "Zakaj pa si potem prišel sem?" – "Rad bi spet malo zalajal."
- **4. 12. 1989** so predstavniki štirih novih slovenskih strank podpisali sporazum o ustanovitvi Demokratične opozicije Slovenije – Demos. Za SDZ ga je podpisal Hubert Požarnik, za SDZS Jože Pučnik, za SKD Lojze Peterle in za SKZ Ivan Oman.

pogled nazaj

(od 28. 11. do 5. 12.)

John Brown

2. decembra 1850 so obesili enega najbolj znanih borcev proti suženstvu v ZDA Johna Browna. Brown je v gorah Virginije ustanovil več postojank, kjer so se lahko pobegli sužnji skrili. Zbral je skupino 18 oboroženih mož, med katerimi je bilo 15 črncev, in z njimi napadal lastnike sužnjev. Ko je izvedel znameniti napad na orožarno, je računal, da bo prišlo do splošnega črnškega upora, vendar razmere za to niso bile zrele.

Trgovina s sužnji je dosegla vrhunec v 18. stoletju na obali zahodne Afrike, ko so trgovci iz Evrope sodelovali s plemenskimi poglavarji in lovci na sužnje. Najprej je bila prepovedana trgovina s sužnji v britanskem kolonialnem imperiju, in sicer leta 1807. Leta 1833 so razglasili splošno osvoboditev sužnjev. Sledile so še druge države, zadnja je bila leta 1880 Brazilija.

V ZDA je bil spopad med zagovorniki in nasprotniki suženstva oster in dolgotrajen. Vzrok zanj je bilo plantažno gospodarstvo južnih držav, ki je temeljilo samo na suženjskem delu, medtem ko je imelo suženjstvo za severne države le neznaten pomen. V času razglasa o osvoboditvi sužnjev leta 1863 je bilo na plantažah ZDA okoli 4 milijone sužnjev. Po nekaterih delnih rešitvah, to je odpravi suženjstva v severnih državah leta 1789 in prepovedi dovažanja sužnjev leta 1808, je izbruhnila secesijska vojna in prinesla prepoved suženjstva.

Srbi, Hrvati in Slovenci

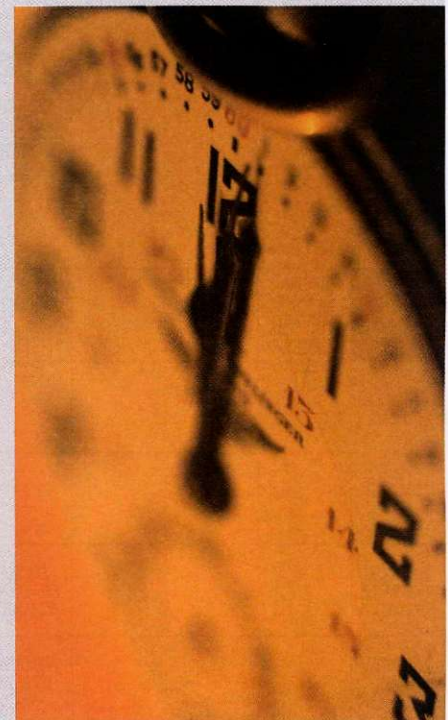
1. decembra 1918 je prišlo do jugoslovanske državne združitve. Združili sta se Država SHS nekdanjih habsburških Jugoslovancev in Kraljevina Srbija v Kraljevino SHS (Srbov, Hrvatov in Slovencev, v obratnem vrstnem redu torej, kot je bilo to v Državi SHS). Proti jugoslovanski združitvi se je tedaj na Slovenskem javno izrekel le socialdemokrat inž. Anton Štebi, že septembra 1918 pa je pred združitvijo s Srbijo opozarjala tudi Šušteršičeva Resnica. Oba sta združitvi s Srbijo nasprotovala iz kulturnih, gospodarskih in političnih razlogov.

Jugoslovanska državna združitve je bila 1. decembra 1918 izvedena na podlagi ostrega stališča srbskega dvora, ki je nepopustljivo vztrajal pri centralizmu in dedni monarhiji Karađorđevićev. Delegacija zagrebskega Narodnega sveta je namreč popustila pod hudim pritiskom podpredsednika Narodnega sveta Svetozarja Pribičevića (člana delegacije) in srbske vlade. Ker je Italija vse bolj ogrožala jad-

ranske kraje, nerešeno pa je bilo tudi vprašanje zahodne in severne meje, je delegacija privolila v oblikovanje "enotne narodne države" z monarhistično obliko vladavine. Tako je na podlagi uveljavitve srbskega političnega interesa nastala prva jugoslovanska skupnost – Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ljudska Jugoslavija

Pogosto se dogaja, da se stvari imenujejo po tem, kakršne naj bi bile, čeprav so v resnici drugačne. Tako se je Vzhodna Nemčija uradno imenovala "demokratična", Zahodna Nemčija pa "zvezna". Tudi komunistična Jugoslavija, ki jo je ustavodajna skupščina razglasila **29. novembra 1945**, se je imenovala "ljudska", torej Federativna ljudska republika Jugoslavija. Z deklaracijo o razglasitvi republike je bila odpravljena monarhija, kralju Petru II. in dinastiji Karađorđevićev pa so bile odvzete vse ustavne pravice. V času obstoja socialis-

tične Jugoslavije je bil ta dan državni praznik.

Začasna vlada pod vodstvom Josipa Broza Tita je 30. novembra 1945 je ustavodajni skupščini ponudila odstop, ta pa ga ni sprejela. Tako je vlada delovala naprej kot vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije. Grol, eden od podpredsednikov vlade, je že avgusta 1945 odstopil, tako da je bil en sam podpredsednik – Edvard Kardelj. Oktobra sta odstopila še Šubašić in Šutej in Tito je postal tudi vršilec dolžnosti zunanega ministra.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruže pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

jemljite jim volje do te velike naloge! Ne pokvarite jim zdravega pogleda na naloge, ki jim bodo zaupane!

Če reforma ne bo uspela, nam bo res trda predla. Kaj pa če bodo sindikati preprečili, da ne bo prišlo do reforme tako, kakor je zamišljeno? Bodo takrat sindikati pomagali delavcem?

Delavci naj ignorirajo delo in gredo na cesto, ker so pač štirje sindikalni voditelji sklenili, da morajo delavci stavkati. Podjetja naj plačajo izostanek z dela. Kakšen nesmisel! Sindikati morajo imeti toliko denarja, da vsem stavkajočim plačajo prevoz na stavko, ure, ki so izgubljene zaradi stavke, malico oziroma dnevnic.

Zakaj sindikati tega ne plačajo? Zahtevajo, da to delavcem plačajo podjetja. Če sindikati nimajo denarja, naj ne kvarijo delovne discipline s svojimi hujskaškimi nastopi.

Upam, da so delavci v podjetjih že toliko razgledani in preizkušeni, da si z udeležbo na stavkah nič ne pomagajo, le nekoliko si pokvarijo ugled. Delavci si s stavkami ne bodo popravili socialnega stanja. Sindikati bi morali ukrepati v primerih, ko bi res kje zaškripalo, in pomagati s sredstvi, ki jih morajo imeti shranjena. Če sredstev nimajo, potem so sindikati najslabši gospodarji. Še veliko slabši kakor država. Ne vem, zakaj se tako šopirijo in učijo druge gospodariti.

Evstahij Moder, Domžale

Podprimo postavitve spomenika

Novembra je bil v Večeru članek NSi za postavitve spomenika samostojni Sloveniji. Predsednik mestnega odbora NSi Zdravko Luketič je javnost seznanil s sklepom občnega zbora članstva NSi, kjer smo se dogovorili, da mariborskemu županu in mestnim svetnikom predlagamo, da v Mariboru na Trgu generala Maistra postavimo veličasten spomenik samostojni Sloveniji. V memorandumu smo zapisali, da je zadnji čas, da se spomenik postavi. Upamo, da ni Slovenke ali Slovenca, ki ne bi podprl tega projekta, saj vendar ljubimo svojo samostojno domo-

vino. Pobudniki projekta že od začetka samostojne Slovenije vsako leto pripravimo proslavo s kresovanjem za dan državnosti na Stolnem vrhu. Za dan samostojnosti pa smo prirejali veličastne proslave v veliki dvorani SNG Maribor ali v skofjski avli. Veselimo se rojstva svoje samostojne domovine, zato bomo vztrajali, da postavimo spomenik, ki bo v ponos nam in našim zanamcem ter mestu Mariboru. Večerova anketa, ki je objavljena na isti strani, je zajela šest naključno izbranih občanov in vsi so se strinjali s postavitvijo spomenika. Univerzitetni profesor iz Maribora pa postavitvi nasprotuje in pravi, da je spomenikov v Mariboru preveč. Ta gospod torej ne ljubi svoje domovine in ne razume, zakaj imamo spomenike. Nadalje pravi, da samostojno Slovenijo lahko zaznamujemo tudi drugače, na primer z dejanji... Tudi dramski igralec, torej tudi kulturnik, nasprotuje spomeniku in trdi, da je na trgu dovolj eden in da jih je v Mariboru preveč. Res je, spomenikov iz naše neslavne zgodovine je preveč. Upokojenka iz Maribora pozdravlja postavitve spomenika in je ponosna, da živi v tej deželi; prav takega mnenja sta tudi dijak in dijakinja iz Maribora. Gimnazijski maturant ni le za postavitve spomenika, ampak predlaga, da bi obletnico samostojnosti lahko zaznamovali tudi s kulturnim programom, kar mi seveda že vsa leta počnemo.

Sedaj je na preizkušnji naša državljanska in domovinska zavest, odločilen pa bo sklep župana in mestnega sveta. Spomenik bi morali postaviti čim prej, da bo v ponos Mariborčanom in hkrati zahvala veteranom junjske vojne in padlim v tej vojni. Prav bi bilo, da bi še drugi izrazili svoje mnenje o postavitvi spomenika.

Alojz Senekovič, Maribor

Blamaža pri izbiri (1)

Demanti prispevka Blamaža pri izbiri (Demokracija, 24. 11. 2005)

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu pod vodstvom državnega sekretarja Franca Pukšiča je 23. 9. 2005 v Uradnem listu RS, št. 85/2005 objavil javni razpis za izbor izdajatelja osrednje revije za Slovence po svetu.

Medresorska komisija (8 članov), ki so jo sestavljali člani Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ministrstva za kulturo in ministrstva za šolstvo in šport, je enakovredno obravnavala prispele ponudbe. Komisija je zaradi objektivnosti pri izboru štiri ponudnike, ki so jih uvrstili v ožji izbor, povabila še na dodatni pogovor. Člani komisije so postavili tista vprašanja, ki so bila v pisni predlogi presplošno obrazložena.

Gospod dr. Janez Dular (ministrstvo za kulturo) seje (28. 10. 2005) ni predčasno zapustil zato, ker je iz biro drugih članov označil kot "neustrezno in nerealno", temveč zaradi nujnih obveznosti, o čemer je komisijo seznanil že na začetku seje.

Državni sekretar Franc Pukšič se je na podlagi predloga komisije in lastnega premisleka odločil za družbo Otroci, d. o. o. Kot predstojnik je imel tudi možnost drugačne izbire.

Spomnili bi, da 30. 3. 2004 tedanja predstojnica Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ni upoštevala izbora komisije (v njej so bili trije člani sedanje) in "Družine" ni potrdila kot izbranega ponudnika.

Za vpogled v razpisno dokumentacijo so zaprosili trije kandidati: predstavniki Združenja Slovenska izseljenska matica, predstavnik družbe Naslov, d. o. o., Ludvik Škobnerne in Nova obzorja, d. o. o.

Trditev, da predsednik komisije Rudi Merljak ni dovolil vpogleda v dokumentacijo, je izmišljena. Vpogled je bil omogočen vsem: SIM in Naslov, d. o. o., 9. 11. 2005, Novim obzorjem 10. 11. 2005.

Predstojnik Franc Pukšič je s sklepom imenoval pritožbeno komisijo dne 9. 11. 2005. Komisija je »

» v predpisanem roku obravnavala štiri pritožbe in dne 23. 11. 2005 pritožnikom pisno odgovorila.

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu zavrača neresnično pisanje novinark Demokracije gospe Vide Kocjan. Tako pisanje ne služi nikomur.

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Blamaža pri izbiri (2)

V okviru članka Blamaža pri izbiri (Demokracija, 24. 11. 2005) je zapisano, da sem odločitev drugih članov razpisne komisije za izbiro izdajatelja osrednje revije za Slovence po svetu označil kot neustrezno in nerealno ter zato sejo komisije predčasno zapustil. Ker gre za zelo občutljivo zadevo, želim bralcem Demokracije postreči z natančnejšim pojasnilom o svojem ravnanju.

Res je, da sem glede ponudbe založniškega podjetja Otroci, d. o. o., na seji komisije izrekel nekaj resnih pomislekov (ti so v članku Blamaža pri izbiri navedeni in jih tu ne bom ponavljal), vendar seje nisem predčasno zapustil zaradi drugačne presoje in odločitve drugih članov komisije (ko sem odhajal, še ni bilo jasno, kakšna njihova odločitev sploh bo), temveč zaradi nujne druge obveznosti: kot nekdanji minister za Slovence po svetu sem bil povabljen na slovesnost ob 15. obletnici ustanovitve Zveze Slovencev na Madžarskem in moral sem se pravočasno opovrati na dolgo vožnjo v Monošter.

Kolikor sem opazil v času, ko sem bil še navzoč na seji, je bilo delo komisije videti pošteno in nemoteno, t. j. brez zunanjih vplivov ali pritiskov. Zato lahko le domnevam, da so bili člani pri odločanju pod premočnim vtisom dveh "notranjih" dejstev: uglajenega nastopa predstavnikov podjetja Otro-

Tig osovobodive 5, 2230 Lenart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

ci pri dodatnem (ustnem) pojasnjevanju ponudbe ter po moje nerealne napovedi iz njihove ponudbe, da bi bila revija za Slovence po svetu brezplačna (kot darilo Republike Slovenije).

Janez Dular, Ljubljana

Kapitalski Frankenstein, ki je LDS pobegnil z vajeti (1)

V Vašem članku, objavljenem dne 17. 11. 2005, ste navedli tudi nekaj informacij v zvezi z nakupom podjetja Delikatesa, d. d., Ljubljana.

Te navedbe so neresnične.

1. Ovadba proti Borutu Mokrovici ni podana oz. preiskava ni uvedena. Za razjasnitev nakupa Delikatese, d. d., je bila ustanovljena komisija nadzornega sveta Term Čatež, ki ni ugotovila nepravilnosti.

2. Družba M-Invest, d. o. o., je za 35-odstotni delež v družbi Delikatesa, d. d., plačala 551.227.000,00 SIT. Terme Čatež so pridobile več kot 80-odstotni delež za cca. 790.000.000,00 SIT. Delnic nismo zbirali prek podjetja mojega sina in jih nismo prodali Termam Čatež vsega nekaj dni kasneje, temveč približno leto dni kasneje.

Borut Mokrovič, Dobova

Grehi prve Janševe dame (1)

Gospod Marjan Zupancič se v 40. št. Demokracije v rubriki PP 4315 razburja zaradi neverodostojnega pisanja v glasilu Mladina, a ga hkrati, ko ga kupuje, finančno podpira. Pa ne

samo to. Veliko bolj sporno je, da to, zaradi česar se jezi na glasilo Mladina, počne sam v omenjenem članku. V petem odstavku je zapisal: "Mislim, da je treba narediti konec medijskemu linčanju brez argumentov, kajti težko se je braniti, ko včasih sploh ne veš, za kaj gre ..." Hkrati je podpisani gospod prav to orožje – medijski linč – uporabil zoper nekatere, ki jih poimenovanih z vso gotovostjo trdim, da ga g. Zupancič po krivem obtožuje. Kako bi Vam, g. Zupancič, bilo pri srcu, če bi Vas, poštenjaka, javno obdolžil kraje, kot ste storili Vi imenovanim v pisnem prispevku? Tudi jaz cenim predsednika vlade gospoda Janšo, zelo ga cenim in spoštujem, ker je zaradi svoje poštenosti, resnicoljubnosti, pravičnosti, dobrohotnosti in še drugih odlik, vrlin in dobrih lastnosti vreden spoštovanja in zaupanja. A prav tako spoštujem in cenim gospoda Peterleta, in to zaradi njegovih številnih kreposti, neutrudnega prizadevanja za skupno dobro, za pravično družbeno ureditev, za narodov blagor; predvsem pa je neprecenljiv njegov prispevek za doseg naše samostojnosti, državnosti in mednarodnega priznanja. Prav Peterle kot predsednik Demosove vlade in Janša kot obrambni minister sta v vojni za obrambo Slovenije ob napadu Jugoslovanske armade odigrala ključno vlogo. Po zaslugi njune odločnosti in vztrajnosti smo dosegli in ubranili svojo samostojnost! Nobeden od njiju ni stopil v politiko, da bi se okoriščal, ampak sta

delovala in svoje talente uporabljala v dobro naše celotne družbe. Politiko razumeta in jemljeta kot odgovorno poslanstvo in nesebično služenje.

In sedaj namesto hvaležnosti vse skozi poštenega gospoda Peterleta javno v uglednem glasilu zlohотно obdolžiti izmišljenega hudodelstva kraje in mu omadeževati dobro ime; ne, to presega vse meje etičnega kodeksa ter kulturnega vedenja in komuniciranja! Če ne bi slovenski narod imel tako razumnih in pogumnih mož, kot sta Janša in Peterle, ki so razumeli znamenje časa in bili v usodnih dneh zgodovine sposobni pravičnega odločanja, bi se ne mogli veseliti svoje samostojnosti in državnosti, ker je brez takih mož sploh ne bi dosegli, ampak bi se našemu narodu in domovini pisala zelo temna prihodnost – če sploh kakšna!

Ivan Glušič, Mozirje

Diskriminacija (1)

Novinar Gašper Blažič v svojem komentarju z naslovom Diskriminacija v Demokraciji, 17. 11., govori o zahtevi Francija Keka za presojo ustavnosti novega zakona o RTV, ker naj bi le-ta v predvolilnih nastopih diskriminiral zunajparlamentarne stranke.

Novinar pri tem zavaja javnost s trditvijo, da se varuh človekovih pravic ob tovrstni diskriminaciji sploh ni odzval. Če bi Gašper Blažič samo ošvrknil t. i. lučke oziroma stranske poudarke vsebine v Poročilu varuha državnemu zboru za leto 2004, ki je javno dostopno vsem zainteresiranim, ali pa bi preletel kazalo vsebine, bi lahko videl, da je varuh na omenjeni problem opozoril celo večkrat, in sicer na straneh 24 in 25 in na straneh 167 in 168. Primer je torej dvakrat izpostavljen, kar pomeni, da je varuh menil, da potrebuje še posebno pozornost, da bi čim hitreje prišlo do njegove rešitve.

Nataša Kuzmič, predstavnica Varuha človekovih pravic RS za odnose z javnostmi

Trg republike v Ljubljani

Eden od slovenskih senzacionalističnih časopisov, kjer ni mogoče in tudi nima smisla objavljati demantijev in ki izstopa od drugih po svojem klevetniškem načinu pisanja, kjer dejstva ne igrajo pomembne vloge, želi kar naprej ustvarjati vtis, da krivci niso tisti, ki so izvedli preobrazbo ploščadi na Trgu republike iz mestne javne lastnine v zasebno, ampak nekdo drug, ki je precej let prej opravljal določene funkcije v mestni občini. Pri tem omenjajo tudi moje ime. Nekoč sem bil predsednik mestnega sveta v mestni občini Ljubljana, in sicer davno pred tem, ko so nepridipravi začeli zasebno prevzemati mestno javno površino. Nekaj tako neprofesionalno napisanega, kar zasleduje izključni namen diskvalifikacije ne glede na dejstva, bi človek lahko pripisal le popolni nerazgledanosti pisca ali pa komercialnemu naročilu dejanskih krivcev nezaslišane privatizacije. V zvezi s tem posredujem nekaj dejstev.

1. Iz zelo obsežne kronološke dokumentacije, ki je bila posredovana mestnemu svetu za obravnavo na razpisani seji, ne izhaja niti en dokument ali dopis ali kar koli drugega, kar bi bilo kadar koli naslovljeno na moje ime ali na naslov mestnega sveta v času, ko sem mu predsedoval (1995–1998), iz katerega bi lahko skleпали, da sem bil seznanjen s prostorsko problematiko na območju Trga republike.

2. Na mestni svet v mandatu, ko sem mu predsedoval, ni bil nikoli posredovan kakršen koli predlog ali pobuda za morebitno spremembo ali dopolnitev statusa območja na Trgu republike, kar izhaja že iz točke 1. Tako nisem mogel (tudi če bi to želel ne glede na to, da za to ne bi imel nikakršnega razloga) kakor koli onemogočiti ali blokirati sprejemanja takšnega predloga ali pobude, ki je ni bilo.

3. Ploščad na Trgu republike je bila tudi formalno mestna lastnina vsaj od leta 1993 dalje, ko je bila izdana odločba tedanjega sekretariata za komunalno dejavnost mesta Ljubljane. Ne glede na to, da ta lastnina ni bila vpisana v zemljiško knjigo, tako kot tedaj skoraj vsa druga javna lastnina ni bila zemljiškoknjžno urejena, to na

status lastnine nikakor ne more vplivati ali celo opravičevati tistih, ki so kasneje to mestno lastnino ob pomoči političnih oblastnikov iztrgali iz mestnih rok in jo prenesli v zasebno last.

Dimitrij Kovačič, Ljubljana

Širitev igralništva na Goriškem

V zadnjih dneh mediji poročajo, kako se pripravlja projekt graditve največjega igralniškega kompleksa v Evropi. Nastal naj bi v okolici Nove Gorice, polovico projekta pa naj bi financirala ameriška veriga igralnic. Edina ovira naj bi bila slovenska zakonodaja, ki ta čas še ne omogoča nad 20-odstotne udeležbe tujcev v slovenskem igralništvu, pa tudi davki so še previsoki za ameriške vlagatelje.

Sprašujem se, kako je mogoče, da je slovenska vlada tako lahkotno podprla projekt in napovedala davčne spremembe, da bi zagotovila realizacijo projekta, ni pa pred tem poskrbela za temeljite analize, kakšne posledice bi tak "največji igralniški kompleks v Evropi" imel za Goriško in Slovenijo pa tudi za sosednjo Italijo. Ali ni Nova Gorica po odstotku odvisnikov od drog že zdaj vodilna v Sloveniji? Ali so narejene raziskave, kaj je koncentracija igralnic v Novi Gorici povzročila na področju kriminala? Ali so narejene analize, kako igralniška dejavnost celostno vpliva na goriško gospodarstvo in regijo? Zagovorniki igralništva (ki so hkrati tisti, ki imajo od njega finančno korist) vedno ponavljajo tezo o novih delovnih mestih, ki jih ustvarjajo igralnice. Resne analize iz ZDS so take teze ovrgle in kažejo zelo zaskrbljivo sliko: igralništvo ne prinaša samo družbene in civilizacijske bede z odvisniki od iger na srečo, propadlimi družinami in samomori tistih, ki so zakockali vse svoje premoženje, in s tem povezanega povečanja majhnega in velikega kriminala. Ta dejstva bi poslovneži, če jih zanima samo zaslužek, verjetno še naprej jemali v zakup, kot so jih že doslej. Nekaj drugega pa bi vendarle moralo tiste slovenske politike, ki čutijo dolgoročno odgovornost za svoj narod, predramiti: analize igralništva v ZDA so

Minuto molka!

Nekaj gnilega je v deželi slovenski, če polovico državljanov joče za odhajajočim tajkunom. Da se vendar enkrat ves narod poenoti – kje so časi, ko smo bili tako lepo enotni –, predlagam, da pred začetkom vsake oddaje na vseh TV, še prav posebno na POP TV s Slakovimi Trenji, ki postajajo poligon za zdrahe, na radiu, pred vsakim zasedanjem državnega zbora vodilni v tolažbo opozicije odredijo minuto molka za Jankoviča in njegove prav tako odhajajoče milijarde. Seveda ne smemo pozabiti na vrle sindikate s Semoličcem na čelu, ki sedaj kritizira predsednika Janeza Drnovška zaradi enotne davčne stopnje in toči krokodilje solze za slovenske "reže", naj prižgejo sveče in položijo vence pred upravo Mercatorja. To naj se ponavlja vsaj en mesec, da ga narod ne bo tako hitro pozabil, ker ljudje radi pozabimo prave dobrotnike! Lahko tudi v njegov spomin skupinsko zaplešemo na Trgu revolucije, pardon, republike, sarabando, počasen španski ples! Počasen zaradi nas starejših. Da joče LDS, je razumljivo, saj se še vedno pripravljajo, kdo je koga ustoličil, Rop Jankoviča ali obratno, oba pa Kučan. In tu je tista "finta", zaradi katere hoče opozicija pregledovati prodajo delnic Mercatorja. Jankovič ni bil samo najboljši sosed, bil je finančni podpornik strank levega izvora v stalni navezi z nekdanjim predsednikom države. Prepričani so bili, da bo to trajalo večno, sedaj pa so jim usahnili finančni viri. Koliko bančnih posojil, ukazanih iz Kučanovih dvorov, je Jankovič dobil, da je ustvaril Mercator, in koliko je še ostalo dolga? To naj finančni "superstrokovnjak" Milan Cvikel pove slovenski javnosti. Dnevno časopisje z "odlično" podkovanimi pristranskimi novinarji, ki jodlajo že obrabljene viže, še dodatno poneumlja državljanje, saj novinarji kar prepisujejo drug od drugega. Drugačno mnenje lahko prebereš le v prispevkih nekaterih ekonomistov, kot sta v Delovih sobotnih Mnenjih Jože P. Damijan in France Adam. Toda tega večina ne bere, pri poročilih in "pod žarometom" pa objektivnosti še ni.

V zadnji Demokraciji sem opisala "politično" obnašanje Lojzeta Peterleta v preteklosti, ki se zdalec ni bilo tako, kakršnega bi od njega pričakovali. Vedno se je predstavljajal, kot da je najboljši med malo manj dobri mi. Med drugim sem napisala, da ne Boštjan Turk ne Lojze Peterle ne bosta nikoli drugače ravnala, ker le tako lahko delujeta. Kongres NSi 19. novembra v Novi Gorici je znova potrdil, da je Lojze Peterle nevarno ambiciozen in tudi rovarski. To je dokazal, ko na televiziji državljanom ni pokazal le potrdila, da ni sodeloval s SDV, temveč tudi potrdilo, da ni bil nikoli član ZKS. Tega mu sicer nihče ni očitil, z dokumentom je le hotel pokazati na Janeza Janšo, ki pa je bil član ZKS in verjetno po mnenju Peterleta zato manj verodostojen v svojem prizadevanju za drugačno Slovenijo. Tudi njegova izjava na kongresu, da volitve za predsednika stranke niso boj med domobrancem Bajukom in udbovcem Peterletom, je vnovičen dokaz njegove nizke politične in moralne zavesti. Z domobrancem so Andreja Bajuka zmerjali "levi", čeprav je imel ob odhodu iz Slovenije le leto in pol. Peterletovo bahanje, da je J. Janšo dvakrat "spravil" v vlado, je res samo širokoustenje, prav tako kot tisto, da je A. Bajuka on pripeljal v Slovenijo. Sliši se, kot da je oba pobral nekje na cesti. Zaradi direktnih in že tedne dolgih zakulisnih preigravanj, naperjenih proti Andreju Bajuku in posledno tudi proti sedanjemu vladi, je novogoriški kongres NSi bolj Petrletov kot Bajukov polom. Razgalil se je kot klošar, ki "fehta za vsakdanji drink". Se evropski poslanec Lojze Peterle ne zaveda, da podarja orožje z naboji levi opoziciji in s svojim driblingom škoduje Sloveniji?

Marija Vodišek

namreč poleg naštetega tudi pokazale, da je celoten vpliv igralništva na gospodarstvo neke regije dolgoročno škodljiv in da je TUDI FINANČNA bilanca igralništva za družbo dolgoročno negativna.

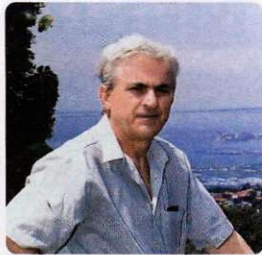
Ali bo kdo med slovenskimi politikami začutil veliko odgovornost, ki

jo ima pri podpiranju takih projektov? Ali pa se v problematiko ne bo poglobljajal in bo brez resnih analiz dal zeleno luč za "največji igralniški projekt v Evropi"? V enem in drugem primeru bo posledice odločitve nosilo prebivalstvo in vsa država.

Marko Gospodarič, Solkan

Sporen nagrajenec?

Obalni publicist Milan Gregorič je načeln mož, česar nekateri ne prenesejo. Oktobra so ga izbrali za dobitnika Kocjančičeve nagrade, najpomembnejšega priznanja v Slovenski Istri, ki ga podeljujejo obalne občine. Komisija je v Gregoriču prepoznala človeka, ki je s svojim "javnim družbenim delovanjem bistveno pripomogel k ohranjanju in utrjevanju kulturne identitete Slovenske Istre". Sledil je škandal brez primere; zaradi nasprotovanja izolskih občinskih svetnikov (šlo naj bi za predstavnike italijanske manjšine in SD) mu nagrade ne bodo podelili. Očitajo mu namreč politično in družbeno neprimernost za dobitnika nagrade, katere pobudnik je bil. Avtor več knjig in neutruden družbeni delavec, ki je imel lani obsežen intervju za Demokracijo, naj bi bil ignorantski nestrpnež. Zakaj? Ker je opozoril na pavšalne obtožbe na račun Slovenije zaradi osipa števila manjšincev, ki naj bi bili premalo zaščiteni, ker je prepoznal apetite Italije po "izgubljeni" Istri in v vseistrske shode zamaskirana iredentistična gibanja, ker je kritično nastopal v odnosu do Unije Italijanov in do obeh naših sosed v Istri. Še en dokaz, da je sožitje za obalne "rdečkarje" le beseda na papirju.

Zaradi križca suspendirana

Ajda Kalan je zlasti starejšim slovenskim gledalcem in poslušalcem znana kot radijska in televizijska napovedovalka z zametnim glasom in visoko govorno kulturo, ki je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja povsem izginila s televizijskih zaslonov. Šele zdaj je v oddaji Tistega lepega popoldneva, v kateri je na povabilo uredništva sodelovala v rubriki Vabilo za dva, razkrila, da so jo s televizijskih zaslonov odstranili, potem ko ji je leta 1992 v zadnjih poročilih izza bluze gledal majhen križec. Znova je poudarila, da je bilo to nenamerno, in iz njene prizadetosti je bilo vidno, da je bila zaradi tega dogodka deležna marsikaterih neprijetnih opazk takratnega vodstva RTV Slovenija. Kljub temu na televiziji ni smela več nastopiti in nekaterih javnih prireditve ni smela več voditi. Zato se je pri svojem delu na RTV Slovenija posvetila predvsem govorni vzgoji mladih in nadobudnih novinarjev in voditelj radijskih oddaj ter prevzela mentorstvo za kulturo govora. Kdo bi si mislil, da je bil križec, ki ga je voditeljica televizijskih poročil nosila na veržici okrog vratu, razlog za suspenz, in to na nacionalni RTV?

Kazen za slabo delo

Čeprav so mnogi pričakovali, da bo pravosodni minister Lovro Šturm sprejel kandidaturu Aleša Zalarja za predsednika ljubljanskega okrožnega sodišča, se slednje ni zgodilo. Svojo odločitev je Šturm pojasnil z besedami, da morajo sodišča voditi predsedniki, ki bodo odpravili sodne zaostanke, Zalar pa po njegovih besedah izkušenj na tem področju nima. Čeprav je Zalar zaradi take odločitve že napovedal spor pred upravnim sodiščem – kot pravi, naj bi Šturmove odločitve pomenila poseg v neodvisnost sodstva –, se zdi, da je Šturm ravnal prav. V slovenskem pravosodnem in političnem sistemu je namreč tako, da na koncu mandata za neuspešno delo sodišča odgovarja minister, in če odgovarja, ima tudi pravico, da na odgovorne položaje na sodiščih imenuje ljudi, za katere meni, da bodo zagotovili njihovo dobro delovanje. Zalar se, kot kažejo podatki, do zdaj kot predsednik Okrožnega sodišča v Ljubljani ni izkazal (kot pravijo poznavalci, se je bolj kot z vodenjem sodišča ukvarjal s potovanji in predavanji). Po podatkih pravosodnega ministrstva ima ljubljansko okrožno sodišče med vsemi okrožnimi sodišči v Sloveniji največje sodne zaostanke.

Večni karikaturist

Miki Muster, oče znanih stripovskih junakov Trdonje, Zvitorepca in Lakotnika, praznuje častitljivo osemdesetletnico. Ob njegovem jubileju se je časopisno podjetje Delo odločilo za akcijo, v kateri bo svojim naročnikom in seveda tudi občasnim bralcem v dvajsetih številkah omogočilo, da v novem dizajnu obnovijo zbirko Mustrovih priljubljenih stripov.

V prostorih Pošte Slovenije na Čopovi pa je razstava Mustrovih del – od Trdonje, Lakotnika in Zvitorepca do Ostrostrelca, Stezosledca, medvedka Neewe in drugih. Na razstavi predvajajo tudi njegove risanke, predstavljajo zgodovinski pregled Mustrovih del in druge zanimivosti iz njegovega dosedanjega ustvarjanja.

Miki Muster že več kot petdeset let navdušuje s svojimi deli, ki se dotikajo zelo širokega občinstva. Nad njimi se namreč navdušujejo tako mladi kot tudi starejši. Navduševal je tudi s političnimi karikaturnimi za različne medije, s svojo karikaturo je sodeloval tudi pri zadnjem referendumu o zakonu o RTV, na kateri je s svojo značilno hudomušnostjo predstavil slabosti dosedanjega delovanja nacionalne RTV.

Ob njegovi osemdesetletnici se čestitkam, ki jih prejema z vseh strani, pridružuje tudi uredništvo Demokracije.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

SERIE A

NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET

Sobota, 03.12. ob 20:25

Lecce : Roma

Nedelja, 04.12. ob 14:55

Lazio : Siena

NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET NOGOMET

PRVA TV

NFL NFL NFL NFL NFL NFL NFL NFL

AMERIŠKA
NOGOMETNA LIGA

Nedelja, 04.12. ob 22:00

Denver vs KC Chiefs

NFL NFL NFL NFL NFL NFL NFL NFL

UMTS internet: hitrost do 384 kb/s.

S podatkovno kartico UMTS enostavno in poceni do interneta in e-pošte.

Informacije na brezplačnih številkah:

naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700,

Mobiluporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70.

www.mobitel.si

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

